

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 9/2025
van 30 januari 2025
Rolnummers : 7957, 7982, 7983, 7984 en 7986**

(versie ingevolge de beschikking tot verbetering van 18 maart 2025)

In zake : de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 16 oktober 2022 « tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen, houdende tijdelijke versoepelingen betreffende de elektronische ondertekening door leden of entiteiten van de rechterlijke orde en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen », ingesteld door Pierre Thiriar en anderen, door de « Ordre des barreaux francophones et germanophone », door de Duitstalige Gemeenschap, door Marc Lazarus en anderen en door de Orde van Vlaamse balies.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Luc Lavrysen en Pierre Nihoul, en de rechters Thierry Giet, Joséphine Moerman, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt en Katrin Jadin, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Luc Lavrysen,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 17 maart 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 20 maart 2023, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 8, 10, 13 en 16 van de wet van 16 oktober 2022 « tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen, houdende tijdelijke versoepelingen betreffende de elektronische ondertekening door leden of entiteiten van de rechterlijke orde en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 24 oktober 2022, tweede editie; opschrift gewijzigd bij artikel 37 van de wet van 31 juli 2023 « om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV ») door Pierre Thiriar, Elke Van Gompel, Eric De Wachter, Marleen Van Der Voort, B.B., J.F., K.D., R.V., G.W., P.B., F.B., M. D.R., T.L., I. V.H., C.P., B.M., K.D., J.H., D.F., N.S., N.B., B.L., W.T., Y.R., M.M., A.V., T.C., K. V.H., L. V.G., A.B., M.V., E.P., D.V., O.S., I.T., G.K., E. d.K., R.D., L.D., K.L., P.M., D. V.O. en B. V.D.

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 21 april 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 24 april 2023, heeft de « *Ordre des barreaux francophones et germanophone* », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Alexandre Cassart, advocaat bij de balie te Charleroi, en door mr. Jean-François Henrotte, advocaat bij balie Luik-Hoei, beroep tot gedeeltelijke vernietiging ingesteld van de artikelen 8, 9 en 16 van dezelfde wet.

c. Bij verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 21 april 2023 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 24 april 2023, zijn beroepen tot vernietiging ingesteld van artikel 16 van dezelfde wet door de Duitstalige Gemeenschap, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Guido Zians en mr. Andrea Haas, advocaten bij de balie te Eupen, en door Marc Lazarus, Katrin Stangherlin, Nathalie Corman, Axel Kittel, Claudia Kohlen, Andrea Tilgenkamp, Catherine Brocal en de feitelijke vereniging « *Vereinigung der deutschsprachigen Magistrate* », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Denis Barth, advocaat bij de balie te Eupen.

d. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 24 april 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 26 april 2023, heeft de Orde van Vlaamse balies, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Frank Judo, mr. Cedric Jenart en mr. Louise Janssens, advocaten bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 8 en 9 van dezelfde wet.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 7957, 7982, 7983, 7984 en 7986 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- L.H. (tussenkomende partij in de zaak nr. 7957);
- A.D. (tussenkomende partij in de zaak nr. 7957);
- S. D.V. (tussenkomende partij in de zaak nr. 7957);
- L.J., A. V.D.H., S.L., P.L. en Y.V. (tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957);
- A.B., J.B. en P.T. (tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957);
- de stichting van openbaar nut « *Tijdschrift voor Notarissen* », J. V.C., M. D.H. en G.B. (tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957);
- de vzw « *Association des Éditeurs Belges* » en de vzw « *Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers* », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Jens Mosselmans, mr. Stef Feyen en mr. Clara Louski, advocaten bij de balie te Brussel (tussenkomende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986);
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Emmanuel Jacobowitz, mr. Patrik De Maeyer en mr. Clémentine Caillet, advocaten bij de balie te Brussel (in alle zaken).

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7957, 7983, 7984 en 7986 hebben memories van antwoord ingediend.

Memories van wederantwoord zijn ingediend door :

- de tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7957;
- de tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986;
- de Ministerraad.

Bij beschikking van 22 november 2023 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Sabine de Bethune en Thierry Giet te hebben gehoord, beslist :

- dat de zaken nog niet in gereedheid konden worden gebracht,
- de partijen uit te nodigen, in een uiterlijk op 20 december 2023 in te dienen aanvullende memorie, waarvan ze binnen dezelfde termijn een kopie laten toekomen aan de andere partijen, hun standpunt mee te delen over de vervanging van het bestreden artikel 16 bij artikel 38 van de wet van 31 juli 2023, en de impact daarvan op de beroepen en middelen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen en de tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7957;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7982;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7983;
- de verzoekende partijen in de zaak nr. 7984;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Patrik De Maeyer, mr. Clémentine Caillet en mr. Daisy Daniels, advocate bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 29 mei 2024 heeft het Hof beslist :

- dat de zaken in staat van wijzen waren en de dag van de terechtzitting bepaald op 26 juni 2024, waarbij alle partijen werden uitgenodigd zich ter zitting te verzekeren van bijstand om in voorkomend geval technische toelichting te verschaffen op verzoek van de leden van de zetel;
- alle partijen uit te nodigen, in een uiterlijk op 20 juni 2024 in te dienen aanvullende memorie, waarvan ze binnen dezelfde termijn een kopie laten toekomen aan de andere partijen, hun standpunt mee te delen over de gevolgen van de wet van 19 december 2023 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen » en van de wet van 28 maart 2024 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen *Ibis* » op onderhavige zaken.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen en de tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7957;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7982;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7986;
- de tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 26 juni 2024 :

- zijn verschenen :

. Pierre Thiriar, in eigen persoon, voor de verzoekende partijen en de tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7957;

. mr. Alexandre Cassart, tevens *loco* mr. Jean-François Henrotte, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 7982;

. mr. Frank Judo, mr. Cedric Jenart en mr. Louise Janssens, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 7986;

. mr. Stef Feyen en mr. Clara Louski, tevens *loco* mr. Jens Mosselmans, voor de vzw « Association des Éditeurs Belges » en de vzw « Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers »;

. mr. Daisy Daniels en mr. Julien Jouve, advocaat bij de balie te Brussel, tevens *loco* mr. Patrik De Maeyer en mr. Clémentine Caillet, en Laurent Vanaert, technisch deskundige, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Sabine de Bethune en Thierry Giet verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde partijen gehoord;
- zijn de zaken in voortzetting gesteld op de terechtzitting van 18 september 2024.

Bij beschikking van 26 juni 2024 heeft het Hof beslist :

- alle partijen uit te nodigen om, in een aanvullende memorie bij aangetekende brief die uiterlijk op 10 september 2024 ter post wordt ingediend, waarvan zij binnen dezelfde termijn een afschrift uitwisselen, alsook, via mail, aan de griffie van het Hof (griffie@const-court.be), een antwoord te formuleren op de vragen die gesteld zijn op de zitting;

- de pleidooien voort te zetten op de terechtzitting van 18 september 2024 om 14.00 uur, enkel om zich nader te verklaren over de antwoorden op de gestelde vragen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen en de tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7982;
- de verzoekende partij in de zaak nr. 7986;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 18 september 2024 :

- zijn verschenen :

. Pierre Thiriar, in eigen persoon, voor de verzoekende partijen en de tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957;

. mr. Alexandre Cassart en mr. Antoine Lange, advocaat bij de balie te Charleroi, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 7982;

. mr. Frank Judo, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 7986;

. mr. Stef Feyen en mr. Clara Louski, tevens *loco* mr. Jens Mosselmans, voor de vzw « Association des Éditeurs Belges » en de vzw « Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers »;

. mr. Daisy Daniels, tevens *loco* mr. Patrik De Maeyer en mr. Clémentine Caillet, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Sabine de Bethune en Thierry Giet verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde partijen gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Zaak nr. 7957

Wat betreft de ontvankelijkheid van het verzoekschrift

A.1.1. De Ministerraad werpt op dat het verzoekschrift niet ondertekend is en dat het dus niet ontvankelijk is.

A.1.2. De verzoekende partijen betogen dat zij allen, hetzij fysiek, hetzij elektronisch (via een scan) het verzoekschrift hebben ondertekend. Zij betogen dat alle handtekeningen voldoen aan de definitie in artikel 8.1, 2°, van het Burgerlijk Wetboek en dus rechtsgeldig zijn. Onder verwijzing naar artikel 3, lid 10, en artikel 25, lid 1, van de verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 « betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG » merken zij op dat de handtekeningen niet mogen worden geweigerd omdat ze voldoen aan de in de verordening gestelde voorwaarden. Het tegenovergestelde zou volgens hen leiden tot overdreven formalisme inzake toegang tot de rechter.

A.1.3. De Ministerraad doet afstand van de exceptie inzake de niet-ondertekening van het verzoekschrift aangezien gebleken is dat het verzoekschrift wel ondertekend is.

Wat betreft de omvang van het beroep

A.2.1. De Ministerraad werpt op dat de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord bijkomend de vernietiging vorderen van de artikelen 9 en 22 van de wet van 16 oktober 2022 « tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen, houdende tijdelijke versoepelingen betreffende de elektronische ondertekening door leden of entiteiten van de rechterlijke orde en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen » (hierna : de wet van 16 oktober 2022), terwijl zij in hun verzoekschrift uitdrukkelijk de vernietiging vorderen van enkel de artikelen 8, 10, 13 en 16 van de wet van 16 oktober 2022. In zoverre de verzoekende partijen aldus een bijkomend verzoek tot vernietiging richten tegen de voormelde artikelen 9 en 22, is het niet ontvankelijk. Hij voegt eraan toe dat dezelfde redenering opgaat ten aanzien van de tussenkomenende partijen, die middels hun respectievelijke verzoeken van 6 april 2023, 20 april 2023 en 21 april 2023 beogen tussen te komen in de zaak nr. 7957 en daarbij eveneens de vernietiging vorderen van de artikelen 9 en 22 van de wet van 16 oktober 2022. De Ministerraad merkt op dat partijen die tussenkomen, gebonden zijn door de grenzen die de verzoekende partijen in hun verzoekschrift hebben gesteld. Elke argumentatie die daarbuiten gaat, is dus onontvankelijk.

A.2.2. Bij een beschikking van 22 november 2023 heeft het Hof de partijen verzocht hun standpunt mee te delen over de vervanging van artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022 bij artikel 38 van de wet van 31 juli 2023 « om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV » en de impact daarvan op de ingestelde beroepen en aangevoerde middelen.

A.2.3. In hun aanvullende memories geven de verzoekende partijen in de zaken nrs. 7983 en 7984 aan dat hun beroepen zonder voorwerp zijn geworden, aangezien het door hen bestreden artikel 16 werd vervangen. In de zaak nr. 7982 geeft de verzoekende partij in haar aanvullende memorie eveneens aan dat haar vordering tot vernietiging, wat betreft artikel 16, zonder voorwerp is geworden.

In hun aanvullende memorie betogen de verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 dat de vervanging geen impact heeft op het door hen uiteengezette middel. De verzoekende partij in de zaak nr. 7986 heeft geantwoord dat zij geen standpunt dient in te nemen aangezien artikel 16 niet het voorwerp uitmaakt van haar beroep. De tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7986 hebben om dezelfde reden evenmin een aanvullende memorie ingediend.

De Ministerraad is ten slotte in zijn aanvullende memorie van oordeel dat de kritieken van de verzoekende partijen in de zaken nrs. 7957, 7982, 7983 en 7984 vervallen, aangezien het bestreden artikel 16 werd vervangen en de grieven bovendien werden geredigeerd ingevolge de vervanging. In zijn memorie gaat hij nog in op nieuwe wetgevende initiatieven waarbij de wet van 16 oktober 2022 werd gewijzigd.

Wat betreft het eerste middel

A.3. De verzoekende en de tussenkomenende partijen leiden een eerste middel af uit de schending van artikel 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met titel II van de Grondwet en artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, door de artikelen 8, 10, 13 en 16 van de wet van 16 oktober 2022.

A.4.1. De verzoekende en de tussenkomenende partijen zijn van oordeel dat artikel 149 van de Grondwet wordt geschonden door de bestreden bepalingen.

A.4.2. Volgens hen wordt het principe van geheime rechtspraak ingevoerd omdat er geen enkele publiciteit meer zal zijn van vonnissen en arresten van de rechterlijke orde. Zo zal er in civiele zaken geen enkele openbare uitspraak meer zijn en in strafzaken wordt enkel het beschikkend gedeelte van de rechterlijke beslissing nog in openbare terechtzitting uitgesproken. Alle vonnissen en arresten worden in een gedematerialiseerde vorm opgesteld en opgenomen in het Centraal register, de authentieke en enige bron van de beslissingen van de rechterlijke orde. Er worden dan ook geen repertoria meer bijgehouden op de griffies zodat de rechtzoekenden de rechterlijke beslissingen ook niet meer zullen kunnen inzien op de griffies. Zij wijzen erop dat het Centraal register niet openbaar is en enkel toegankelijk is voor een aantal specifiek in de wet aangewezen personen en/of specifieke doeleinden (cf. artikel 782, § 8, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij het bestreden artikel 8). Hetzelfde artikel 8 van de wet van 16 oktober 2022 stelt bovendien de mededeling of verspreiding van de vonnissen en arresten die zijn opgenomen in het Centraal register, strafbaar omdat die rechterlijke beslissingen voortaan ook onder het beroepsgeheim, bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek, vallen.

Ingevolge het bestreden artikel 13 van de wet van 16 oktober 2022 geldt de voorgaande kritiek op het geheime karakter van de rechtspraak ook met betrekking tot de arresten van het Hof van Cassatie. Zo wordt niet alleen de openbaarheid van de rechtspraak, maar eveneens de rechtseenheid, de rechtsvorming en de rechtszekerheid onmiddellijk en daadwerkelijk bedreigd.

A.4.3. Zij betogen vervolgens dat, middels artikel 782, § 8, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals ingevoegd bij het bestreden artikel 8 van de wet van 16 oktober 2022, de Koning wordt gemachtigd om de nadere regels en procedures betreffende de toegang tot het Centraal register te bepalen terwijl zulks overeenkomstig artikel 149 van de Grondwet enkel aan de wetgever toekomt.

A.4.4. Ten slotte voeren zij aan dat door de artikelen 8 en 13 van de wet van 16 oktober 2022 aan de feitenrechter of de cassatierechter de macht wordt verleend om artikel 149 van de Grondwet geheel of gedeeltelijk buiten werking te stellen, doordat zij de bekendmaking van hun gepseudonimiseerde beslissingen geheel of deels kunnen verbieden of doordat zij de weglating van bepaalde onderdelen van de motivering kunnen opleggen wanneer de bekendmaking de betrokkenen onevenredig zou raken in hun fundamentele rechten en vrijheden, waaronder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het gaat om een zeer verregaand rechterlijk prerogatief zonder afdoende omkadering door een beperkt toepassingsgebied, strikte en duidelijke toepassingsvoorwaarden en begeleidende maatregelen die een andere vorm van publieke controle op die rechterlijke beslissingen toelaten.

A.5.1. De verzoekende en de tussenkommende partijen zijn van oordeel dat de bestreden bepalingen ook strijdig zijn met andere referentienormen.

A.5.2. Aangezien, enerzijds, rechterlijke beslissingen niet meer openbaar zullen zijn en zij slechts in een niet voor het publiek toegankelijke databank zullen worden opgenomen en, anderzijds, rechters kunnen beslissen om de publiciteit te verbieden of te beperken, schenden de bestreden bepalingen eveneens artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat geen enkele uitzondering op de openbaarheid van rechterlijke uitspraken toelaat.

De bestreden artikelen 8 en 13 schenden eveneens artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus, dat de publieke toegankelijkheid van rechterlijke beslissingen waarborgt, in zoverre die beslissingen betrekking hebben op milieuaangelegenheden.

Ten slotte wordt door de artikelen 8, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022 ook afbreuk gedaan aan de verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 « betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Datagovernanceverordening) » (hierna : de Datagovernanceverordening) doordat het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van de gegevens in het Centraal register worden verboden.

A.6.1. De Ministerraad werpt allereerst een exceptie van onbevoegdheid op. Hij verwijst naar artikel 142 van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, die de bevoegdheid van het Hof bepalen. Hij is van oordeel dat het eerste middel niet ontvankelijk is wegens onbevoegdheid van het Hof, omdat het Hof in werkelijkheid wordt verzocht om de bestreden bepalingen rechtstreeks te toetsen aan artikel 149 van de Grondwet.

In de uiteenzetting van het eerste middel wordt door de verzoekende partijen nergens concreet uiteengezet in welke zin de artikelen van titel II van de Grondwet geschonden zouden zijn, los van enige toelichting over de vermeende schending van titel II van de Grondwet in zijn geheel. Volgens hem wordt het volledige middel in werkelijkheid gewijd aan een vermeende schending van artikel 149 van de Grondwet, en in mindere mate van artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus en de Datagovernanceverordening. Het invoeren van de schending van de volledige titel II lijkt dan ook een kunstgreep om de schending van artikel 149 van de Grondwet te kunnen invoeren.

De Ministerraad werpt eveneens een *exceptio obscuri libelli* op aangezien niet is voldaan aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989. Hij merkt op dat de verzoekende partijen hebben nagelaten uiteen te zetten in welk opzicht titel II van de Grondwet, namelijk de artikelen 8 tot 32 van de Grondwet, geschonden zouden worden door de bestreden bepalingen. Er kan niet van de Ministerraad verwacht worden dat hij voor elk artikel van titel II zou aantonen dat de bestreden bepalingen ermee bestaanbaar zijn.

A.6.2. De verzoekende partijen betwisten de excepties. Zij betogen onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding van de Grondwet van 1831 dat de grondrechten in titel II onlosmakelijk verbonden zijn met artikel 149 van de Grondwet, omdat, zonder onafhankelijke en openbare rechtspraak die aan de vereisten van artikel 149 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens voldoet, de in titel II van de Grondwet vermelde rechten en vrijheden niet kunnen worden gewaarborgd. Ten tweede kan de *exceptio obscuri libelli* niet worden aanvaard aangezien zij hebben aangegeven welke referentienormen zijn geschonden, welke bepalingen die normen schenden en in welk opzicht de referentienormen door de bestreden bepalingen geschonden zijn. Zij wijzen erop dat de Ministerraad een standpunt heeft kunnen innemen over het middel, zodat het verzoekschrift geen vaagheid of onduidelijkheid bevat. Het is volgens hen niet nodig om te preciseren welke artikelen van titel II van de Grondwet door de bestreden bepalingen worden geschonden, aangezien de bestreden bepalingen alle artikelen van titel II schenden door het recht op een onafhankelijke en openbare rechtspraak aan te tasten.

Wat betreft het tweede middel

A.7. De verzoekende en de tussenkomenende partijen leiden een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten door de bestreden bepalingen.

A.8.1. Zij zijn van oordeel dat door de bestreden bepalingen onverantwoorde verschillen in behandeling worden ingesteld.

A.8.2. Zo wordt ten eerste een onverantwoord verschil in behandeling ingesteld onder rechtzoekenden naargelang zij betrokken zijn in een procedure voor de rechterlijke orde, dan wel voor rechtscolleges buiten de rechterlijke orde. Zij wijzen erop dat ingevolge de bestreden bepalingen beslissingen van de rechterlijke orde niet meer voor het publiek toegankelijk zijn, terwijl de beslissingen van andere rechtscolleges (het Grondwettelijk Hof, administratieve en supranationale rechtscolleges) wel volledig voor het publiek toegankelijk blijven. In het eerste geval is elke vorm van publieke controle op de rechtspraak onmogelijk, terwijl in het tweede geval de rechtscolleges wel onderworpen blijven aan publieke controle.

A.8.3. Ten tweede wordt een onverantwoord verschil in behandeling ingesteld tussen procespartijen. Zo zal het openbaar ministerie steeds toegang hebben tot alle beslissingen van de rechterlijke orde, terwijl een beklagde, beschuldigde of de burgerlijke partijen geen toegang meer zullen hebben tot die uitspraken. Bijgevolg wordt eveneens afbreuk gedaan aan de wapengelijkheid, zoals gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

A.8.4. Ten slotte wordt een onverantwoord verschil in behandeling ingesteld onder rechtzoekenden met betrekking tot de staving van hun eis of verweer naargelang zij al dan niet een beroep doen op een advocaat en naargelang die advocaat al dan niet beschikt over persoonlijke jurisprudentiedatabanken. Aldus wordt eveneens afbreuk gedaan aan de wapengelijkheid, zoals gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

A.8.5. De partijen, die bij hun verzoeken van 6 april 2023, 20 april 2023 en 21 april 2023 beogen tussen te komen in de zaak nr. 7957, daarin gevolgd door de verzoekende partijen in het kader van hun memorie van

antwoord, voegen nog eraan toe dat een onverantwoord verschil in behandeling wordt ingesteld tussen advocaten en andere juridische beroepen zoals notarissen en bedrijfsjuristen. Advocaten zullen immers toegang hebben tot de rechterlijke beslissingen in het Centraal register in de mate dat ze voor een partij optreden of opgetreden hebben, terwijl de andere juridische beroepsbeoefenaars in het kader van hun professionele werkzaamheden geen enkele toegang hebben tot het Centraal register. Nochtans heeft die laatste categorie evenveel belang om kennis te kunnen nemen van rechterlijke beslissingen in dat register.

A.9.1. De Ministerraad is van oordeel dat de bestreden bepalingen bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

A.9.2. Wat het beweerde eerste verschil in behandeling onder rechtzoekenden betreft, stelt hij dat er geen sprake is van een verschil in behandeling aangezien het publiek ook voor beslissingen van de rechterlijke orde onverkort toegang zal blijven behouden. Hij merkt op dat de vraag of een rechtzoekende toegang blijft hebben tot de rechtspraak niet afhangt van de omstandigheid dat een rechterlijke beslissing al dan niet integraal in openbare zitting wordt uitgesproken. Er dient te worden nagegaan of het publiek door de bestreden bepalingen niet of minder goed controle op de beslissingen van de rechterlijke orde kan uitoefenen. De bestreden bepalingen hebben dit geenszins tot gevolg. Het bestreden artikel 8 van de wet van 16 oktober 2022 heeft betrekking op de niet voor het publiek toegankelijke, doch voor de ondersteuning en digitalisering van de rechterlijke orde bedoelde, onderdelen van het Centraal register. Die bepaling verhindert geenszins de openbaarheid van de rechtspraak via andere middelen. Op het moment dat artikel 8 in werking is getreden (30 september 2023) bepaalden de artikelen 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek nog steeds dat de vonnissen en arresten ter zitting worden uitgesproken. Hetzelfde geldt ook in strafzaken overeenkomstig de artikelen 190, 337 en 346 van het Wetboek van strafvordering. Slechts vanaf de inwerkingtreding op 31 december 2023 van de bestreden artikelen 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022, en van de artikelen 4, 6 en 7 van diezelfde wet, moet in beginsel slechts het beschikkend gedeelte in openbare zitting worden voorgelezen in strafzaken, en naargelang van het geval een schriftelijke, dan wel een mondelinge uitspraak in burgerlijke zaken, waarbij in het laatste geval minstens het beschikkend gedeelte moet worden voorgelezen. Er is evenwel geen enkel verschil in behandeling, daar op hetzelfde ogenblik het niet-bestreden artikel 9 in werking zal treden waarmee de voor het publiek toegankelijke delen van het Centraal register worden ingesteld en opengesteld, zodat het publiek (professionals en rechtzoekenden) toegang zal hebben tot gepseudonimiseerde beslissingen van de rechterlijke orde. De Ministerraad verwijst in het bijzonder naar artikel 782, § 4, § 5, eerste lid, en § 8, eerste lid, 2° en 7°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vanaf 31 december 2023.

De Ministerraad betoogt dat vanaf het moment dat de beslissingen van de rechterlijke orde niet meer integraal dienen te worden voorgelezen in openbare zitting, een wettelijk kader van toepassing zal zijn waarbij die beslissingen, weliswaar gepseudonimiseerd, beschikbaar worden gesteld aan het publiek. Bovendien zullen de procespartijen via het niet-publieke deel van het register integraal toegang hebben tot de beslissingen in de zaken die hen betreffen (artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, c), van het Gerechtelijk Wetboek). Het principe van de publieke rechtspraak blijft overeind. Zo wordt de gepseudonimiseerde rechtspraak in beginsel via het publieke luik van het Centraal register bekendgemaakt (artikel 10 van de wet van 16 oktober 2022). Indien dat niet mogelijk is, dient de rechter alsnog de beslissing integraal mondeling uit te spreken of ter beschikking te stellen tot het einde van de zitting (hetzelfde artikel 10). Minstens het beschikkend gedeelte dient in strafzaken mondeling te worden uitgesproken, en in geval van mondelinge uitspraak ook in burgerlijke zaken. Wat het Hof van Cassatie betreft, blijft een mondelinge uitspraak van het beschikkend gedeelte verplicht. Via het publieke luik van het Centraal register worden de arresten ontsloten. De Ministerraad wijst voorts erop dat onder andere het bestreden artikel 10 de terbeschikkingstelling van beslissingen ter griffie onverlet laat. Hij besluit dan ook dat op geen enkel moment de controlemogelijkheden van het publiek worden verminderd of bemoeilijkt.

A.9.3. Wat betreft het tweede verschil in behandeling, is de Ministerraad van oordeel dat de bestreden bepalingen niet tot gevolg hebben dat het openbaar ministerie zich ten aanzien van andere procespartijen in een bevoorrechte positie zou bevinden. Zoals hoger uiteengezet, zal het publiek steeds toegang hebben tot de rechtspraak, hetzij door de verplichte mondelinge uitspraak, hetzij via het publieke luik van het Centraal register (artikel 9, 9°, van de wet van 16 oktober 2022). Hij verwijst in dat verband eveneens naar de artikelen 190, 337 en 346 van het Wetboek van strafvordering, de artikelen 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek, en de artikelen 4, 6 en 7 van de wet van 16 oktober 2022). Zo heeft eenieder op gelijke wijze toegang tot dat deel waarin de rechtsvragen aan bod komen. Het interne luik van het Centraal register bevat inderdaad de authentieke, niet-gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen. De toegang tot dat luik voor het openbaar ministerie, evenals voor zetelende magistraten, is niet onbeperkt. Zo hebben magistraten wel toegang tot de authentieke, niet-gepseudonimiseerde beslissingen die van henzelf uitgaan (artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, a), van het Gerechtelijk

Wetboek), maar dat geldt dus niet voor de staande magistratuur. De toegang voor de leden van het openbaar ministerie is beperkt tot de gevallen waarin zij overeenkomstig artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, b), van het Gerechtelijk Wetboek, een met redenen omklede aanvraag doen in het kader van een door de aanvrager gevoerd onderzoek of waarin de aanvrager beroepshalve optreedt. Met het oog op de wapengelijkheid dienen de leden van het openbaar ministerie melding te maken van de resultaten van hun opzoekingen indien het onderzoek uitmondt in een rechtspleging op tegenspraak.

A.9.4. Wat betreft het derde verschil in behandeling, voert de Ministerraad aan dat het uitgaat van een verkeerde lezing van de artikelen 8 en 9 van de wet van 16 oktober 2022. Het publieke luik van het Centraal register is toegankelijk voor iedereen. Elke rechtzoekende alsook elke juridische professional zal toegang hebben tot alle via het publieke deel bekendgemaakte, gepseudonimiseerde beslissingen van de rechterlijke orde. Zolang het publieke luik van het Centraal register niet ingesteld is, blijft de toegang tot de rechtspraak gewaarborgd door het principe van de mondelinge uitspraak ter terechtzitting.

De omstandigheid dat sommige advocaten meer toegang zouden hebben tot bepaalde rechtspraak is een logisch gevolg van de keuze van de advocaat om in kleinere of grotere samenwerkingsverbanden te werken en is tevens afhankelijk van de ervaring van de advocaat. Dat staat evenwel volkomen los van de bestreden bepalingen, die integendeel ervoor zullen zorgen dat iedereen toegang zal hebben tot meer rechtspraak. Hierdoor zal het verschil in kennis in principe aanzienlijk kleiner worden.

A.9.5. Wat het vierde verschil in behandeling betreft, werpt de Ministerraad op dat dit een nieuw (onderdeel van het) middel is en derhalve niet ontvankelijk is.

Wat betreft het derde middel

A.10. De verzoekende partijen en de tussenkomenende partijen leiden een derde middel af uit de schending van artikel 23 van de Grondwet en de *standstill*-verplichting door de bestreden bepalingen.

A.11. Zij bepleiten allereerst de noodzaak van preventieve juridische bijstand door allerlei initiatieven die de juridische zelfredzaamheid van de burger bewerkstelligen. Een voor het publiek toegankelijke databank met alle vonnissen en arresten moet – met behulp van technieken van artificiële intelligentie – eenieder de mogelijkheid bieden om zijn rechtspositie beter te kennen en om eventuele slaagkansen van gerechtelijke procedures in te schatten. Door niet te voorzien in een publieke, gratis toegang tot het Centraal register en door het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in dat register opgenomen gegevens te verbieden, wordt artikel 23 van de Grondwet geschonden. Zij verwijzen eveneens naar het recht op bescherming van een gezond leefmilieu, gewaarborgd bij artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet en naar artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus, dat de toegang tot rechterlijke beslissingen in milieuzaken regelt.

A.12. Onder verwijzing naar zijn toelichting bij de weerlegging van het tweede middel is de Ministerraad van oordeel dat artikel 23 van de Grondwet evenmin wordt geschonden. Hij herhaalt dat de toegang tot de rechtspraak publiek en gratis blijft. Eenieder, ongeacht zijn graad van welstand, behoudt het verworven recht op toegankelijke rechtspraak. Het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens vormt geen enkele beperking op de toegang van het publiek tot rechtspraak van de rechterlijke orde, weliswaar in gepseudonimiseerde vorm. Het voormelde verbod heeft enkel betrekking op gegevens, waaronder persoonsgegevens, die nog aanwezig blijven in de gepseudonimiseerde beslissingen zoals de identiteitsgegevens van magistraten, griffieleden en advocaten. Volgens de Ministerraad beoogde de wetgever met dat verbod te vermijden dat een vorm van profilering van magistraten en advocaten zou gebeuren, hetgeen op velerlei manieren voor onverantwoorde doeleinden zou kunnen worden gebruikt.

De Ministerraad stelt dat niet kan worden ingezien in welke zin er sprake zou zijn van een aanzienlijke vermindering van het beschermingsniveau van de rechtzoekenden, aangezien de toegang tot de gepseudonimiseerde rechtspraak via het Centraal register voor iedereen dezelfde zal zijn.

Wat betreft het vierde middel

A.13. De verzoekende partijen en de tussenkomenende partijen leiden een vierde middel af uit de schending van artikel 40 van de Grondwet, in samenhang gelezen met titel II van de Grondwet en artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.14.1. Zij betogen dat artikel 40 van de Grondwet de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals vereist door artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, waarborgt. Die onafhankelijkheid vormt samen met de door artikel 149 van de Grondwet gewaarborgde openbaarheid, de hoeksteen waarop de rechten en vrijheden van titel II van de Grondwet steunen. Volgens hen is er geen handhaving van de rechten en vrijheden die zijn vermeld in titel II mogelijk zonder een onafhankelijke en openbare rechtspraak. De bestreden bepalingen dienen dan ook te worden getoetst aan artikel 40 van de Grondwet en de voormelde verdragsbepaling om na te gaan of die wetsbepalingen afbreuk doen aan titel II van de Grondwet.

A.14.2. Volgens hen onttrekken de artikelen 8, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022 zonder enige verantwoording de krachtens artikel 168, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek aan de griffier toegekende gerechtelijke taken door ze toe te vertrouwen aan een beheerscomité binnen de uitvoerende macht. Zo wordt immers de verantwoordelijkheid voor het bijhouden en beheren van de authentieke bron van de beslissingen van de rechterlijke orde toevertrouwd aan een beheerscomité binnen de uitvoerende macht. Aldus doen de bestreden bepalingen afbreuk aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. In dat verband merken zij nog op dat de uitvoerende macht regelmatig procespartij is voor de gewone rechtscolleges en dat de uitvoerende macht dus de authentieke bron van de rechterlijke uitspraken in geschillen waarbij zij zelf betrokken is, zal beheren. De bestreden bepalingen verstrekken eveneens aan de uitvoerende macht rechtstreeks toegang tot alle rechterlijke beslissingen van de rechters van de rechterlijke orde, hetgeen toelaat om rechtstreeks te controleren en bij te houden welke rechter welke uitspraak doet en in welke zaken. Dit knelt des te meer daar de uitvoerende macht betrokken is bij de procedures voor de aanwijzing en benoeming van rechters. Voorts stellen zij dat het niet redelijk verantwoord is om het College van hoven en rechtbanken inzage te geven in de inhoud van alle beslissingen van de rechterlijke orde. Een dergelijke toegang laat het College en de korpschefs toe het werk van rechters permanent te controleren. De verzoekende partijen en de tussenkomende partijen zijn dan ook van oordeel dat de bestreden bepalingen een controlemogelijkheid bieden waarmee een ernstige aantasting van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt teweeggebracht.

A.14.3. De bestreden bepalingen bieden bovendien geen enkele waarborg dat de data en de metadata die zijn vvat in het Centraal register, niet geprivatiseerd of gecommercialiseerd zullen worden.

A.14.4. Ten slotte stellen zij dat het bestreden artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022 de Koning toelaat om zich, door het formuleren van criteria om te bepalen of een arrest van het Hof van Cassatie voldoende relevant is voor de eenheid van de rechtspraak of de ontwikkeling van het recht om een vertaling te vereisen, te mengen in het oordeel van het Hof van Cassatie over de arresten die relevant zijn voor de eenheid of ontwikkeling van het recht. Daarmee wordt eveneens de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht geschonden.

A.15. De Ministerraad werpt aangaande het vierde middel de in A.6.1 vermelde excepties op en neemt *mutatis mutandis* de daarvoor in A.6.1 uiteengezette argumentatie over. Het vierde middel is derhalve niet ontvankelijk.

A.16. De verzoekende partijen betwisten de excepties om dezelfde redenen als die welke zijn vermeld in A.6.2.

Zaak nr. 7982

Wat betreft het eerste middel

A.17. De verzoekende partij leidt een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest) en met artikel 5, lid 2, van de Datagovernanceverordening, door artikel 8 (met betrekking tot het gewijzigde artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *b*), van het Gerechtelijk Wetboek; het gewijzigde artikel 782, § 8, derde lid, van hetzelfde Wetboek; het gewijzigde artikel 782, § 6, tweede lid, 6°, en vierde lid, van hetzelfde Wetboek), artikel 9, 6° (tot wijziging van artikel 782, § 5, van het Gerechtelijk Wetboek), en artikel 16 (tot wijziging van artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935 « op het gebruik der talen in gerechtszaken », hierna : de wet van 15 juni 1935) van de wet van 16 oktober 2022.

A.18.1. De verzoekende partij vordert op basis van het eerste onderdeel van het eerste middel de vernietiging van artikel 782, § 6, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij het bestreden artikel 8, in zoverre

het betrekking heeft op de in artikel 782, § 6, tweede lid, 6°, van hetzelfde Wetboek bedoelde entiteit. Zij beoogt eveneens de vernietiging van artikel 782, § 6, zesde lid, in zoverre de daarin vermelde kiesgerechtigden worden beperkt tot de personen beoogd in artikel 782, § 6, tweede lid, 1° tot 4°, van het Gerechtelijk Wetboek.

A.18.2. Zij voert in dit eerste onderdeel aan dat er met betrekking tot de organisatie van het beheerscomité van het Centraal register een onverantwoord verschil in behandeling wordt ingesteld ten nadele van advocaten doordat ze slechts over een raadgevende stem beschikken en niet kunnen deelnemen aan de verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitter van het beheerscomité. In dat verband wijst zij erop dat advocaten het Centraal register slechts beperkt en onder bepaalde voorwaarden kunnen consulteren. Zo hebben advocaten slechts toegang tot de niet-gepseudonimiseerde beslissingen in hun eigen dossiers, en zodra de pseudonimisering effectief zal zijn, tot de rechterlijke beslissingen zoals alle andere burgers. Zij wijst tegelijk erop dat vertegenwoordigers van het College van het openbaar ministerie met beslissende stem zitting hebben in het beheerscomité en dat zij daarbij een ruime toegang tot het Centraal register genieten (artikel 782, § 8, 3° tot 5°, van het Gerechtelijk Wetboek). Het gaat bijgevolg om een verschil in behandeling, meer bepaald wat de wapengelijkheid betreft, dat afbreuk doet aan het recht op een eerlijk proces.

A.18.3. Aangezien advocaten, gelet op hun rol, een bijzondere positie innemen in een gerechtelijke procedure en vaak als tegenstander tegenover leden van het openbaar ministerie optreden, zijn de voormelde categorieën vergelijkbaar.

A.18.4. Het criterium van onderscheid waarop het verschil steunt, is objectief. Het gaat om twee onderscheiden activiteiten met als doel te werken voor justitie.

A.18.5. Het verschil in behandeling streeft geen legitieme doelstelling na. De keuze van de wetgever om geen beslissende stem aan advocaten te geven, vloeit voort uit de bekommernis om te verhinderen dat gegevens van het Centraal register, die eigendom zijn van de rechterlijke orde, in handen zouden komen van corporatistische ondernemingen die ze ondoordacht zouden gebruiken. Dergelijke doelstelling kan het verschil in behandeling niet verantwoorden.

A.18.6. In ondergeschikte orde is de verzoekende partij van oordeel dat het verschil in behandeling niet verantwoord is. De argumentatie die steunt op het uitgangspunt dat, enerzijds, advocaten enkel het standpunt verdedigen van de partij die ze in een procedure vertegenwoordigen en, anderzijds, rechters onpartijdig zijn en leden van het openbaar ministerie toch meer dan een partij in een procedure zijn, is niet geschikt om het verschil te verantwoorden. Zij merkt op dat de advocaten in het comité zitting hebben als vertegenwoordigers van de ordes van de balies, die de belangen van het geheel van de rechtzoekenden behartigen en niet van individuele cliënten.

De bestreden maatregel is niet geschikt omdat hij het nagestreefde doel van de ontwikkeling van een betere rechtsbedeling niet kan verwezenlijken. Ten eerste leidt de maatregel tot een schending van de wapengelijkheid tussen advocaten en magistraten, in het bijzonder de leden van het openbaar ministerie. Ten tweede verhindert de maatregel dat een belangrijke actor binnen de rechtsbedeling de belangen van de rechtzoekenden kan doen gelden. De bestreden maatregel is evenmin noodzakelijk. Het verschil in behandeling is ten slotte ook niet evenredig. Enkel door volwaardig stemrecht kan de verzoekende partij een belangrijke rol spelen. De databank gaat nochtans een grote rol spelen bij het begrip en de ontwikkeling van het recht. Er is volgens haar geen enkel voordeel voor de verwezenlijking van het algemeen belang door de advocaten te discrimineren ten opzichte van de magistraten.

A.19.1. De Ministerraad is van oordeel dat het in het eerste onderdeel voorgelegde verschil in behandeling steunt op een objectief criterium, zijnde de verschillende hoedanigheden van de actoren binnen justitie. De leden van het beheerscomité met een beslissende stem zijn allen lid van de magistratuur, uitgezonderd de vertegenwoordigers van de FOD Justitie. Die beslissende stem van de vertegenwoordigers van de FOD Justitie is overigens beperkt tot enkele aangelegenheden die verband houden met de interne werking van de rechterlijke orde. Hij wijst erop dat de vertegenwoordigers van de ordes van advocaten niet over een soortgelijke rol en hoedanigheid beschikken.

A.19.2. Hij stelt dat de wetgever een legitiem doel nastreeft door aan de stem van de ene categorie van leden van het beheerscomité een zwaarder gewicht toe te kennen dan aan de stem van de categorie van vertegenwoordigers van de orde van advocaten. Die laatsten zijn slechts waarnemer en hebben enkel een raadgevende stem. Hij streefde daarbij naar een werkbare inrichting van het comité met het oog op de verwezenlijking van de missie van het comité. Hij wijst ter zake naar de voornaamste missie van het beheerscomité, die erin bestaat de leden van de rechterlijke orde te ondersteunen in hun wettelijke opdrachten. Het is volgens hem dan ook logisch dat het zwaartepunt in het beheerscomité wordt gelegd bij de vertegenwoordigers van de leden

van de magistratuur, die allen een beslissende stem hebben. Hij voegt nog eraan toe dat het, gelet op hun rol in de rechtsbedeling, eveneens logisch is dat de leden van het openbaar ministerie worden vertegenwoordigd met een beslissende stem. Hoewel advocaten, getuigen of experts ook een belangrijke rol spelen in een procedure en bij de rechterlijke besluitvorming, gaan de rechterlijke beslissingen evenwel niet van hen uit.

A.19.3. De bestreden maatregel is bovendien geschikt en evenredig. De Ministerraad is van oordeel dat het noch onredelijk, noch onevenredig is om de vertegenwoordigers van de orde van advocaten slechts met een raadgevende stem in het comité zitting te laten hebben. Dat neemt niet weg dat de vertegenwoordigers van de orde van advocaten via hun aanwezigheid in het beheerscomité hun stem kunnen laten horen, zij het slechts als raadgever. Bijgevolg heeft het verschil in behandeling geen onredelijke gevolgen.

A.20.1. De verzoekende partij vordert op basis van het tweede onderdeel van haar eerste middel de vernietiging van artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, b), en derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. In ondergeschikte orde vraagt zij de vernietiging van de woorden « die een resultaat opleverde » in artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, b), van het Gerechtelijk Wetboek.

A.20.2. In een tweede onderdeel voert de verzoekende partij onverantwoorde verschillen in behandeling aan wat betreft het instellen van het Centraal register en de toegang daartoe door de zetelende magistraten. Zij stelt dat de magistraten van de zetel beschikken over een automatische toegang tot bronnen die veel ruimer is dan de toegang van advocaten. Zij betoogt voorts dat de administratie ten behoeve van de magistraten bovendien instrumenten zal ontwikkelen die niet beschikbaar zullen zijn voor advocaten en het ruime publiek. Advocaten zullen bovendien verhinderd worden om zelf instrumenten te ontwikkelen of zich tot commerciële actoren te richten, aangezien een verbod op massaal downloaden geldt. Zij merkt op dat, voorafgaand aan de instelling van het Centraal register, de magistraten beschikten over de instrumenten die op de commerciële markt beschikbaar waren en waarop ook advocaten een beroep konden doen, zodat er wapengelijkheid heerste. Door het Centraal register en de hulpmiddelen voor de magistratuur ontstaat er een onevenwicht en een informatie-asymmetrie ten nadele van de rechtozoekenden. Immers, de magistraten beschikken over de meest performante en betrouwbare databank terwijl advocaten dat niet hebben, waardoor ze hun cliënten niet op de beste manier kunnen adviseren. Het gebruik van het Centraal register door de magistraten is ook vrij zodat de enen het systematisch zullen gebruiken, terwijl anderen dat niet zullen doen. Zij bekritiseert overigens ook het feit dat magistraten enkel de resultaten van de raadpleging van de databank dienen te melden als er een positief resultaat is, terwijl ook een negatief resultaat interessant kan zijn voor de partijen in de procedure. Zij stelt dat de debatten nog langer zullen worden naar aanleiding van de discussies over de resultaten van de opzoeken terwijl de procedures nu reeds lang aanslepen. Ten slotte merkt zij op dat er weliswaar een tegensprekelijk debat kan worden gevoerd over de resultaten van een opzoeking, maar er is geen controle mogelijk op de methodologie van de opzoeking, behoudens door precieze verzoeken in de vorm van conclusies. Dit alles doet afbreuk aan het recht op een eerlijk debat.

A.20.3. De verzoekende partij betoogt dat er, gelet op het voorgaande, bovendien op een discriminatoire wijze afbreuk wordt gedaan aan de Datagovernanceverordening.

A.21.1. Wat het tweede onderdeel betreft, voert de Ministerraad in hoofdorde aan dat de vergeleken categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn. De door artikel 782, § 8, 2°, b), van het Gerechtelijk Wetboek ingestelde mogelijkheid van een gemotiveerde toegang tot bepaalde gegevens in het Centraal register is voorbehouden aan personen die door de FOD Justitie zijn opgenomen op een elektronische lijst van personen met een gerechtelijke functie of van personen die een opleiding tot een dergelijke functie volgen. Advocaten staan niet op die lijst. Zij mogen dus duidelijk worden onderscheiden van de categorie van personen die wel een gemotiveerde toegang hebben.

A.21.2. In ondergeschikte orde, in zoverre de advocaten vergelijkbaar zouden zijn met de magistraten (in opleiding), werpt de Ministerraad op dat het criterium van onderscheid objectief is. Immers, de advocaten staan niet op de lijst bedoeld in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

De maatregel streeft bovendien een legitieme doelstelling na. Het hoofddoel van de wetgever bestaat erin om via een Centraal register van rechterlijke beslissingen in elektronische vorm de wettelijke opdrachten en dus de interne werking van de rechterlijke orde te faciliteren. De maatregel is geschikt en evenredig. De wetgever heeft een billijk evenwicht gezocht tussen, enerzijds, het recht op eerbiediging van het privéleven en gegevensbescherming en, anderzijds, de belangen die verband houden met de goede rechtsbedeling. Het is plausibel dat magistraten voor hun opdrachten toegang dienen te hebben tot gegevens in het Centraal register die niet toegankelijk zijn voor het grote publiek. Advocaten hebben, gelet op hun taak om hun cliënten te adviseren en voor de rechter te vertegenwoordigen, daarentegen enkel nood aan toegang tot een substantieel deel van het

Centraal register teneinde zich een beeld te kunnen vormen van de actuele stand van de rechtspraak in een bepaalde materie, en met die informatie een verdediging te kunnen bouwen. Daarvoor is het voldoende om toegang te hebben tot de gepseudonimiseerde beslissingen in de databank. Volgens de Ministerraad vereist het werk van een advocaat in beginsel ook niet de toegang tot persoonsgegevens van derden. Indien advocaten toegang wensen tot authentieke rechterlijke beslissingen met betrekking tot hun cliënten, kunnen die laatsten hun die beslissingen bezorgen.

De Ministerraad merkt nog op dat het recht op een eerlijk proces wordt gewaarborgd door het feit dat in het kader van een gerechtelijke procedure, de partijen worden geïnformeerd over de resultaten van een opzoeking door een magistraat in het niet-publieke deel van het Centraal register.

A.21.3. Ten slotte werpt de Ministerraad op dat de beweerde schending van artikel 5, lid 2, van de Datagovernanceverordening niet ontvankelijk is, aangezien de verzoekende partij die niet heeft gepreciseerd. Hij voegt nog eraan toe dat de samenlezing van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 47 en 52 van het Handvest niet tot een andere conclusie leidt.

A.22.1. De verzoekende partij vordert op basis van het derde onderdeel van haar eerste middel de vernietiging van artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en van artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek, zoals ingevoegd bij de bestreden artikelen 8 en 9.

A.22.2. In haar derde onderdeel stelt zij dat het verbod op massaal downloaden en het daarmee samenhangend ontbreken van de ontwikkeling van hulpmiddelen van artificiële intelligentie afbreuk doen aan het recht op een eerlijk proces doordat advocaten en rechtzoekenden niet over hulpmiddelen beschikken die gelijkwaardig zijn aan die welke mogelijk ter beschikking worden gesteld aan magistraten.

A.22.3. Zij betoogt dat artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals ingevoegd bij het bestreden artikel 8, verhindert dat zoekmotoren of analysetools op basis van artificiële intelligentie ontwikkeld worden, verschillend van die welke waarschijnlijk aan het publiek en advocaten beschikbaar worden gesteld door de beheerder van het Centraal register. Zelfs indien het resultaat van opzoeken door de rechter aan tegenspraak wordt onderworpen, dan is het niet mogelijk om de methodologie van de opzoeking en het eventueel bestaan van andersluidende resultaten op basis van een andere methodologie na te gaan. Zij is van oordeel dat openbaarheid van rechterlijke uitspraken op basis van artikel 149 van de Grondwet en de Datagovernanceverordening het principe is en dat toegang tot die gegevens een noodzakelijk corollarium betreft. Gelet op de gigantische hoeveelheid informatie, is het noodzakelijk om te kunnen beschikken over performante hulpmiddelen om ze te ordenen en ze toegankelijk te maken via het gebruik van filters of precieze zoekopdrachten. Daarnaast bestrijdt zij artikel 9 omdat het verbiedt om de identiteitsgegevens van magistraten, griffiers en advocaten te verwerken teneinde hun reële of veronderstelde professionele praktijken te evalueren, te analyseren, te vergelijken of te voorspellen. Dat belet volgens haar dat de rechtspraak die eigen is aan een bepaalde magistraat of rechtbank op een manifeste wijze kan worden aangetoond.

A.23. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel niet gegrond is. Het recht op een eerlijk proces wordt volgens hem niet geschonden. Het in artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij de bestreden artikelen 8 en 9, beoogde verbod heeft volgens hem enkel betrekking op het massaal downloaden en het verwerken van een geheel van gegevens, die voorhanden zijn in het Centraal register, waaronder in het bijzonder de identiteit van magistraten, advocaten en griffiers. Het doel van dat verbod bestaat erin om te vermijden dat van magistraten en advocaten profielen worden gemaakt die kunnen worden gebruikt voor onverantwoorde doeleinden. Bovendien zijn er geen onevenredige gevolgen. Het verbod beperkt op geen enkele wijze de mogelijkheden van het publiek om via het publieke luik van het Centraal register kennis te nemen van de gepseudonimiseerde, individuele rechterlijke beslissingen.

Wat betreft het tweede middel

A.24. De verzoekende partij leidt een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet en artikel 16 van het Handvest. Zij vordert de vernietiging van artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en van artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek, zoals ingevoegd bij de bestreden artikelen 8 en 9.

A.25.1. Zij voert aan dat de beperking van de toegang tot het authentieke Centraal register en het verbod op het gebruik van zoekmotoren en artificiële intelligentie op de in het register opgenomen beslissingen dient te worden beschouwd als een onverantwoorde beperking van de uitoefening van de economische activiteit van advocaten. Het feit dat enkel de magistraten over de meest verfijnde hulpmiddelen en de meest recente rechtspraak beschikken, verhindert de advocaten om in aanloop naar een gerechtelijke procedure hun cliënten op de meest optimale wijze te adviseren en om technische hulpmiddelen ter ondersteuning van hun professionele werkzaamheden te ontwikkelen. Daarmee wordt eveneens afbreuk gedaan aan het recht op een eerlijk proces en de openbaarheid van de rechtspraak.

A.25.2. De vrijheid van ondernemen van de advocaat is weliswaar niet absoluut, maar ze wordt manifest onevenredig aangetast. Zo is het bestreden verbod kennelijk onevenredig, niet alleen ten opzichte van het primaire doel om het gerechtelijke systeem te optimaliseren, maar ook ten opzichte van het secundaire doel om de persoonsgegevens in de rechterlijke beslissingen te beschermen. Advocaten zijn geen deel van het publiek zoals anderen omdat zij als deelnemers aan de behoorlijke rechtsbedeling in staat moeten zijn om hun opdracht met de best mogelijke, beschikbare middelen uit te oefenen zonder onderscheid ten opzichte van andere actoren. Door de bestreden maatregelen wordt geraakt aan de kern van het beroep van advocaat. Zij is van oordeel dat zij, gelet op de technologische ontwikkelingen, daarvoor de gegevens in het Centraal register moet kunnen gebruiken om systemen van artificiële intelligentie te voeden ten behoeve van hun economische activiteit. Zonder die mogelijkheden worden advocaten beperkt in het geven van pertinente juridische adviezen, hetgeen schadelijk is voor hun economische activiteit. Het gebrek aan toegang tot alle gegevens is niet alleen nefast voor de vrijheid van ondernemen van advocaten, maar ook voor de rechtsbedeling in het algemeen omdat advocaten de opdracht hebben om de rechten en vrijheden, evenals het respect voor de rechtsstaat te verdedigen. Een beter technisch ondersteunde advocaat kan zijn cliënten beter adviseren en in voorkomend geval onnodige juridische procedures ontraden, hetgeen tot voordeel strekt van de samenleving in het geheel en de werking van de rechtscollages in het bijzonder.

A.26. De Ministerraad is om dezelfde redenen als in A.23 zijn vermeld, van oordeel dat het tweede middel niet gegrond is. Hij voegt nog eraan toe dat de maatregel die erin bestaat het massaal downloaden maximaal tegen te gaan, beantwoordt aan de bezorgdheden van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Hij herinnert vervolgens eraan dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van oordeel is dat een mondelinge uitspraak slechts een van de manieren is om het publiek toe te laten controle uit te oefenen op de rechtspraak. Bijgevolg zijn meerdere vormen om de openbaarheid van de rechtspraak te waarborgen, bestaanbaar met het recht op een eerlijk proces. Daarbij moet die vorm controle door het publiek op de beslissingen van de rechtscollages toelaten. Die doelstelling kan ook worden bereikt door de rechtspraak via de griffie of via het internet beschikbaar te stellen aan het publiek. Het is een legitieme keuze van de wetgever om de rechtspraak te publiceren en tegelijkertijd de openbare uitspraken veeleer te beperken. Het feit dat het massaal downloaden wordt verhinderd, houdt geen beperking in van de mogelijkheden van advocaten of rechtzoekenden om kennis te nemen van de rechterlijke uitspraken. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de openbaarheid van de rechtspraak.

Wat betreft het derde middel

A.27. De verzoekende partij leidt een derde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 4 en 149 van de Grondwet door artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022.

A.28.1. Zij vordert de vernietiging van artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935, zoals vervangen bij artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022.

A.28.2. Tot vóór de wet van 16 oktober 2022 werden de arresten van het Hof van Cassatie, die werden gewezen in het Nederlands of het Frans systematisch vertaald naar de andere taal. Wanneer een rechterlijke beslissing die in het Duits is gewezen, wordt bestreden voor het Hof van Cassatie, beschikt dat Hof evenwel over een discretionaire bevoegdheid om de taal van de rechtspleging te bepalen (artikel 27bis van de wet van 15 juni 1935). Artikel 28 van de wet van 15 juni 1935 voorzag eveneens in een systematische vertaling van de arresten naar het Duits van voorzieningen tegen een rechterlijke beslissing die in het Duits was gewezen, ook al verliep de rechtspleging in een andere taal. De bestreden bepaling laat het Hof van Cassatie nu toe om op een arbitraire wijze te bepalen of arresten van dat Hof, die in het Nederlands of het Frans zijn gewezen, vertaald moeten worden naar de andere taal, en of een voorziening tegen een rechterlijke beslissing die in het Duits is gewezen, vertaald dient te worden naar het Duits. Dat houdt in dat, enerzijds, een deel van de rechtspraak van het Hof van Cassatie – die fundamenteel is voor de rechtseenheid – niet meer eenvoudig toegankelijk zal zijn voor een deel van de Belgische

bevolking, en, anderzijds, een Duitstalige rechtzoekende aan het einde van zijn reeds doorlopen procesgang in het Duits, zou kunnen worden geconfronteerd met een arrest van het Hof van Cassatie, gewezen in het Frans of het Nederlands, doch niet vertaald naar het Duits. Zo wordt een deel van de Belgische bevolking het recht ontnomen om kennis te nemen van de rechtspraak van het Hof van Cassatie. Ook wordt het voeren van systemen inzake artificiële intelligentie tegengegaan, terwijl die systemen zoveel mogelijk gegevens nodig hebben om op performante wijze zoekopdrachten te kunnen uitvoeren. Onder verwijzing naar het arrest van het Hof nr. 59/94 van 14 juli 1994 (ECLI:BE:GHCC:1994:ARR.059) is de verzoekende partij van oordeel dat de in het middel aangehaalde bepalingen zijn geschonden.

A.29. De Ministerraad is van oordeel dat het middel niet gegrond is. Volgens hem kan de bestreden maatregel op een grondwetsconforme wijze worden geïnterpreteerd zodat er geen sprake is van een schending. De bestreden bepaling onderwerpt de vertaling naar het Duits aan dezelfde voorwaarden als de vertalingen naar het Frans of het Nederlands, zijnde de pertinentie van het arrest van het Hof van Cassatie voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht. Hij verwijst ook naar de parlementaire voorbereiding waarbij de minister zich bewust is van de noodzaak om de arresten van het Hof van Cassatie naar het Duits te vertalen wanneer de bestreden rechterlijke beslissing in het Duits is geweest. De bestreden maatregel dient dan ook zo te worden begrepen dat een vertaling naar het Duits van het arrest van het Hof van Cassatie vereist is indien de bestreden rechterlijke beslissing in het Duits is geweest, zonder dat die vertaling afhankelijk is van enige andere bijkomende voorwaarde.

Zaak nr. 7983

A.30. De verzoekende partij leidt een enig middel af uit de schending van de artikelen 4, 10, 11 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, door artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022.

A.31.1. De verzoekende partij betoogt dat uit een oppervlakkige lezing van de bestreden bepaling de verkeerde indruk blijkt dat inzake vertalingen van arresten van het Hof van Cassatie naar eender welke taal dezelfde regeling geldt. Er is echter geen sprake van een gelijke behandeling aangezien de uitgangspunten niet dezelfde zijn. *De facto* ligt bij in het Nederlands of het Frans gevoerde procedures in ieder geval een cassatiearrest voor in de taal van de reeds voorafgaande procedures. Bij Duitstalige procedures zou dit slechts mogelijk zijn onder de zeer restrictieve voorwaarden van de nieuwe wet. Dat zou betekenen dat de rechtzoekende van een in het Duits gevoerde procedure niet langer onvoorwaardelijk aanspraak kan maken op minstens een naar het Duits vertaald arrest van het Hof van Cassatie. Aldus is er volgens haar eveneens sprake van een achteruitgang van hun taalrechtelijke behandeling.

A.31.2. Onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding merkt zij op dat de minister de bestreden regeling in die zin lijkt in te vullen dat er enkel nog een vertaling naar het Duits zal zijn indien de bestreden rechterlijke beslissing in het Duits was geweest. Volgens haar is er geen objectieve en redelijke verantwoording voor het aangevoerde verschil in behandeling, in het bijzonder in het licht van de bij artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde gelijkwaardigheid van de taalgebieden.

A.31.3. De verzoekende partij stelt dat eveneens afbreuk wordt gedaan aan de uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeiende *standstill*-verplichting wanneer de bestreden regeling betrekking heeft op procedures binnen het bereik van de rechten die bij die grondwetsbepaling zijn gewaarborgd. Zij betoogt dat de arresten van het Hof nr. 182/2008 (ECLI:BE:GHCC:2008:ARR.182) en nr. 99/2010 (ECLI:BE:GHCC:2010:ARR.099) naar analogie relevant zijn en met zich meebrengen dat cassatiearresten naar het Duits dienen te worden vertaald, zo niet is er sprake van een verminderde bescherming.

A.31.4. Ten slotte meent zij dat afbreuk wordt gedaan aan het recht op een eerlijk proces. Onder verwijzing naar het arrest van het Hof nr. 120/2019 van 19 september 2019 (ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.120) is zij van oordeel dat de regeling leidt tot een oneerlijk proces omdat de Duitstalige rechtzoekenden de vertaling van het cassatiearrest naar het Duits ontnomen wordt. In zoverre het een strafprocedure betreft, worden bovendien nog andere waarborgen in het gedrang gebracht. Zo geldt ten aanzien van een vervolgte persoon overeenkomstig artikel 6, lid 3, *e*), van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens de waarborg om een uitspraak te verkrijgen in zijn eigen taal. Een proces kan niet eerlijk zijn wanneer de beschuldigde de rechterlijke beslissing niet na vertaling in zijn eigen taal kan verkrijgen. Dat geldt des te meer wanneer het gaat om een van de drie grondwettelijk erkende nationale talen van België.

A.32. De Ministerraad is om dezelfde redenen als die welke in A.29 zijn vermeld, van oordeel dat het enige middel niet gegrond is.

Zaak nr. 7984

A.33. De verzoekende partijen leiden een enig middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, door artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022.

A.34.1. De verzoekende partijen zijn van oordeel dat de bestreden bepaling een discriminatie tot stand brengt doordat arresten van het Hof van Cassatie die volgen op een bestreden beslissing die in het Duits is gewezen niet langer onvoorwaardelijk naar die taal zullen worden vertaald en bijgevolg Duitse vertalingen van die beslissing slechts onder dezelfde voorwaarden als vertalingen naar het Nederlands of het Frans kunnen worden verkregen.

Zij wijzen op de artikelen 27 en 27bis van de wet van 15 juni 1935. Die bepalingen hebben tot gevolg dat een Franstalige of een Nederlandstalige rechtzoekende een cassatiearrest kan verkrijgen in de taal van de bestreden rechterlijke beslissing. Een Duitstalige rechtzoekende beschikt niet over dat privilege. Die Duitstalige wordt bovendien ook benadeeld door het feit dat de procedure voor het Hof van Cassatie niet in het Duits gevoerd kan worden. Hij beschikte enkel over de mogelijkheid om een vertaling naar het Duits te verkrijgen op basis van artikel 28 van de wet van 15 juni 1935. Die mogelijkheid is evenwel geschrapt door de bestreden regeling. Het is vervolgens ook mogelijk dat een Duitstalige magistraat die in een Duitstalige kamer van een rechtbank zetelt en kennis moet nemen van een cassatiearrest tegen een rechterlijke beslissing, wordt geconfronteerd met een arrest in een voor hem vreemde taal. Hoewel de Duitstalige magistraat per definitie ook het Frans beheerst, is dat niet noodzakelijk ook het geval wat betreft het Nederlands. Aldus kan die magistraat worden geconfronteerd met een cassatiearrest in een taal die hij niet probleemloos begrijpt. Hetzelfde risico bestaat wanneer een cassatievoorziening in het Duits wordt ingesteld en het Hof van Cassatie beslist om de procedure in een taal te voeren die de magistraat niet begrijpt.

Ook indien het in voorkomend geval grondwetsconform zou zijn dat arresten van het Hof van Cassatie waarin de bestreden rechterlijke beslissingen in het Nederlands of het Frans zijn gewezen, niet vertaald worden naar de andere taal, is het evenwel strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet dat cassatiearresten tegen rechterlijke beslissingen die in het Duits zijn gewezen niet naar het Duits worden vertaald. Dergelijke onverantwoorde gelijke behandeling wordt overigens niet verantwoord in de parlementaire voorbereiding.

A.34.2. Zij zijn van oordeel dat de bestreden regeling ook leidt tot een oneerlijke procedure ten aanzien van rechtzoekenden in Duitstalige procedures omdat zij anders worden behandeld dan Franstalige of Nederlandstalige rechtzoekenden. In zoverre het strafzaken betreft, worden ook andere waarborgen schonden. Zij verwijzen voorts naar artikel 6, lid 3, e), van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat de vervolgte persoon waarborgt dat deze de uitspraak in zijn zaak kan verkrijgen in de taal die hij begrijpt. Zo niet is er geen sprake van een eerlijk proces. Dat geldt des te meer indien het gaat om een van drie officiële landstalen.

A.34.3. Zij stellen ten slotte dat eveneens afbreuk wordt gedaan aan de uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeiende *standstill*-verplichting wanneer de bestreden regeling betrekking heeft op procedures binnen het bereik van de rechten die bij die grondwetsbepaling zijn gewaarborgd. Zij betogen dat de voormelde arresten van het Hof nrs. 182/2008 en 99/2010 naar analogie relevant zijn en met zich meebrengen dat cassatiearresten naar het Duits dienen te worden vertaald, zo niet is er volgens hen sprake van een verminderde bescherming. Zij stellen dat, vóór de bestreden wetwijziging, een Duitstalige rechtzoekende die voor het Hof van Cassatie geen rechtspleging in het Duits kon verkrijgen, het absolute recht had om een vertaling van dat cassatiearrest naar het Duits te verkrijgen zodat dat arrest aansluit bij de taal waarin de bestreden rechterlijke beslissing reeds werd gewezen. Na de wetwijziging bestaat dat absolute recht niet meer zodat er sprake is van een aanzienlijke achteruitgang. Bovendien is het op basis van de parlementaire voorbereiding niet duidelijk of er een redelijke verantwoording voor die achteruitgang bestaat.

A.35. De Ministerraad is om dezelfde redenen als die welke in A.29 zijn vermeld, van oordeel dat het enige middel niet gegrond is.

Zaak nr. 7986

Wat betreft het eerste middel

A.36. De verzoekende partij leidt een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, door artikel 782, § 8, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals ingevoegd en gewijzigd bij artikel 8 van de wet van 16 oktober 2022.

A.37. Zij wijst erop dat artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *b*), van het Gerechtelijk Wetboek, zolang de debatten niet zijn gesloten, ten behoeve van de personen die zijn opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde elektronische lijst en die een gemotiveerde aanvraag hiertoe indienen, voorziet in een voorwaardelijk recht van toegang tot het Centraal register om een noodzakelijke opzoeking (binnen het kader van een onderzoek dat zij voeren, van een aanhangige zaak waarin zij zetelen of waarin zij beroepshalve optreden) te doen naar authentieke, niet-gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen. Zij voegt eraan toe dat artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *c*), van het Gerechtelijk Wetboek de advocaat enkel en alleen die authentieke rechterlijke beslissingen laat raadplegen waarin diens cliënt als procespartij is opgenomen, en op geen enkele manier in de mogelijkheid voorziet om bij het beheerscomité een gemotiveerde aanvraag te doen teneinde een opzoeking te kunnen uitvoeren in het kader van zijn taak als verdediger van de rechten van zijn cliënt in een concrete zaak.

Dat onderscheid inzake toegang tot het Centraal register is volgens haar onverantwoord en doorstaat de toets aan het discriminatieverbod niet.

A.38.1. De verzoekende partij is van oordeel dat de vergeleken categorieën van personen vergelijkbaar zijn omdat ze allen met inachtneming van deontologische verplichtingen een taak van algemeen belang uitoefenen door een belangrijke rol op te nemen binnen de gerechtelijke procesvoering en aldus een bijdrage te leveren aan de rechtsbedeling. Dat geldt des te meer in strafzaken waar het openbaar ministerie een procespartij is tegenover de verdachte, van wie de advocaat de verdediging opneemt.

A.38.2. In het algemeen streeft de wetgever legitieme doelstellingen na bij het oprichten van een Centraal register, waaronder de doelstelling om toegang te verlenen aan de personen die de wettelijke toelating ervoor krijgen en de doelstelling om het recht op eerbiediging van het privéleven te waarborgen door strenge voorwaarden te koppelen aan de toegangsaanvraag. De uitsluiting van de advocaten om authentieke rechterlijke beslissingen te kunnen raadplegen, dient volgens de verzoekende partij echter geen legitiem doel. Zij betwist dat het onderscheid tussen personen met een gerechtelijk ambt en personen met een ambt om personen in rechte te vertegenwoordigen voor de hoven en de rechtbanken, een legitieme doelstelling nastreeft. Het verlenen van toegang aan de magistraten zou bovendien ertoe strekken een juridisch kader te bieden voor een bestaande informele, niet wettelijke praktijk van raadplegingen door hoven en rechtbanken. Een dergelijke doelstelling kan de uitsluiting van advocaten niet verantwoorden.

A.38.3. Het personele toepassingsgebied van het bij artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *b*), van het Gerechtelijk Wetboek strikt beperkte recht van toegang tot authentieke rechterlijke beslissingen is niet pertinent. Er wordt geen afdoende verantwoording gegeven waarom de toegang van de advocaat beperkt is tot het raadplegen van authentieke rechterlijke beslissingen in zaken waarin zijn cliënt als partij is vermeld. De uitsluiting van advocaten uit de groep van personen die op basis van die bepaling toegang kunnen vragen tot de authentieke beslissingen, is weliswaar adequaat om de groep van gebruikers van het Centraal register te beperken, maar het steunt niet op een pertinent criterium.

De verzoekende partij betwist overigens dat de onderscheiden aard van het ambt pertinent is om het onderscheid, wat betreft de toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen in het Centraal register, tussen de staande magistratuur en advocaten te verantwoorden. Zij wijst erop dat ook advocaten in het algemeen belang een belangrijke rol opnemen in de rechtsbedeling. Ook kan het onderscheid niet steunen op een vermoeden inzake loyaal optreden omdat ook advocaten in overeenstemming met hun deontologische verplichtingen, loyaal dienen op te treden.

A.38.4. Het ten aanzien van advocaten ingevoerde onderscheid is evenmin evenredig in het licht van de doelstelling van de wetgever. Zij verwijst daarvoor in eerste instantie naar haar uiteenzetting over het gebrek aan pertinentie van het onderscheid. Ten tweede merkt zij op dat in de rechtspraak van het Hof de principiële gelijkheid tussen het openbaar ministerie en andere procespartijen wordt bevestigd, in het bijzonder wat betreft de

wapengelijkheid en het recht op een eerlijk proces. Ten derde voert zij aan dat zij geen bevraagde *stakeholder* was bij het opstellen van het wetsontwerp. Over het beheer, de werking en de aanwending van het Centraal register werd zij niet geconsulteerd. Ten vierde wijst zij erop dat de wetgever zelf ook heeft ingezien dat het ingevoerde onderscheid onevenredig was in het licht van de beginselen van eerlijke procesvoering. Zo bepaalt artikel 782, § 8, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek dat wanneer een magistraat een opzoekingsresultaat wil gebruiken in zijn besluitvorming, alle partijen in de procedure daarvan in kennis dienen te worden gesteld teneinde het recht op tegenspraak te vrijwaren. Die verplichting geldt evenwel niet in de fase van het onderzoek waar magistraten opzoekingen mogen doen zonder enige meldingsplicht. Ook geldt de verplichting niet wanneer de resultaten niet worden gebruikt. Er is volgens haar een ruime vrijheid om het Centraal register te consulteren zonder dat dit noodzakelijk het voorwerp is van een tegensprekelijk debat, omdat het een subjectieve invulling door de rechter betreft of de resultaten van de opzoeking louter als een inspiratie of achtergrond dienden, dan wel of die resultaten daadwerkelijk betrokken werden in de besluitvorming.

Ten slotte is het gemaakte onderscheid onevenredig omdat het verschillende inbreuken op het wettigheidsbeginsel en het delegatieverbod als onderdeel van het beginsel van de scheiding der machten inhoudt. De wetgever laat immers aan het beheerscomité over om te beslissen over de gemotiveerde aanvragen van de magistraten. In dat orgaan ligt het zwaartepunt evenwel bij de vertegenwoordigers van de rechterlijke macht zelf. Bovendien wordt aan de Koning de machtiging gegeven om de criteria te bepalen voor het beoordelen van de gemotiveerde aanvragen van gerechtelijke beambten. Dergelijke verregaande delegaties aan de uitvoerende macht en zelfs aan de beheerder is niet bestaanbaar met het wettigheidsbeginsel en de scheiding der machten. Zij verwijst daarbij naar haar toelichting bij het derde onderdeel van het tweede middel.

A.39. De tussenkomende partijen sluiten zich aan bij de uiteenzetting van het eerste middel door de verzoekende partij, maar zij betogen dat de daarbij beoogde uitbreiding van de toegang tot het Centraal register niet kan worden beperkt tot de advocaten. Zij voegen eraan toe dat ook (juridische) uitgevers een belangrijke rol spelen in het rechtsbegrip en de rechtsontwikkeling. Zij betreuren dat zij net zoals de advocaten niet *de jure* toegang hebben tot het Centraal register. Zij betogen dat juridische uitgevers vectoren zijn van informatie tussen rechtsbronnen en beroepsbeoefenaars en dat zij een duidelijke meerwaarde creëren.

Zo worden via uitgevers vonnissen en arresten geannoteerd. Die annotaties zijn van groot belang voor een goed begrip van het recht. Indien uitgevers geen (onbeperkte) toegang voor het verwerken van de rechtspraak zouden krijgen, dan komt de annotatiepraktijk mogelijk in gevaar, hetgeen nefast is voor het rechtsbegrip en de rechtsontwikkeling. Daarnaast zorgen uitgevers voor talrijke rechtspraakbundels, hetgeen volgens hen bijdraagt tot een goed zicht op de belangrijkste rechtspraak. Om die bundels samen te stellen is evenwel meer nodig dan het consulteren van één individueel gepseudonimiseerd arrest of vonnis. Integendeel, dergelijke publicaties vereisen de verwerking van gehelen van gegevens in het Centraal register. Ook staat de bestreden regeling nieuwe ontwikkelingen in de weg. Zo kunnen mogelijk niet langer hyperlinks worden gelegd naar de rechtspraak omdat het kan worden gezien als een massale verwerking van gegevens in het Centraal register. Zo wordt het gebruik of de ontwikkeling van artificiële intelligentie tegengegaan, hetgeen nadelig is voor bepaalde beroepsgroepen zoals advocaten, maar ook voor alle rechtsonderhorigen.

A.40. De Ministerraad werpt allereerst op dat de kritiek van de tussenkomende partijen omtrent het gebrek aan toegang tot authentieke beslissingen voor (juridische) uitgevers, zoals door hen geformuleerd, niet ontvankelijk is, aangezien het gaat om een nieuw middel. Immers, de weerlegging van de kritiek vereist een toets aan het gelijkheidsbeginsel ten aanzien van een categorie van personen waar in het verzoekschrift nog geen sprake van was.

A.41.1. De Ministerraad merkt vooraf op dat het vaststaat en niet wordt betwist dat het publiek, hierin inbegrepen rechtzoekenden en juridische beroepsbeoefenaars (waaronder advocaten) krachtens artikel 9 van de wet van 16 oktober 2022 een onbeperkte toegang zullen genieten tot de gepseudonimiseerde beslissingen die uitgaan van de rechterlijke orde. Hij stelt evenwel vast dat de verzoekende partij uitgaat van de premisse dat de toegang tot de authentieke, niet-gepseudonimiseerde beslissingen een voordeel biedt in het kader van de procesvoering, in vergelijking met een loutere toegang tot de niet-gepseudonimiseerde beslissingen. De gepseudonimiseerde beslissingen stemmen, wat betreft de inhoud, volledig overeen met de authentieke beslissingen, met uitzondering van volgende gegevens: de identiteitsgegevens van natuurlijke personen (uitgezonderd de magistraten, leden van de griffie en advocaten); elk element dat toelaat de natuurlijke personen (uitgezonderd de magistraten, leden van de griffie en advocaten) rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren binnen de limieten van leesbaarheid en begrijpbaarheid; de identiteitsgegevens van magistraten, leden van de griffie of advocaten of ieder ander element dat toelaat hen rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren, op beslissing van de korpschef van het gerecht na advies van het openbaar ministerie indien de verspreiding ervan de

veiligheid van magistraten, leden van de griffie en advocaten of hun entourage in het gedrang zou brengen; in strafzaken die betrekking hebben op de in artikel 137 tot 141ter, 324bis en 324ter van het Strafwetboek bedoelde misdrijven, de identiteitsgegevens van magistraten, leden van de griffie of advocaten of ieder ander element dat toelaat hen rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren.

Het verschil tussen de authentieke en de gepseudonimiseerde beslissingen schuilt volgens hem dan ook in de aanwezigheid, respectievelijk afwezigheid van elementen die toelaten de natuurlijke personen en, onder bepaalde omstandigheden, de magistraten, leden van de griffie en de advocaten te identificeren. De inhoud van de rechterlijke beslissingen en de redeneringen die voorafgaan aan het beslechten van rechtsvragen is dus identiek in beide versies van de beslissingen. De Ministerraad ziet niet in op welke wijze het al dan niet kunnen beschikken over de identiteit van de betrokken natuurlijke personen enige invloed kan hebben op de kwaliteit van de belangenbehartiging van cliënten waarvoor advocaten optreden. Voor zover advocaten kennis zouden willen hebben van eerdere authentieke beslissingen waarbij hun cliënten betrokken waren, kunnen deze authentieke beslissingen door de cliënten zelf worden overgemaakt, desgevallend via hun toegang tot het Centraal register. Met deze vaststelling dient rekening te worden gehouden bij de beoordeling van de vraag of de bestreden bepalingen het recht op een eerlijk proces ondermijnen.

A.41.2. Hij is vervolgens van oordeel dat advocaten en de personen die zijn vermeld op de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek beoogde elektronische lijst, behoren tot verschillende categorieën die in het licht van de doelstelling van het bestreden artikel 8 niet voldoende vergelijkbaar zijn.

Onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding betoogt hij dat de wetgever door de oprichting van het niet voor het publiek toegankelijke luik van het Centraal register ernaar streefde om de werking van de rechterlijke orde te vergemakkelijken en de leden van de rechterlijke orde instrumenten aan te reiken die de kwaliteit van de rechtspraak als openbare dienst ten goede komen. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed aan journalistieke en wetenschappelijke doeleinden. Hoewel advocaten worden beschouwd als medewerkers van het gerecht, behoren ze niettemin niet tot de rechterlijke orde en bevinden ze zich niet in een vergelijkbare situatie als de leden van die orde. Het verbeteren van hun werking wordt niet beoogd door het bestreden artikel 8, maar wel door artikel 9, dat de toegang tot gepseudonimiseerde beslissingen instelt.

Hij voegt nog eraan toe dat niet de eventuele hoedanigheid van procespartij determinerend is voor de toepassing van de bestreden regeling, maar wel het al dan niet uitoefenen van een gerechtelijk ambt, hetgeen past in de organisatie van de openbare dienst van de rechtspraak. Zo maken advocaten geen deel uit van de rechterlijke orde. Zij hangen derhalve ook niet af van de overheid, wat hun organisatie en werking en dus de goede rechtsbedeling betreft. Advocaten bevinden zich dus niet in een vergelijkbare situatie. Leden van het openbaar ministerie kunnen dan ook niet worden gelijkgesteld met advocaten wat betreft de toegang tot het niet-publieke luik van het Centraal register. Er schuilt een manifest verschil in de proceshoedanigheid van het openbaar ministerie, dat de naleving van de wet dient te benaarstigen in het belang van de samenleving, terwijl advocaten voornamelijk de belangen van hun cliënten vooropstellen. Bovendien gaat de rol van het openbaar ministerie verder dan een loutere proceshoedanigheid. Zo dient het openbaar ministerie krachtens artikel 140 van het Gerechtelijk Wetboek te waken over de regelmatigheid van de dienst van de hoven en rechtbanken. Het betreft een taak ter ondersteuning van de werking van de rechterlijke orde, hetgeen aansluit bij de doelstelling van de bestreden regeling.

A.41.3. In ondergeschikte orde, in zoverre zou kunnen worden beschouwd dat de advocaten vergelijkbaar zijn met de leden van de rechterlijke orde (en magistraten in opleiding), dient te worden vastgesteld dat beide categorieën niet verschillend worden behandeld in het licht van de beginselen inzake wapengelijkheid en eerlijke procesvoering. Ten eerste is het verschil tussen de authentieke beslissingen en de gepseudonimiseerde beslissingen enkel gelegen in de aanwezigheid, respectievelijk afwezigheid van persoonsgegevens van de bij de beslissing betrokken natuurlijke personen. Een advocaat zal in het kader van zijn belangenbehartiging van zijn cliënt steeds steunen op de inhoud van de rechtspraak en niet op de persoonsgegevens van de natuurlijke personen die betrokken waren bij voormelde rechtspraak. Er kan niet worden ingezien in welk opzicht het beschikken over persoonsgegevens van natuurlijke personen die betrokken waren bij eerdere beslissingen een relevant element zou kunnen zijn om de uitkomst van een nieuwe beslissing te beïnvloeden. Bovendien kan een advocaat over de authentieke beslissingen waarbij zijn cliënt betrokken is, beschikken via zijn cliënt, die toegang heeft tot die beslissingen. Ook dient een resultaat van een opzoeking in het Centraal register door een lid van de rechterlijke orde te worden meegedeeld aan alle partijen zodat daarover tegenspraak kan worden gevoerd. Aldus beschikken alle partijen over dezelfde wapens. Aldus hebben advocaten toegang tot exact dezelfde inhoud van jurisprudentie als de andere partijen en actoren in een proces.

A.41.4. In ondergeschikte orde, in zoverre er sprake zou zijn van een verschil in behandeling, dient te worden vastgesteld dat het gehanteerde criterium van onderscheid voor de toegang tot het interne luik van het Centraal register objectief is. De wetgever heeft de hoedanigheid van beoefenaar (al dan niet in opleiding) van een gerechtelijk ambt gehanteerd als criterium voor de categorieën van personen die een gemotiveerde aanvraag tot opzoeking kunnen doen in het interne luik van het Centraal register.

A.41.5. De Ministerraad brengt vervolgens in herinnering dat het bestreden artikel 8 en het niet-bestreden artikel 9 van de wet van 16 oktober 2022 ertoe strekken de werking van de rechterlijke macht te vergemakkelijken en te verbeteren door digitalisering, de openbaarheid van de rechtspraak te waarborgen zodat een controle door het publiek mogelijk blijft, en de persoonsgegevens te beschermen van de natuurlijke personen die betrokken waren bij een gerechtelijke beslissing. Die doelstellingen zijn legitiem.

A.41.6. De keuze om advocaten, in tegenstelling tot leden van de rechterlijke orde, uit te sluiten van de mogelijkheid om een gemotiveerd verzoek in te dienen teneinde kennis te nemen van authentieke beslissingen waar zij zelf niet bij betrokken waren, is redelijk verantwoord in het licht van de nagestreefde doelstellingen. De wetgever heeft de afweging gemaakt tussen het recht op privéleven en op bescherming van persoonsgegevens, enerzijds, en de belangen die gepaard gaan met een correcte rechtsvinding en een behoorlijke rechtsbedeling, anderzijds. Hij heeft gezocht naar een verantwoord evenwicht tussen openbaarheid van rechtspraak en controle op de rechtsprekende functie, enerzijds, en de bescherming van persoonsgegevens, anderzijds.

Het is volstrekt aannemelijk dat leden van de rechterlijke orde af en toe toegang nodig zullen hebben tot het interne luik van het Centraal register. Advocaten daarentegen hebben voor hun werkzaamheden (adviseren van hun cliënten en het verdedigen van hun belangen voor de rechtscolleges) toegang nodig tot de materiële inhoud van rechterlijke beslissingen om een zicht te kunnen hebben op de stand van de rechtspraak in de materie die hen aanbelangt en op basis daarvan een verdediging te kunnen voeren. Die doelstelling kan perfect worden behaald door de toegang tot de gepseudonimiseerde beslissingen in het publieke luik van het Centraal register. Met het oog op de belangenbehartiging heeft een advocaat nood aan inhoudelijke rechtspraak en niet aan persoonsgegevens van de bij die rechtspraak betrokkenen. De werkzaamheden van advocaten vereisen in beginsel niet dat persoonsgegevens van derden aan hen of hun cliënten zouden worden meegedeeld. Evenmin komt de wapengelijkheid in het gedrang daar resultaten van een opzoeking in het niet-publieke luik worden meegedeeld aan de partijen in het proces. Wat de toegang van leden van het openbaar ministerie betreft, brengt de Ministerraad hun rol bij het benaastigen, in het algemeen belang, van de toepassing van de wet in herinnering. Hij wijst voorts erop dat de toegang van het openbaar ministerie, dat optreedt in het algemeen belang, beperkt blijft tot leden van de rechterlijke orde, die worden geacht loyaal op te treden wanneer zij beschikken over persoonsgegevens, in tegenstelling tot advocaten, die een particulier belang nastreven waarbij persoonsgegevens gedeeld kunnen worden met cliënten die ermee kunnen doen wat zij willen. Advocaten zouden in het geval van de door de verzoekende partij nagestreefde toegang wel de mogelijkheid hebben om persoonsgegevens te verzamelen zonder dat de resultaten van de opzoeking een dergelijke toegang verantwoordt.

Het bestreden verschil heeft geen onevenredige gevolgen. Dat is evenmin het geval met betrekking tot het beginsel van de wapengelijkheid. Advocaten bevinden zich niet in een duidelijk nadelige positie ten opzichte van het openbaar ministerie. Beide partijen hebben immers toegang tot het gepseudonimiseerde luik van het Centraal register. Voor zover het openbaar ministerie na een voorafgaande aanvraag toegang zou hebben verkregen tot gegevens uit het niet-publieke luik, dan zijn die gegevens onderworpen aan tegenspraak. Het openbaar ministerie zal dus niet over meer middelen beschikken dan de andere procespartijen.

A.41.7. De Ministerraad is, rekening houdend met het voorgaande, van oordeel dat geen afbreuk wordt gedaan aan artikel 149 van de Grondwet, noch aan artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Hij verwijst voor het overige, met betrekking tot de weerlegging van de kritiek inzake een schending van het beginsel van de scheiding der machten, naar zijn standpunt in het kader van het tweede middel.

Wat betreft het tweede middel

A.42. De verzoekende partij leidt een eerste onderdeel van een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 12, tweede lid, 14, 19, 22, 32, 33, 37, 105, 108 en 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6, 8 en 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7, 11 en 47 van het Handvest, en met de artikelen 14, 17 en 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke

rechten, door artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek, zoals ingevoegd en gewijzigd bij de artikelen 8 en 9 van de wet van 16 oktober 2022.

A.43.1. De verzoekende partij stelt dat de bestreden bepalingen het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens in het algemeen verbieden terwijl de mogelijkheid om voor het publiek toegankelijke informatie op te slaan en te verwerken naar believen deel uitmaakt van de kern van het recht op vrije meningsuiting en de eerbiediging van het privéleven. Zij wijst erop dat het massaal downloaden en verwerken van gegevens als vrijheidsrecht voortvloeit uit verschillende bepalingen van de Grondwet en analoge grondrechten in internationale verdragen.

Zo rusten er positieve verplichtingen op de wetgever om het massaal downloaden en het verwerken van vonnissen en arresten als voor het publiek toegankelijke informatie te bevorderen. De verzoekende partij verwijst hierbij naar artikel 149 van de Grondwet, artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, die respectievelijk de openbaarheid van de rechtspraak, de openbaarheid van een uitspraak en een openbare behandeling waarborgen. Zij verwijst eveneens naar artikel 47 van het Handvest. Daarnaast wijst zij op de Datagovernanceverordening en op artikel 5, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 « inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (herschikking) ». Aangezien het Centraal register een werkingsinstrument van en voor de FOD Justitie uitmaakt, valt de inhoud ervan volgens haar onder artikel 32 van de Grondwet, dat de openbaarheid van bestuursdocumenten waarborgt.

Daarnaast rusten er op de overheid negatieve verplichtingen die voortvloeien uit het recht op vrije meningsuiting en het recht op privéleven omdat de overheid zich niet op een disproportionele wijze mag mengen in de manier waarop personen zich publieke informatie eigen maken en die vervolgens als persoonlijke of professionele informatie willen ordenen, beschikbaar maken en verspreiden.

A.43.2. Het is volgens haar vaststaande rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat een « onbeperkt verbod » als beperking van grondrechten niet is toegestaan, *a fortiori* wanneer uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat er geen grondig debat heeft plaatsgevonden over een dergelijk verbod. Zij merkt op dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de wetgever bij de bestreden maatregel een antwoord wilde bieden op een opmerking in het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit en op bezorgdheden van het College van de hoven en rechtbanken. Het advies is volgens haar beperkt tot aanbevelingen omtrent het verstrekken van gegevens aan marktdeelnemers die actief zijn in de ontwikkeling van algoritmen voor commerciële doeleinden zodat strikte beperkingen met betrekking tot de doeleinden waarvoor persoonsgegevens in de context van de training van algoritmen kunnen worden verwerkt dienden te worden opgelegd. Voorts werd in het advies aangegeven dat de voldoende pseudonimisering/anonimisering diende te worden gewaarborgd, ook op technisch vlak. Zij betoogt dat de wetgever het kind met het badwater heeft weggegooid en volgens haar werd er onvoldoende rekening gehouden met de andere grondrechten. Zij wijst erop dat de afdeling wetgeving van de Raad van State geen opmerkingen heeft geformuleerd.

A.43.3. Het door de wetgever ingeroepen doel van de bescherming van de magistratuur en zelfs de advocatuur is niet objectief en niet legitiem. De verzoekende partij ziet niet in hoe een magistraat geschaad zou worden als uit een AI-analyse blijkt dat hij of zij steeds een bepaalde richting uitgaat. Dit zou integendeel de magistraat helpen om zichzelf in vraag te stellen. Ten slotte is een quasi-absoluut verbod onevenredig met het beoogde doel indien dat aanvaardbaar was geweest. Het is immers mogelijk om door middel van uitvoeringsregelgeving technische beperkingen in te bouwen die het massaal downloaden en verwerken van een geheel van vonnissen en arresten zouden kunnen indammen. Een principieel verbod op dergelijke verwerkingen (zonder een uitzondering voor een aantal specifieke categorieën van personen), dat nog eens strafrechtelijk wordt betugeld, dient als onevenredig te worden beschouwd.

A.44. De tussenkomende partijen sluiten zich thans aan bij de uiteenzetting van het eerste onderdeel van het tweede middel. Zij voegen eraan toe dat het verbod op massaal downloaden en verwerken van een geheel van gegevens door de wetgever wordt verantwoord onder verwijzing naar het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Zij menen dat de wetgever in dat advies dingen heeft gelezen die er niet staan. Zij betogen dat het advies nergens een dergelijk verbod heeft vooropgesteld of vereist. De Gegevensbeschermingsautoriteit uitte volgens hen enkel de bekommernis dat niet perfect geanonimiseerde gegevens in handen zouden vallen van bepaalde malafide derden die ze zouden kunnen aanwenden voor commerciële doeleinden. Hoe die bekommernis een quasi-absoluut verbod kan verantwoorden, wordt niet toegelicht. Bovendien blijkt uit het advies dat er technische opties zijn die kunnen verhinderen dat beslissingen die niet volmaakt anoniem zijn, kunnen worden verwerkt door eenieder.

De wetgever heeft zich te eenzijdig laten leiden door de bekommernis van die Autoriteit om persoonsgegevens te beschermen en heeft daarbij de afweging met andere grondrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting, uit het oog verloren. Zij zijn dan ook van oordeel dat de wetgever de belangen niet correct heeft afgewogen.

A.45.1. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet gegrond is.

A.45.2. De vrijheid van meningsuiting, zoals gewaarborgd bij artikel 19 van de Grondwet, wordt volgens de Ministerraad niet beperkt. De bestreden bepalingen voorzien immers in een in beginsel onbeperkte toegang tot gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen waardoor het publiek meer dan ooit kennis zal kunnen nemen van rechtspraak en zodoende controle zal kunnen uitoefenen op de werkzaamheden van de rechterlijke macht. Het verbod op het massaal downloaden en verwerken van gegevens die zijn vervat in die rechterlijke beslissingen belet het publiek niet om kennis te nemen van de inhoud van de gepseudonimiseerde beslissingen via het publieke luik van het Centraal register. Er worden dan ook geen limieten opgelegd aan de mogelijkheid voor het publiek om kennis te nemen en te geven van informatie, aangezien die informatie voor iedereen toegankelijk zal zijn. De wetgever heeft overigens in lijn met de overwegingen in de verordening EU 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 « betreffende de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) » (hierna : de algemene verordening gegevensbescherming) een gepast evenwicht gezocht tussen de bescherming van persoonsgegevens en de vrijheid van meningsuiting door, enerzijds, erin te voorzien dat eenieder toegang heeft tot gepseudonimiseerde rechtspraak en, anderzijds, een voorwaardelijke toegang mogelijk te maken tot individuele persoonsgegevens in het kader van journalistieke doeleinden. Het feit dat de wetgever kiest voor een strafbaarstelling van het massaal downloaden en het verwerken van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, is geenszins tegenstrijdig met de vrijheid van meningsuiting. Die vrijheid verzet zich niet tegen het bestraffen van misdrijven die plaatsvinden ter gelegenheid van het gebruik van die vrijheid. De strafbaarstelling valt overigens te verantwoorden. De wetgever wil erop toezien dat gegevens van het niet-publieke luik en gepseudonimiseerde gegevens in het publieke luik niet om de verkeerde redenen worden aangewend. Hij wijst erop dat in Frankrijk eenzelfde verbod op profilering van rechterlijke actoren bestaat. Het verbod op massaal downloaden en verwerken moet dan ook worden gelezen in het licht van het feit dat een dergelijke techniek de makkelijkste weg is om vervolgens algoritmes die een profilering zouden kunnen toelaten, op de « big data » los te laten. Het verbod op massaal downloaden en verwerken belet overigens niet dat individuele beslissingen nog steeds voor het publiek toegankelijk zullen zijn. Er is dus geen beperking van de vrijheid van meningsuiting.

In zoverre er toch sprake zou zijn van een beperking van de vrijheid van meningsuiting, dan wordt zij vastgesteld bij een voldoende nauwkeurige wet en streeft zij een legitiem doel na dat erin bestaat persoonsgegevens van de bij de rechterlijke beslissingen betrokken personen (wat de niet-toegankelijke gegevens betreft), magistraten en andere actoren van de rechtsbedeling (wat de voor het publiek toegankelijke gegevens betreft) te vrijwaren van misbruik.

De beperking is ook redelijk verantwoord. Zo wordt de toegang tot de gepseudonimiseerde beslissingen gevrijwaard. Daarnaast wordt in een voorwaardelijke verwerkingsmogelijkheid voorzien voor journalistieke doeleinden. De wetgever vermocht te oordelen dat louter technische maatregelen niet volstonden om persoonsgegevens van magistraten en advocaten te beschermen en dat tevens diende te worden voorzien in een strafrechtelijk verbod op het massaal downloaden en verwerken. Dat verbod wordt overigens slechts bestraft met een geldboete.

A.45.3. De Ministerraad ziet niet in op welke wijze de bestreden bepalingen afbreuk zouden doen aan artikel 22 van de Grondwet. In ieder geval zou een beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven vastgesteld zijn bij een voldoende nauwkeurige wet, waarbij een legitiem doel wordt nagestreefd. Bovendien zou de maatregel redelijk verantwoord zijn. Hij ziet evenmin in hoe de bestreden bepalingen artikel 32 van de Grondwet zouden schenden, aangezien die grondwetsbepaling enkel betrekking heeft op documenten van administratieve overheden, waartoe de hoven en rechtbanken niet behoren. Artikel 32 van de Grondwet kan dus niet worden geschonden. Overigens is inzake de openbaarheid van bestuursdocumenten in een aantal uitzonderingen voorzien ter bescherming van het privéleven van natuurlijke personen.

A.45.4. De Ministerraad werpt op dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet ontvankelijk is, in zoverre het is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet omdat de verzoekende partij op geen enkele wijze duidt in welk opzicht er sprake zou zijn van een schending van het gelijkheidsbeginsel. In

ondergeschikte orde is hij bovendien van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel niet wordt geschonden. Er worden immers geen twee categorieën geïdentificeerd ten opzichte waarvan een onderscheiden behandeling zou worden ingesteld.

A.46. De verzoekende partij leidt een tweede onderdeel van het tweede middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, door artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek, zoals ingevoegd en gewijzigd bij de artikelen 8 en 9 van de wet van 16 oktober 2022.

A.47.1. Volgens haar stellen de bestreden bepalingen een ongerechtvaardigd onderscheid in ten aanzien van de uitzonderingen op een algemeen verbod op massaal downloaden en verwerken van de gegevens in het Centraal register. Zij leidt uit de samenlezing van artikel 782, § 8, eerste lid, 5°, van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 782, § 4, tweede lid, 6°, 7° en 8°, van hetzelfde Wetboek af dat massaal downloaden en verwerken van vonnissen en arresten na toelating toch mogelijk is voor drie doeleinden: de ondersteuning van de rechterlijke orde, historische of wetenschappelijke doeleinden en journalistieke doeleinden. Personen zoals advocaten die de gegevens willen verwerken voor andere doeleinden zoals de effectieve rechtsbescherming van cliënten kunnen geen beroep doen op een uitzonderingsgrond. Die ongelijke behandeling is volgens haar onverantwoord.

A.47.2. Het betreft een ongelijke behandeling van vergelijkbare gevallen. Personen die voor juridische dienstverlening massaal toegang zouden wensen tot vonnissen en arresten zijn niet fundamenteel verschillend van personen die dat zouden wensen voor historische, wetenschappelijke of journalistieke doeleinden. Indien die categorieën van personen toch fundamenteel zouden verschillen, dan moet dat verschil eerder aanleiding geven tot meer toegangs- of verwerkingsmogelijkheden voor advocaten dan voor journalisten, historici of wetenschappers.

A.47.3. De uitsluiting van de juridische dienstverlening dient geen wettig doel. Dat geldt des te meer aangezien de verwerking wel is toegestaan voor journalistieke doeleinden. Het is niet aanvaardbaar dat een volledige verwerking wordt toegestaan aan journalisten en niet aan advocaten.

A.47.4. De criteria van onderscheid zijn noch objectief, noch pertinent. Immers, het risico dat massaal downloaden of verwerken door advocaten zou meebrengen, verschilt op geen enkele wijze van het risico van een dergelijke mogelijkheid voor journalisten, wetenschappers en historici.

A.47.5. Ten slotte heeft het onderscheid onevenredige gevolgen. Ten eerste wordt er een wapenongelijkheid ingesteld tussen advocaten en leden van de rechterlijke orde. Ten tweede kan niet redelijkerwijs worden verklaard waarom het verzoek van journalisten, historici of wetenschappers zwaarder zou wegen dan een verzoek van advocaten om voor concrete doelen dezelfde mogelijkheden te verkrijgen teneinde vonnissen en arresten te laten analyseren.

A.48. De tussenkomenende partijen sluiten zich aan bij het tweede onderdeel van het tweede middel, in zoverre het ertoe strekt het Hof te horen zeggen dat de beweerde discriminatie inzake de uitzonderingen op het verbod enkel kan worden geredieerd in de mate dat bijkomende categorieën van personen, zoals advocaten en, voor zover als nodig, uitgevers, in aanmerking dienen te komen voor het verkrijgen van een afwijking op het principieel verbod op massaal downloaden en verwerken van een geheel van gegevens. Indien het Hof zou oordelen dat het ontbreken van een uitzondering op het verbod ten aanzien van advocaten verantwoord zou zijn, dan betekent dit geenszins dat de uitzonderingsgrond voor wetenschappelijke doeleinden een discriminatie zou vormen. Indien aan uitgevers geen uitzonderingsgrond via machtiging zou kunnen worden toegestaan, dan zouden uitgevers veel zwaarwichtiger worden geraakt dan advocaten aangezien de ondernemingsvrijheid van uitgevers disproportioneel wordt aangetast indien zij niet meer zouden kunnen overgaan tot het publiceren (verwerken) van vonnissen en arresten. Om die reden is de uitzondering voor wetenschappelijke doeleinden verantwoord. In zoverre het Hof het tweede onderdeel toch gegrond zou achten, dan dient de vernietiging van de bestreden bepalingen te worden beperkt in de mate dat zij advocaten niet toelaten om aanspraak te maken op een uitzondering op het verbod.

A.49.1. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het tweede middel niet gegrond is.

A.49.2. Wat de uitzonderingen betreft op het verbod op massaal downloaden en verwerken kunnen enerzijds de personen worden geïdentificeerd die gegevens zouden willen kunnen downloaden en verwerken ten behoeve van juridische dienstverlening (advocaten) en, anderzijds, personen die gegevens zouden willen verwerken ten behoeve van de werking van de rechterlijke orde of voor journalistieke of wetenschappelijke doeleinden. Hij stelt

dat advocaten weliswaar kunnen worden vergeleken met journalisten en wetenschappers, maar geenszins met de leden van de rechterlijke orde.

A.49.3. Uit de samenlezing van artikel 782, § 8, eerste lid, 5°, en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek met artikel 782, § 4, tweede lid, 6°, 7° en 8°, van hetzelfde Wetboek leidt de Ministerraad af dat er geen verschil in behandeling bestaat met journalisten omdat de verwerking voor journalistieke doeleinden slechts toegelaten is ten aanzien van gespecificeerde individuele persoonsgegevens en het onder geen beding toegelaten is om massaal gegevens te downloaden en te verwerken. De beperkte verwerkingsmogelijkheid voor journalistieke doelen valt dus niet onder het principiële toepassingsgebied van het verbod op massaal downloaden en verwerken en kan dus niet als een uitzondering op dat verbod worden beschouwd. Het massaal downloaden en verwerken voor journalistieke doeleinden is eveneens verboden krachtens artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Wat de verwerking van een geheel van gegevens voor wetenschappelijke doeleinden en doeleinden ter ondersteuning van de rechterlijke orde betreft, is er echter wel een verschil in behandeling. Evenwel is het volgens de Ministerraad niet uitgesloten dat de orde van advocaten, evenals uitgeverijen, via de beheerder toegang krijgen tot individuele gegevens of gehelen van gegevens voor wetenschappelijke doeleinden.

A.49.4. Volgens de Ministerraad is het criterium van onderscheid duidelijk en objectief. De beheerder zal immers eenvoudig kunnen vaststellen of een verzoek tot verwerking van gegevens uitgaat van wetenschappelijke, journalistieke of voor de rechterlijke orde ondersteunende doeleinden, dan wel of het verzoek andere doeleinden moet dienen.

A.49.5. De wetgever streeft ook een legitiem doel na door een verbod in te stellen op massaal downloaden en verwerken. Het verbod strekt ertoe de persoonsgegevens van de bij de rechtspraak betrokken personen, magistraten en andere actoren van de rechtsbedeling te vrijwaren van misbruik en grootschalige verwerking, waardoor onder meer profilering mogelijk zou worden gemaakt. Het is eveneens legitiem om in uitzonderingen op het verbod te voorzien voor bepaalde doelstellingen. Zo is de bevordering van de werking van de rechterlijke orde een legitiem doel dat verantwoordt dat in een uitzondering wordt voorzien op het verbod op het massaal downloaden en het verwerken van een geheel van gegevens. Het legitieme karakter van de uitzondering voor wetenschappelijke en journalistieke doeleinden vloeit voort uit de overwegingen 50 en 153 van de algemene verordening gegevensbescherming.

A.49.6. De uitzonderingen op het verbod zijn te verantwoorden vanuit de doelstellingen die de wetgever ermee nastreeft. De wetgever vermocht te oordelen dat de verwerking van persoonsgegevens door de overheid garanties tegen misbruiken biedt die niet kunnen worden geboden wanneer algoritmes vanuit privé-initiatief zouden worden ontwikkeld. Het feit dat er niet in een uitzondering is voorzien op het verbod op het massaal downloaden en verwerken van gegevens voor advocaten die het persoonlijk belang van hun cliënten nastreven, heeft ook geen onredelijke gevolgen. Het is voor advocaten immers niet verboden om individuele gegevens uit voor het publiek toegankelijke beslissingen te downloaden en te verwerken, enkel de grootschalige verwerking waardoor profilering van magistraten mogelijk zou worden, is voor hen verboden. Dat risico bestaat volgens de Ministerraad niet bij een toelating voor wetenschappelijke doeleinden of ter ondersteuning van de rechterlijke orde. Bovendien hebben advocaten onbeperkt toegang tot de gepseudonimiseerde beslissingen waarmee zij de verdediging van hun cliënten in goede banen kunnen leiden. Het publieke luik van het Centraal register stelt advocaten voldoende in staat om hun taken in goede omstandigheden uit te oefenen.

A.50. De tussenkomenende partijen sluiten zich aan bij het derde onderdeel van het tweede middel. Zij merken op dat, in zoverre het Hof noch het eerste onderdeel, noch het tweede onderdeel van het middel gegrond zou achten, dan in ieder geval de redenering van de verzoekende partij over de strafbaarstelling moet worden gevolgd. Zij voegen nog eraan toe dat de beweerdte onduidelijkheid niet louter illusoir is, maar in de praktijk reeds leidt tot angst en vrees bij magistraten om rechtspraak te delen. De strafbaarstelling wordt in de praktijk immers als te onduidelijk en onvoorzienbaar beschouwd.

A.51. De verzoekende partij leidt een derde onderdeel van het tweede middel af uit de schending van artikel 12, tweede lid, en artikel 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 33, 37, 105 en 108 ervan.

A.52.1. De verzoekende partij is van oordeel dat de bestreden bepalingen het downloaden of verwerken op zodanig onduidelijke en onvoorzienbare wijze strafbaar zouden stellen, zonder bovendien de essentiële elementen van de strafbaarstelling te regelen, waardoor zowel het formeel als het materieel wettigheidsbeginsel wordt geschonden.

A.52.2. Artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek maakt een voorbehoud op het principiële verbod op het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, voor journalistieke doeleinden, voor doeleinden van ondersteuning van de rechterlijke orde en voor historische en wetenschappelijke doeleinden, in zoverre die personen gemachtigd zijn « overeenkomstig de door de beheerder bepaalde voorwaarden ».

De delegatie aan de beheerder schendt het formeel wettigheidsbeginsel in strafzaken, in samenhang gelezen met de scheiding der machten, doordat de essentiële elementen van de strafbaarstelling niet worden geregeld maar worden overgedragen en die overdracht verder gaat dan elementen met een beperkte of technische aard, en doordat de prerogatieven van de uitvoerende macht worden geschonden door de wetgevende en de rechterlijke macht.

In casu worden de essentiële elementen van de strafbaarstelling overgedragen aan de beheerder. Het is pas wanneer men de voorwaarden kent op basis waarvan men ertoe gemachtigd kan worden toegang tot het Centraal register te krijgen om massaal te downloaden of te verwerken, dat men de essentiële elementen kent. Aldus zijn minstens de strafbare feiten onvoldoende duidelijk door de wetgever zelf geregeld. Het betreft bovendien geen delegatie aan de Koning, maar aan de « beheerder », namelijk het beheerscomité van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie. Een dergelijke delegatie roept drie vragen op. Zo mengt de wetgever zich rechtstreeks in de interne keuken van de uitvoerende macht wanneer hij rechtstreeks regelgevende bevoegdheden toekent aan onderdelen van de uitvoerende macht. Dit druist in tegen de prerogatieven van de Koning, zoals gewaarborgd bij de artikelen 33, 37, 105 en 108 van de Grondwet. Ten tweede kan een overdracht van regelgevende bevoegdheden aan overheidsdiensten enkel voor maatregelen met een beperkte of technische draagwijdte, hetgeen *in casu* niet het geval is. Ten derde is de beheerder voornamelijk samengesteld uit magistraten. Zo wordt een substantiële regelgevende bevoegdheid overgedragen aan de rechterlijke macht, hetgeen een schending van de scheiding der machten inhoudt.

A.52.3. In de meest ondergeschikte zin voldoen de bestreden bepalingen ook niet aan het materieel wettigheidsbeginsel. De zinsnede « behoudens de krachtens het eerste lid voorziene uitzonderingen, zijn het massief downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, verboden » is immers zo vaag dat het onduidelijk is wat de uitzonderingen zijn op basis waarvan wel massaal gedownload of verwerkt zou mogen worden. Artikel 782, § 8, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek geeft enkel weer wie toegang heeft tot het Centraal register. Het blijft dus onduidelijk of de uitzondering voor het massaal downloaden van toepassing is op alle in het eerste lid vermelde personen of enkel op diegenen die daarvoor een bijzondere toelating krijgen. Er wordt met andere woorden voor een uitzondering op een strafbare gedraging verwezen naar de toelating tot een essentieel verschillende handeling zonder enige toelichting in de parlementaire voorbereiding.

A.53.1. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel van het tweede middel niet gegrond is.

A.53.2. Hij stelt dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het formeel wettigheidsbeginsel in strafzaken. Het strafbare feit betreft het zonder machtiging massaal downloaden of verwerken van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens. De specifieke voorwaarden die met die machtiging gepaard gaan, kunnen niet als essentiële elementen van de strafbaarstelling worden aangemerkt. Het is voor eenieder duidelijk dat men zich aan een misdrijf schuldig maakt wanneer men zonder machtiging op massale wijze een geheel van gegevens downloadt of verwerkt.

Voorts betwist de Ministerraad dat er sprake is van een te verregaande delegatie van regelgevende bevoegdheid. Zo verzetten de artikelen 33, 105 en 108 van de Grondwet zich niet ertegen dat in een technische materie specifieke uitvoerende bevoegdheden worden toevertrouwd aan een orgaan van de uitvoerende macht, op voorwaarde dat zij betrekking hebben op maatregelen waarvan het doel door de wetgever is bepaald, in het bijzonder in technische en ingewikkelde materies. Volgens hem is *in casu* aan die voorwaarden voldaan. Zo zijn de doelen waarvoor een machtiging kan worden gevraagd door de wetgever afgebakend. Voor het overige gaat het om een technische invulling van de voorwaarden. Tot slot is er ook geen sprake van een delegatie van een regelgevende bevoegdheid aan de rechterlijke macht.

A.53.3. Hij is van oordeel dat het materieel wettigheidsbeginsel niet wordt geschonden. Uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partij zelf een aantal categorieën van personen heeft kunnen identificeren die niet onder het strafrechtelijk verbod op massaal downloaden en verwerken van een geheel van gegevens ressorteren zodat zij, desnoods op basis van een redenering *a contrario*, kunnen uitmaken wanneer er al dan niet sprake is van een inbreuk op het verbod.

Wat betreft het derde middel

A.54. De verzoekende partij leidt een derde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, door artikel 782, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek.

A.55.1. Zij is van oordeel dat er sprake is van een onverantwoord verschil in behandeling doordat de vertegenwoordiger in het beheerscomité, die gemandateerd is door de Orde van de Vlaamse balies, in tegenstelling tot andere vertegenwoordigers in dat comité slechts over een raadgevende stem beschikt.

A.55.2. Volgens haar steunt het verschil in behandeling niet op een pertinent criterium. Zij betoogt dat advocaten een belangrijke rol spelen in de rechtsbedeling en naast het behartigen van de belangen van hun cliënten ook het algemeen belang benaarstigen in hun juridische dienstverlening. Gelet op de beslissingsmacht van het beheerscomité mag er niet zonder meer een dergelijke belangrijke actor uitgesloten worden bij de stemming. Volgens haar verzet het gelijkheidsbeginsel zich ertegen dat vertegenwoordigers van de balies alleen een raadgevende stem krijgen, terwijl vertegenwoordigers die zijn afgevaardigd door het College van het openbaar ministerie een beslissende stem hebben. Advocaten zijn volgens haar als gerechtelijk beambten evenals het openbaar ministerie en griffiers actoren van justitie die aan de werkzaamheden van het gerecht een essentiële bijdrage leveren die uitmondt in het wijzen van een rechterlijke beslissing. Er kan niet worden aanvaard dat de aanwezigheid van advocaten in het beheerscomité met een beslissende stem de werkbaarheid van het beheer van het Centraal register in het gedrang zou brengen. Dat argument, evenals het argument dat de beslissingen niet van de advocaten uitgaan, kan het betwiste onderscheid niet verantwoorden.

A.56. De Ministerraad is van oordeel dat het derde middel niet gegrond is. Hoewel het om vergelijkbare categorieën van personen gaat, steunt het voorgelegde verschil in behandeling dat erin bestaat dat de vertegenwoordigers van advocaten slechts zitting hebben met een raadgevende stem, op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de hoedanigheid van de vertegenwoordigers. De leden van het beheerscomité met stemrecht behoren, behoudens de vertegenwoordigers van de FOD Justitie die een tot specifieke aangelegenheden beperkt stemrecht hebben, allen tot de magistratuur. Advocaten die de ordes zouden vertegenwoordigen, beschikken niet over die hoedanigheid.

De wetgever heeft de samenstelling en de bepaling van de stemrechten geregeld op een wijze die volgens hem waarborgt dat het beheerscomité zijn taken het best kan volbrengen, rekening houdend met het algemeen belang. Het interne luik van het Centraal register beoogt de werking van de leden van de rechterlijke orde te ondersteunen. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om bepaalde vertegenwoordigers een volwaardig stemrecht te geven. Dat het zwaartepunt van de beslissingsmacht ligt bij de leden van de rechterlijke orde is dan ook volstrekt logisch. Onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding merkt hij nog op dat de keuze om aan vertegenwoordigers van het openbaar ministerie een volwaardig stemrecht toe te kennen, past in die doelstelling. Het beheer van het Centraal register, enerzijds, als een werkinstrument voor de rechterlijke orde (interne luik) en, anderzijds, als een instrument voor de bekendmaking van de rechtspraak, vermocht in overwegende mate te worden toevertrouwd aan de actoren die aan de oorsprong staan van de rechtspraak, dan wel die de taak hebben om in alle onafhankelijkheid toe te zien op het juiste verloop van de rechtsbedeling. Het feit dat de afdeling wetgeving van de Raad van State van oordeel was dat advocaten een plaats dienden te hebben in het beheerscomité, betekent evenwel niet dat de wetgever het zwaartepunt van de beslissingsmacht niet mocht leggen bij andere actoren. In ieder geval kunnen de ordes hun stem wel laten horen in het beheerscomité. Aldus brengt het verschil in stemrecht geen onredelijke gevolgen met zich mee.

Ten aanzien van de aanvullende memories

A.57. In de zaak nr. 7957 hebben bepaalde verzoekende partijen een aanvullende memorie ingediend waarin zij aangeven dat de wet van 19 december 2023 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse

bepalingen » (hierna : de wet van 19 december 2023) de inwerkingtreding van de wet van 16 oktober 2022, wat betreft het externe luik van het Register, uitgesteld heeft tot 1 april 2024. Zij merken eveneens op dat artikel 46 van de wet van 28 maart 2024 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen *Ibis* » (hierna : de wet van 28 maart 2024) in artikel 22, derde lid, van de wet van 16 oktober 2022 de datum van 31 maart 2024 heeft vervangen door 1 september 2025.

Zij zetten uiteen dat uit voorgaande wijzigingen volgt dat het Centraal register ten vroegste op 1 september 2025 operationeel zou kunnen zijn. In tussentijd is er volgens hen geen enkele authentieke bron meer van de vonnissen en arresten. Sinds 1 september 2023 wordt afbreuk gedaan aan artikel 1380, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat het recht inhoudt om zonder enig belang een afschrift of uittreksel van om het even welke rechterlijke beslissing te verkrijgen ter griffie. Sinds 1 april 2024 is er bij ontstentenis van een operationeel extern luik van het Centraal register evenmin sprake van een daadwerkelijke openbaarheid van de rechtspraak, aangezien rechters hun uitspraken noch integraal voorlezen op openbare zitting, noch ze ter beschikking houden van het publiek tot op het einde van de zitting. Het is volgens hen ondertussen ook niet meer materieel mogelijk om de achterstand bij het invoeren van rechterlijke beslissingen in het Centraal register in te halen. Dit alles toont aan dat de aangevoerde middelen gegrond zijn.

A.58. De verzoekende partij in de zaak nr. 7986 merkt op dat artikel 11 van de wet van 19 december 2023 door de toevoeging van het advies van de stafhouder in artikel 9, 6°, van de wet van 16 oktober 2022 weliswaar enigszins invloed heeft op haar vernietigingsberoep, maar dat het niets wijzigt aan haar grondwettigheidskritiek. Zij wijst voorts erop dat artikel 46 van de wet van 28 maart 2024 artikel 22, derde lid, van de wet van 16 oktober 2022 wijzigt door de datum van 31 maart 2024 te vervangen door 1 september 2025, maar dat dit een beperkte invloed heeft. Voor het overige geeft zij een toelichting bij de regeling inzake het Centraal register van strafdossiers.

A.59.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 7982 merkt op dat artikel 16 van de wet van 19 december 2023 verschillende taalkundige ingrepen aanbrengt in de Franse tekst van artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij de wet van 16 oktober 2022. Volgens haar biedt de vervanging van de woorden « en tant que conseiller » door de woorden « avec voix consultative » in de Franse tekst van artikel 782, § 6, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek geen antwoord op haar grondwettigheidskritiek. Volgens haar is er nog steeds sprake van een ongerechtvaardigd verschil in behandeling ten aanzien van de advocatuur.

A.59.2. Zij merkt vervolgens nog op dat de artikelen 22, 23, 24, 26 en 27 van de wet van 19 december 2023 wijzigingen aanbrengen in de artikelen 4, 6, 7, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022, die niet onder het voorwerp van haar initieel beroep vallen. Die wijzigingen hebben echter tot gevolg dat er geen beroepsmogelijkheden kunnen worden aangewend tegen beslissingen over de omvang van een pseudonimisering of beslissingen waarbij de publicatie van een gepseudonimiseerd vonnis wordt verboden of een deel van de motivering van de gepseudonimiseerde vonnissen wordt weggelaten. Zij is van oordeel dat hierdoor het recht op een eerlijk proces wordt geschonden. Hoewel de gewijzigde bepalingen niet tot het voorwerp van haar initieel beroep behoren, is zij van oordeel dat haar beroep thans dient te worden uitgebreid tot die bepalingen.

Volgens haar brengt artikel 25 van de wet van 19 december 2023 geen nadeel toe.

A.59.3. Zij heeft ten slotte geen opmerkingen bij de wet van 28 maart 2024.

A.60. De tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986 merken op dat artikel 28 van de wet van 19 december 2023 de inwerkingtreding van het externe luik heeft uitgesteld tot 1 april 2024 en dat de artikelen 22, 23, 24, 26 en 27 van diezelfde wet een bestaande tekortkoming in de wet van 16 oktober 2022 remediëren door te bepalen dat, wanneer de hoven en rechtbanken van de mogelijkheid gebruik maken om de publicatie van een gepseudonimiseerde beslissing te verbieden of om een deel van de motivering weg te laten, de rechterlijke beslissing integraal dient te worden voorgelezen of ter beschikking gesteld te worden van het publiek in de zittingszaal tot het einde van de zitting.

Die wijzigingen tonen volgens hen aan dat de door hen bestreden bepalingen van de wet van 16 oktober 2022 strijdig zijn met artikel 149 van de Grondwet. Zij betogen ook dat de wet van 16 oktober 2022 een ongerechtvaardigd verschil in behandeling instelt tussen de twee luiken van het Centraal register, aangezien de publicatie van een gepseudonimiseerd vonnis of arrest of een deel van de motivering achterwege kan worden gelaten. Zij wijzen ook erop dat dit verschil in inhoud ook een belemmering vormt voor de ontwikkeling van activiteiten van uitgevers voor wie geen bevoorrechte toegang tot het interne luik is vastgesteld.

Het uitstel van de inwerkingtreding en het niet-operationeel zijn van het Centraal register zorgen ook voor rechtsonzekerheid bij de uitverrijen omtrent de toegang tot het Centraal register.

A.61. In de zaken nrs. 7957, 7983, 7984 en 7986 stelt de Ministerraad in zijn aanvullende memorie dat de wet van 19 december 2023 drie wijzigingen in de bestreden bepalingen heeft aangebracht. Ten eerste werden kleine correcties in de Franse tekst van artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek doorgevoerd. Ten tweede werd aan de stafhouder binnen de advocatuur een adviesfunctie toegewezen inzake beslissingen over de pseudonimisering van de gegevens van advocaten in het geval van veiligheidsrisico's. Ten derde werd verduidelijkt dat, wanneer een gerecht zou gebruikmaken van de mogelijkheid om de bekendmaking van een gepseudonimiseerde beslissing te verbieden of te beperken, een alternatieve vorm van openbare bekendmaking dient te worden nageleefd. Ten slotte werd de inwerkingtreding van het externe luik met drie maanden uitgesteld met het oog op het afwerken van de technische component voor het automatisch pseudonimiseren.

De Ministerraad is van oordeel dat de bestreden bepalingen artikel 149 van de Grondwet niet schenden.

Wat de wet van 28 maart 2024 betreft, merkt hij op dat de wijzigingen enkel betrekking hebben op artikel 22 van de wet van 16 oktober 2022, dat verband houdt met de nadere regels inzake de elektronische ondertekening. Voor het overige hebben de bepalingen van de wet van 28 maart 2024 geen uitstaans met de bestreden bepalingen. Alle bestreden bepalingen zijn thans in werking getreden.

A.62. In de zaak nr. 7982 neemt de Ministerraad in zijn aanvullende memorie hetgeen in A.61 is vermeld, over.

A.63. Bij beschikking van 26 juni 2024 heeft het Hof de partijen verzocht om de door het Hof voorgelegde vragen te beantwoorden tijdens de terechtzitting van 18 september 2024.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

B.1. De beroepen strekken tot de gedeeltelijke vernietiging van de wet van 16 oktober 2022 « tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen, houdende tijdelijke versoepelingen betreffende de elektronische ondertekening door leden of entiteiten van de rechterlijke orde en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen » (opschrift gewijzigd bij artikel 37 van de wet van 31 juli 2023 « om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV », hierna : de wet van 31 juli 2023) (hierna : de wet van 16 oktober 2022).

B.2.1. De wet van 16 oktober 2022 wijzigt verschillende bepalingen in het Wetboek van strafvordering, het Gerechtelijk Wetboek en verschillende andere wetten. Zij past in een poging tot modernisering en digitalisering van justitie, in het bijzonder wat de openbaarheid en de kenbaarheid van de rechtspraak betreft.

B.2.2. Eerder had de wetgever een regeling ingevoerd om de openbaarheid van de rechtspraak concreet gestalte te geven door de openbare uitspraak te beperken tot het voorlezen van het beschikkend gedeelte en tegelijk de integrale tekst van de rechterlijke beslissingen bekend te maken in een voor het publiek toegankelijke, elektronische databank van vonnissen en arresten van de rechterlijke orde (zie de wet van 5 mei 2019 « tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft », hierna : de wet van 5 mei 2019). Daartoe werden eveneens wijzigingen aangebracht in, enerzijds, de artikelen 190, 337, 344 en 346 van het Wetboek van strafvordering en, anderzijds, de artikelen 780, 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek.

De wet van 5 mei 2019 bleek in de praktijk evenwel tekortkomingen te bevatten die de oprichting van een kwaliteitsvolle gegevensbank van vonnissen en arresten verhinderden (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 3).

B.2.3. De wet van 16 oktober 2022 heeft de wet van 5 mei 2019 opgeheven (artikel 18) vooraleer de laatstgenoemde wet in werking is getreden, hetgeen tot gevolg heeft dat de voormelde wijzigingen die zijn aangebracht in het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek nooit uitwerking hebben gehad (artikel 22, vierde lid).

B.3.1. De beroepen hebben in hoofdzaak betrekking op titel 2 (« Bepalingen houdende de oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen ») van de wet van 16 oktober 2022.

In een eerste hoofdstuk van die titel wijzigt de wet van 16 oktober 2022 de artikelen 163 (artikel 2), 176 (artikel 3), 190 (artikel 4), 209 (artikel 5), 337 (artikel 6) en 346 (artikel 7) van het Wetboek van strafvordering.

In een tweede hoofdstuk worden de artikelen 782 (artikelen 8 en 9), 782*bis* (artikel 10), 783 (artikel 11), 794 (artikel 12) en 1109 (artikel 13) van het Gerechtelijk Wetboek gewijzigd.

Een derde hoofdstuk bevat wijzigingen in andere wetten. Zo wordt artikel 28, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935 « op het gebruik der talen in gerechtszaken » (hierna : de wet van 15 juni 1935) vervangen (artikel 16).

In een vijfde hoofdstuk (artikelen 19 en 20) worden overgangsbepalingen opgenomen.

In titel 4 (artikel 22) worden ten slotte de inwerking- en de buitenwerkingtreding van de bepalingen geregeld. Bij artikel 28 van de wet van 19 december 2023 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen » (hierna : de wet van 19 december 2023) en daarna bij artikel 46 van de wet van 28 maart 2024 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen *Ibis* » heeft de wetgever de inwerkingtreding van de artikelen 9, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022 – oorspronkelijk vastgesteld op 31 december 2023 – uitgesteld tot 1 april 2024, terwijl artikel 8 van diezelfde wet in werking is getreden op 30 september 2023.

B.3.2. Een eerste deel van de wijzigingen heeft betrekking op de wijze waarop rechterlijke beslissingen openbaar kunnen worden gemaakt (artikel 190, derde lid, van het Wetboek van strafvordering en de verwijzingen ernaar in andere bepalingen; artikel 337, tweede lid, eerste zin, van het Wetboek van strafvordering; artikelen 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek).

Een tweede deel van de wijzigingen, dat verband houdt met de wijze van openbaarmaking, betreft de dematerialisering van de rechterlijke beslissingen. Het gaat om bepalingen inzake de opmaak en de ondertekening van in de regel digitale rechterlijke beslissingen (artikel 782, §§ 1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek).

Het derde deel van de wijzigingen heeft betrekking op de oprichting, de doelstellingen, het beheer en de inhoud van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde, alsook de toegang daartoe, evenals het gebruik van de daarin opgenomen gegevens : de oprichting als een rechtspraakdatabank (artikel 782, § 4, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek), de doelstellingen (artikel 782, § 4, tweede lid, van hetzelfde Wetboek) en het beheer (artikel 782, § 6, van hetzelfde Wetboek), de verplichte opname van beslissingen van de rechterlijke orde in het Centraal register (artikel 782, § 3, van hetzelfde Wetboek), de op te nemen gegevens (artikel 782, § 5, eerste lid, van hetzelfde Wetboek), de pseudonimisering (artikel 782, § 5, derde tot vijfde en zevende lid, van hetzelfde Wetboek), het toegangsbeheer (artikel 782, § 8, van het hetzelfde Wetboek), de verbodsbepalingen met betrekking tot een bepaald gebruik van de gegevens (artikel 782, § 5, zesde lid, en § 8, tweede lid, van het hetzelfde Wetboek).

Een vierde en laatste deel heeft betrekking op de vertaling van arresten van het Hof van Cassatie (artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935).

B.3.3. De wetgever beoogde met de wet van 16 oktober 2022 de tekortkomingen van de wet van 5 mei 2019 te verhelpen en de oprichting van een gegevensbank waarin alle beslissingen van de rechterlijk orde worden opgenomen juridisch mogelijk te maken (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, pp. 3 en 4). De wetgever beoogde een duidelijk en afdoende wettelijk kader te creëren voor de oprichting van een databank waarin alle beslissingen van de rechterlijk orde worden opgenomen (*ibid.*, p. 3).

Naast de voormelde herziening werd ook een nieuwe vertaalregeling voor de arresten van het Hof van Cassatie vastgesteld. De wetgever beoogde de opgelegde taalverplichtingen verder af te bakenen, rekening houdend met het stijgende volume van gewezen arresten en met de volgens hem beperkte meerwaarde van de vertalingen (*ibid.*, p. 35).

Ten aanzien van het voorwerp van de beroepen

B.4.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 vorderen in hun verzoekschrift enkel de vernietiging van de artikelen 8, 10, 13 en 16 van de wet van 16 oktober 2022. Hun beroep is dus gericht tegen, enerzijds, de artikelen 782, 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek en, anderzijds, artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935.

B.4.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7982 vordert de gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 8, 9 en 16 van de wet van 16 oktober 2022.

Uit de toelichting in het verzoekschrift blijkt dat zij in wezen de vernietiging vordert van bepaalde delen van de wijzigingsbepalingen. Zo vordert zij de vernietiging van artikel 782, § 6, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, in zoverre het betrekking heeft op de in artikel 782, § 6, tweede lid, 6°, van hetzelfde Wetboek bedoelde entiteit. Zij vordert de vernietiging van artikel 782, § 6, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek in zoverre de daarin vermelde stemgerechtigden worden beperkt tot de personen beoogd in artikel 782, § 6, tweede lid, 1° tot 4°, van hetzelfde Wetboek. Zij beoogt de vernietiging van artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, b), en

derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. In ondergeschikte orde vordert zij de vernietiging van de woorden « die een resultaat opleverde » in artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, b), van het Gerechtelijk Wetboek. Zij vordert ook de vernietiging van artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek. Ten slotte vordert zij de vernietiging van artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935.

B.4.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 7983 en de verzoekende partijen in de zaak nr. 7984 vorderen de vernietiging van artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022. Zij vorderen aldus de vernietiging van het bij die bepaling vervangen artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935.

B.4.4. De verzoekende partij in de zaak nr. 7986 vordert de vernietiging van de artikelen 8 en 9 van de wet van 16 oktober 2022. Uit de toelichting in haar verzoekschrift blijkt dat haar beroep is gericht tegen artikel 782, § 8, eerste en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, alsook artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek en artikel 782, § 6, derde en vierde lid, van hetzelfde Wetboek.

B.4.5. De verzoekende partijen en de tussenkomende partijen in de zaak nr. 7957 vorderen respectievelijk bij hun memorie van antwoord en memorie van tussenkomst de vernietiging van de artikelen 9 en 22 van de wet van 16 oktober 2022.

B.5.1. Artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 8 van de wet van 16 oktober 2022, gewijzigd bij artikel 9 van diezelfde wet, bij artikel 25 van de wet van 19 december 2023 en daarna nogmaals gewijzigd bij artikel 14 van de wet van 25 april 2024 « houdende organisatie van zittingen per videoconferentie in het kader van gerechtelijke procedures » en bij artikel 23 van de wet van 15 mei 2024 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II », bepaalt :

« § 1. Het vonnis wordt in gedematerialiseerde vorm opgemaakt. De Koning bepaalt de technische voorwaarden waaraan het in gedematerialiseerde vorm opgemaakte vonnis moet voldoen.

Indien het onmogelijk is het vonnis overeenkomstig het eerste lid in gedematerialiseerde vorm op te maken, kan het worden opgemaakt in niet-gedematerialiseerde vorm.

§ 2. Voor de uitspraak wordt het vonnis ondertekend door de rechters die het hebben gewezen en door de griffier.

Het eerste lid is evenwel niet van toepassing indien de rechter of rechters oordelen dat het vonnis onmiddellijk na de debatten kan worden uitgesproken. In dat geval wordt het vonnis binnen de drie dagen ondertekend door de rechters die het hebben gewezen en door de griffier.

Indien het vonnis in gedematerialiseerde vorm is opgemaakt, wordt het ondertekend met een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van de Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG.

§ 3. Van zodra het vonnis is ondertekend overeenkomstig paragraaf 2, wordt het opgenomen in het Centraal register bedoeld in paragraaf 4.

§ 4. Bij de Federale Overheidsdienst Justitie wordt een ‘ Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde ’ opgericht, hierna ‘ Centraal register ’ genoemd.

Het Centraal register is een geïnformatiseerde gegevensbank met als doelen :

1° het gecentraliseerd opnemen en bewaren van de vonnissen in gedematerialiseerde vorm teneinde de uitoefening van de wettelijke opdrachten van de rechterlijke orde te vergemakkelijken;

2° te fungeren als authentieke bron, bedoeld in artikel 2, eerste lid, 6°, van de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator, van de vonnissen waarvan de minuut of een door de griffier eensluidend verklaard gedematerialiseerd afschrift van de minuut erin is opgenomen;

3° de raadpleging via elektronische weg van de in het Centraal register opgenomen gegevens, bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 1° tot 3°, toe te laten door de personen en actoren die deze met toepassing van paragraaf 8, eerste lid, 2°, mogen raadplegen;

4° de verwerking van de in het Centraal register opgenomen gegevens, bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 1° tot 3°, voor het verbeteren van de kwaliteit van die gegevens;

5° de verwerking van de in het Centraal register opgenomen gegevens, bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 4°, voor het optimaliseren van de organisatie van de rechterlijke orde, om een efficiënter beheer, een betere beleidsondersteuning, een betere impactanalyse van wetswijzigingen en een betere toewijzing van de menselijke en logistieke middelen binnen de rechterlijke orde mogelijk te maken;

6° de verwerking van de in het Centraal register opgenomen gegevens voor de ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde, opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, bedoelde elektronische lijst, bij de uitoefening van hun wettelijke opdrachten;

7° de verwerking van een geheel van of van individuele in het Centraal register opgenomen gegevens, voor historische of wetenschappelijke doeleinden;

8° de verwerking van gespecificeerde individuele in het Centraal register opgenomen gegevens, bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 1° tot 3°, voor journalistieke doeleinden;

9° het ter beschikking stellen aan het publiek van de gepseudonimiseerde vonnissen als onderdeel van hun openbare bekendmaking in de zin van artikel 149 van de Grondwet, die onder meer de transparantie van en controle op de werking van de rechterlijke macht als doel heeft;

10° de verwerking voor statistische doeleinden, binnen de grenzen gesteld door titel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, van de in het Centraal register opgenomen gegevens, bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 4°.

§ 5. In het Centraal register worden de volgende gegevens opgenomen :

1° de minuut van het vonnis opgemaakt overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid;

2° een door de griffier eensluidend verklaard gedematerialiseerd afschrift van de minuut van het vonnis opgemaakt in niet-gedematerialiseerde vorm overeenkomstig paragraaf 1, tweede lid;

3° de metagegevens noodzakelijk voor het bereiken van de doelen bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, te weten :

a) de gegevens betreffende het gerecht dat het vonnis heeft gewezen;

b) de gegevens betreffende het vonnis;

c) de gegevens betreffende de zitting waarop het vonnis werd gewezen;

d) de noodzakelijke identificatiegegevens van de in het vonnis vermelde personen;

e) het unieke identificatienummer van het vonnis;

f) de gegevens waarvan de wet vereist dat deze met het vonnis worden verbonden na zijn opmaak;

4° de gepseudonimiseerde vonnissen bedoeld in de artikelen 782*bis* en 1109 en in de artikelen 163, 176, 190, 209, 337 [en] 346 van het Wetboek van strafvordering, en elk vonnis waarvan het gerecht dat het heeft gewezen beveelt dat het in gepseudonimiseerde vorm moet worden bekendgemaakt via het Centraal register.

De Koning bepaalt, na advies van de in paragraaf 6, eerste lid, bedoelde beheerder en de Gegevensbeschermingsautoriteit, de exacte gegevens bedoeld in het eerste lid, 3°, opgenomen in het register.

Voorafgaand aan de opname van een vonnis in het Centraal register met het oog op de bewaring ervan als gegeven bedoeld in het eerste lid, 4°, worden de volgende gegevens gepseudonimiseerd in de zin van artikel 4, 5), van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke

personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG, dit in overeenstemming met de technische en praktische standaarden van kracht op het ogenblik van de pseudonimisering :

1° de identiteitsgegevens van de natuurlijke personen vermeld in het vonnis, met uitzondering van de identiteitsgegevens van de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten;

2° elk element in het vonnis dat toelaat natuurlijke personen vermeld in het vonnis, met uitzondering van de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten, rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren, binnen de limieten van de leesbaarheid en begrijpelijkheid van het vonnis;

3° in afwijking van de bepalingen onder 1° en 2°, op beslissing van de korpschef van het gerecht na advies van het openbaar ministerie of, wanneer het de veiligheid van een advocaat of zijn entourage betreft, na advies van de bevoegde stafhouder, indien de verspreiding ervan de veiligheid van de magistraten, de leden van de griffie, de advocaten of hun entourage in het gedrang kan brengen, de identiteitsgegevens van deze personen vermeld in het vonnis evenals, binnen de limieten van zijn leesbaarheid en begrijpelijkheid, elk element in het vonnis dat toelaat deze personen rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren;

4° in afwijking van de bepalingen onder 1° en 2°, de identiteitsgegevens van de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten vermeld in het vonnis dat betrekking heeft op strafzaken betreffende de misdrijven bedoeld in de artikelen 137 tot 141*ter*, 324*bis* en 324*ter* van het Strafwetboek, evenals, binnen de limieten van zijn leesbaarheid en begrijpelijkheid, elk element in het vonnis dat toelaat deze personen rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren.

Indien de in het derde lid bedoelde pseudonimisering op geautomatiseerde wijze plaatsvindt middels informaticatechnieken, wordt het resultaat van deze geautomatiseerde pseudonimisering onderworpen aan een menselijke controle. De Koning wijst de instantie aan die wordt belast met deze controle. Deze instantie hangt rechtstreeks af van de rechterlijke macht of staat onder haar controle.

Elke belanghebbende die meent dat bepaalde niet-gepseudonimiseerde gegevens vermeld in een gepseudonimiseerd vonnis moeten worden gepseudonimiseerd overeenkomstig het derde lid, kan hiertoe een schriftelijk verzoek indienen bij de door de Koning aangewezen instantie belast met de menselijke controle bedoeld in het vierde lid.

De identiteitsgegevens van magistraten, leden van de griffie en advocaten mogen niet het voorwerp uitmaken van een hergebruik met als doel of als gevolg het evalueren, analyseren, vergelijken of voorspellen van hun werkelijke of veronderstelde professionele praktijken. De overtreding van dit verbod wordt bestraft met de straf bedoeld in artikel 227 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De Koning bepaalt, na advies van de beheerder en de Gegevensbeschermingsautoriteit, de nadere regels voor de pseudonimisering bedoeld in het derde lid en voor de menselijke controle bedoeld in het vierde lid.

De Koning bepaalt de technische voorwaarden waaraan het gedematerialiseerd afschrift bedoeld in het eerste lid, 2°, moet voldoen.

§ 6. Bij de Federale Overheidsdienst Justitie wordt een beheerscomité van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en van het videoconferentiesysteem van Justitie opgericht, hierna ‘ de beheerder ’ genoemd.

De beheerder is samengesteld uit :

- 1° vier vertegenwoordigers gemandateerd door het College van de hoven en rechtbanken;
- 2° twee vertegenwoordigers gemandateerd door het Hof van Cassatie;
- 3° twee vertegenwoordigers gemandateerd door het College van het openbaar ministerie;
- 4° twee vertegenwoordigers gemandateerd door de Federale Overheidsdienst Justitie;
- 5° een vertegenwoordiger gemandateerd door de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie;
- 6° een vertegenwoordiger gemandateerd door de Ordre des Barreaux francophones et germanophone;
- 7° een vertegenwoordiger gemandateerd door de Orde van Vlaamse Balies;
- 8° een vertegenwoordiger gemandateerd door het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, als waarnemer;
- 9° een vertegenwoordiger gemandateerd door de beleidscel van de minister van Justitie, als waarnemer.

De vertegenwoordigers bedoeld in het tweede lid, 4°, hebben stemrecht in de aangelegenheden die betrekking hebben op de inzet van de middelen, de technische aspecten en de voor het publiek toegankelijke onderdelen van het Centraal register, in zoverre deze laatsten geen invloed hebben op de inhoud of begrijpelijkheid van de gepseudonimiseerde vonnissen. Zij zetelen als waarnemer in aangelegenheden die louter betrekking hebben op de interne werking van de rechterlijke orde.

De vertegenwoordigers bedoeld in het tweede lid, 5° tot 7°, zetelen met raadgevende stem.

De beheerder wordt voorgezeten door een voorzitter, die wordt bijgestaan door een ondervoorzitter. Beiden zijn lid van de zittende magistratuur.

De voorzitter en de ondervoorzitter worden verkozen uit de leden bedoeld in het tweede lid, 1° en 2°, door de leden bedoeld in het tweede lid, 1° tot 4°, voor een hernieuwbaar mandaat van drie jaar.

Indien de verkozen voorzitter een lid is bedoeld in het tweede lid, 1°, wordt de ondervoorzitter verkozen onder de leden bedoeld in het tweede lid, 2°, en omgekeerd.

Bij gelijke stemming is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

De beheerder staat in voor de inrichting en het beheer van het Centraal register. Hij heeft in het bijzonder als opdracht :

1° het bewaken van het respecteren van de doelen van het Centraal register en van de maximale afwezigheid van ongemachtigd massief downloaden van vonnissen of gegevens;

2° het toezien op de werking van het Centraal register, met inbegrip van het toezicht op het toegangsbeleid en het uitoefenen van de controle hierop;

3° het schriftelijk en onder voorwaarden machtigen van de derden bedoeld in paragraaf 8, eerste lid, 5°, voor de verwerkingen bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, 6°, 7° of 8°;

4° het bewaken van de instroom van de beslissingen van de rechterlijke orde in het Centraal register;

5° het toezien op de technische infrastructuur van het Centraal register;

6° het regelmatig verslag uitbrengen over de werking van het Centraal register en over de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de bepalingen onder 1° tot 5°.

Het verslag bedoeld in het negende lid, 6°, wordt jaarlijks neergelegd bij de minister van Justitie en bij de functionaris voor gegevensbescherming bedoeld in paragraaf 8, eerste lid, 2°, d). Het verslag is publiek.

De Koning bepaalt de nadere regels van de samenstelling en de werking van de beheerder.

§ 7. De in de beheerder vertegenwoordigde entiteiten bedoeld in paragraaf 6, tweede lid, 1° tot 4°, treden met betrekking tot het Centraal register op als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

De in het eerste lid bedoelde entiteiten dragen geen verwerkingsverantwoordelijkheid in de aangelegenheden waarin zij zetelen als waarnemer.

§ 8. Hebben toegang tot het Centraal register :

1° voor het neerleggen, aanvullen en verbeteren van de in paragraaf 5, eerste lid, bedoelde gegevens, de personen opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, bedoelde elektronische lijst, van wie deze gegevens uitgaan, binnen de grenzen van hun wettelijke opdrachten;

2° voor het raadplegen van de in paragraaf 5, eerste lid, 1° tot 3°, bedoelde gegevens :

a) de personen opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, bedoelde elektronische lijst van wie deze gegevens uitgaan, binnen de grenzen van hun wettelijke opdrachten;

b) op een met redenen omklede aanvraag, de personen opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, bedoelde elektronische lijst met het oog op een noodzakelijke opzoeking van een of meerdere gespecificeerde vonnissen in het kader van een onderzoek dat door de aanvrager wordt gevoerd of in het kader van een zaak die voor de aanvrager aanhangig is of waarin de aanvrager beroepshalve optreedt, en waarin de debatten nog niet zijn gesloten;

c) de partijen bij een in het Centraal register opgenomen vonnis, evenals, in voorkomend geval, hun advocaat of vertegenwoordiger in rechte, waarbij de raadpleging beperkt blijft tot dat vonnis en de eraan verbonden gegevens;

d) de functionaris voor gegevensbescherming aangesteld door de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, binnen de grenzen van zijn wettelijke opdrachten;

e) de andere personen en actoren dan diegenen bedoeld in de bepalingen onder *a)* tot *d)* aan wie een in het Centraal register opgenomen vonnis overeenkomstig de wet ter kennis moet worden gebracht, of die op andere wijze overeenkomstig de wet toegang moeten hebben tot een dergelijk vonnis of een gedeelte ervan, waarbij de raadpleging beperkt blijft tot dat vonnis of vonnisdeel;

3° ten uitzonderlijken titel, wanneer de vereisten van hun opdracht deze toegang onontbeerlijk maken, en voor de gegevensverwerking bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, 4°, de door de beheerder aangestelde personen belast met het technisch en operationeel beheer van het Centraal register, handelend binnen het kader van hun functie;

4° voor de gegevensverwerking bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, [5°] :

a) de gerechtelijke overheden belast met het beheer en de organisatie van de hoven en rechtbanken;

b) de diensten belast met statistische analyse bij de in de beheerder vertegenwoordigde entiteiten bedoeld in § 6, tweede lid, 1° tot 4° en 8°;

5° voor de gegevensverwerking bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, 6°, 7° of 8°, de door de beheerder schriftelijk gemachtigde derden, overeenkomstig de door de beheerder bepaalde voorwaarden;

6° voor de gegevensverwerking bedoeld in paragraaf 4, tweede lid, 10°, de publieke overheden;

7° de individuele gegevens bedoeld in paragraaf 5, eerste lid, 4°, zijn publiek.

Behoudens de krachtens het eerste lid voorziene uitzonderingen, zijn het massief downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register openomen gegevens, verboden. De overtreding van dit verbod wordt bestraft met de straf bedoeld in artikel 222 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

In geval van een raadpleging als bedoeld in het eerste lid, 2°, *b)*, die een resultaat opleverde, worden de partijen tijdig in kennis gesteld van de raadpleging en haar resultaat om hieromtrent

hun recht op tegenspraak te kunnen uitoefenen tijdens de tegensprekelijke fase van de rechtspleging waarbinnen de aanvraag plaats vond of van de rechtspleging die volgt op het onderzoek waarbinnen de aanvraag plaats vond.

De Koning bepaalt, na advies van de beheerder en de Gegevensbeschermingsautoriteit, de nadere regels en procedures betreffende de toegang tot het Centraal register, met inbegrip van de parameters voor het beoordelen van de motivering bedoeld in het eerste lid, 2°, *b*, en de wijze waarop de aanvraag bedoeld in diezelfde bepaling onder *b*) wordt gedaan.

Hij die in welke hoedanigheid dan ook deelneemt aan het verzamelen of aan de registratie van gegevens in het Centraal register of aan de verwerking of de mededeling van de erin geregistreerde gegevens, of kennis heeft van die gegevens, moet, in voorkomend geval, het vertrouwelijk karakter ervan in acht nemen. Artikel 458 van het Strafwetboek is op hem van toepassing.

Wanneer de beheerder vaststelt dat ongerechtvaardigd gebruik wordt gemaakt van de toegang tot het Centraal register, brengt hij dit ter kennis van de overheid die krachtens de wet bevoegd is om een tuchtprocedure in te stellen ten aanzien van de betrokken gebruiker.

§ 9. De gegevens die zijn opgenomen in het Centraal register worden bewaard voor onbepaalde duur.

§ 10. De Koning bepaalt, na advies van de beheerder en de Gegevensbeschermingsautoriteit, de nadere technische en materiële regels voor de inrichting en werking van het Centraal register, die echter geen invloed kunnen hebben op de inhoud of de begripelijkheid van de in het Centraal register opgenomen rechterlijke beslissingen ».

B.5.2. Artikel 782*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 10 van de wet van 16 oktober 2022 en artikel 26 van de wet van 19 december 2023, bepaalt :

« Het vonnis wordt schriftelijk of mondeling uitgesproken door de voorzitter van de kamer die het heeft gewezen, zelfs in afwezigheid van de andere rechters en, behalve voor straf- en in voorkomend geval voor tuchtzaken, van het openbaar ministerie. In geval van mondelinge uitspraak, leest de voorzitter minstens het beschikkend gedeelte van het vonnis voor. Het zittingsblad vermeldt de uitspraak evenals de wijze van uitspreken.

Het gepseudonimiseerde vonnis wordt binnen een redelijke termijn bekendgemaakt via het Centraal register bedoeld in artikel 782, § 4.

Ingeval de bekendmaking bedoeld in het tweede lid onmogelijk is, spreekt de voorzitter het vonnis integraal mondeling uit, of stelt hij het vonnis ter beschikking van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van die zitting. De bekendmaking bedoeld in het tweede lid vindt plaats van zodra de onmogelijkheid ophoudt te bestaan.

Onverminderd het tweede lid kan de voorzitter van de kamer die het vonnis heeft gewezen, in alle gevallen, hetzij ambtshalve, hetzij op een met redenen omkleed verzoek van een van de partijen, beslissen de mondelinge uitspraak van het vonnis in openbare terechtzitting niet te beperken tot het beschikkend gedeelte.

In afwijking van het tweede lid en bij een met redenen omklede beslissing die in het vonnis wordt opgenomen, kan het gerecht dat het vonnis wijst, ambtshalve of op verzoek van een partij, en na de partijen gehoord te hebben, de bekendmaking van het gepseudonimiseerde vonnis verbieden of beslissen dat bepaalde onderdelen van de in het vonnis opgenomen motivering worden weggelaten uit het publiek raadpleegbare gepseudonimiseerde vonnis, wanneer de bekendmaking van dit gepseudonimiseerde vonnis of de betrokken onderdelen ervan onevenredig het recht van de partijen of andere personen betrokken in de zaak op de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer aantast, of hun andere fundamentele rechten en vrijheden, zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden. Indien het gerecht gebruik maakt van deze mogelijkheid, wordt het vonnis integraal uitgesproken of ter beschikking gesteld van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting. Tegen de beslissing van het gerecht over de omvang van de pseudonimisering of houdende verbod op bekendmaking van het gepseudonimiseerde vonnis, staat geen enkel rechtsmiddel open.

Indien evenwel een kamervoorzitter wettig verhinderd is het vonnis overeenkomstig het eerste, derde of vierde lid uit te spreken waarvoor hij aan de beraadslaging heeft deelgenomen in de in artikel 778 bepaalde voorwaarden, kan de voorzitter van het gerecht een andere rechter aanwijzen om hem op het ogenblik van de uitspraak te vervangen.

Na de uitspraak bedoeld in het eerste, derde of vierde lid, kunnen de partijen de integrale beslissing onmiddellijk raadplegen op de griffie.

In de gevallen bedoeld in artikel 782, § 2, tweede lid, is de beslissing raadpleegbaar vanaf de ondertekening ervan ».

B.5.3. Artikel 1109 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 13 van de wet van 16 oktober 2022, en vervolgens gewijzigd bij artikel 27 van de wet van 19 december 2023, bepaalt :

« § 1. Het arrest wordt binnen acht dagen vanaf de uitspraak ondertekend door de magistraten die het hebben gewezen en door de griffier.

§ 2. Het beschikkend gedeelte van het arrest wordt in openbare terechtzitting uitgesproken door de voorzitter, in aanwezigheid van het openbaar ministerie en met de bijstand van de griffier.

De voorzitter kan, hetzij ambtshalve, hetzij op een met redenen omkleed verzoek van een partij, beslissen de uitspraak van het arrest in openbare terechtzitting niet te beperken tot het beschikkend gedeelte.

Het gepseudonimiseerde arrest wordt binnen een redelijke termijn bekendgemaakt via het Centraal register bedoeld in artikel 782, § 4.

In afwijking van het derde lid en bij een met redenen omklede beslissing die in het arrest wordt opgenomen, kan het hof dat het arrest wijst, ambtshalve of op verzoek van een partij, en na de partijen gehoord te hebben, de bekendmaking van het gepseudonimiseerde arrest

verbieden, of beslissen dat bepaalde onderdelen van de in het arrest opgenomen motivering worden weggelaten uit het publiek raadpleegbare gepseudonimiseerde arrest, wanneer de bekendmaking van dit gepseudonimiseerde arrest of de betrokken onderdelen ervan onevenredig het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de partijen of andere personen betrokken in de zaak aantast, of hun andere fundamentele rechten en vrijheden, zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden. Indien het hof gebruik maakt van deze mogelijkheid, wordt het arrest integraal uitgesproken of ter beschikking gesteld van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting.

§ 3. Onverminderd de artikelen 1114, derde lid, 1115 en 1116, brengt de griffier, binnen de acht dagen vanaf de uitspraak van het arrest een niet-ondertekend afschrift ter kennis aan de advocaat bij het Hof van Cassatie of aan de advocaat van elk van de partijen en aan de partijen die geen advocaat hebben.

Deze kennisgeving gebeurt op elektronische wijze aan het professioneel elektronisch adres van de advocaat of, indien het een partij betreft die geen advocaat heeft, aan het gerechtelijk elektronisch adres van die partij, of, bij gebreke daarvan, aan het laatste elektronisch adres dat die partij heeft verstrekt in het kader van de rechtspleging in cassatie. Indien bij de griffier geen elektronisch adres gekend is, of indien de kennisgeving aan het elektronisch adres kennelijk niet is geslaagd, gebeurt de kennisgeving bij gewone brief ».

B.6. Artikel 28 van de wet van 15 juni 1935, waarvan het tweede en het derde lid werden vervangen bij artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022, vóór de vervanging van die laatste bepaling bij artikel 38 van de wet van 31 juli 2023, bepaalde :

« De arresten van het Hof van Cassatie worden uitgesproken in de taal van de rechtspleging.

De arresten gewezen in het Nederlands of in het Frans die het Hof, overeenkomstig de criteria die de Koning na advies van het Hof heeft bepaald, voldoende relevant acht voor de eenheid van de rechtspraak of de ontwikkeling van het recht, worden respectievelijk vertaald in het Frans of in het Nederlands.

Wanneer de bestreden beslissing in het Duits is geweest, en het arrest van het Hof, overeenkomstig de in het tweede lid bedoelde criteria voldoende relevant wordt geacht voor de eenheid van de rechtspraak of de ontwikkeling van het recht, wordt het arrest bovendien vertaald in die taal.

De vertalingen worden gemaakt onder toezicht van de leden van het Hof van Cassatie die daartoe door de eerste voorzitter worden aangewezen ».

Het bij de onderhavige beroepen bestreden artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022 werd integraal vervangen bij artikel 38 van de wet van 31 juli 2023 « om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV ».

De vervanging van het bestreden artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022 is in werking getreden op 1 september 2023. Het oorspronkelijke artikel 16 van de wet van 16 oktober 2022, voorwerp van onderhavige beroepen, heeft nooit uitwerking gehad aangezien dat artikel slechts op 30 september 2023 in werking zou treden. Aldus werd de oorspronkelijke vervanging van artikel 28, tweede en derde lid, van de wet van 15 juni 1935 – voortvloeiend uit het bestreden artikel 16 – in wezen ongedaan gemaakt door artikel 38 van de voormelde wet van 31 juli 2023.

Bijgevolg zijn de beroepen in de zaken nrs. 7957, 7983 en 7984 zonder voorwerp in zoverre ze betrekking hebben op die bepalingen.

B.7. De Ministerraad werpt in de zaak nr. 7957 op dat de vordering tot vernietiging van de artikelen 9 en 22 van de wet van 16 oktober 2022 niet ontvankelijk is.

B.8. Het Hof dient zijn onderzoek te beperken tot de bepalingen waarvan de vernietiging in het verzoekschrift is gevorderd.

De uitbreiding van het beroep, zoals gevraagd door de verzoekende en de tussenkomenende partijen in de zaak nr. 7957, tot een bepaling die niet in het verzoekschrift wordt bestreden, is derhalve niet ontvankelijk.

B.9. Het Hof onderzoekt de beroepen enkel binnen de grenzen van hetgeen in B.5 tot B.8 is vermeld met betrekking tot hun voorwerp.

Ten gronde

Wat betreft de middelen

B.10.1. De verzoekende partijen betwisten de nieuwe regeling inzake de openbaarheid en de bekendmaking van rechterlijke beslissingen, zoals die wordt bepaald bij de bestreden artikelen 8, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022, dan wel een of meerdere modaliteiten van die nieuwe regeling.

B.10.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 bekritisieren de artikelen 782, 782bis en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de bestreden artikelen 8, 10 en 13. Zij leiden een eerste middel af uit de schending van artikel 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met titel II van de Grondwet en met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Dat middel kan zo worden begrepen dat de wetgever wordt verweten een systeem van geheime rechtspraak met schending van het wettigheidsbeginsel in te stellen. Een tweede middel wordt door de verzoekende partijen afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Zij voeren aan dat de regeling onverantwoorde verschillen in behandeling met betrekking tot de controle door het publiek en het recht op een eerlijk proces met zich meebrengt. Zij leiden een derde middel af uit de schending van artikel 23 van de Grondwet en de daarin vervatte *standstill*-verplichting doordat niet in een voor het publiek toegankelijke, gratis databank wordt voorzien en het massaal downloaden en het verwerken van een geheel van gegevens worden verboden. Zij leiden ten slotte een vierde middel af uit de schending van artikel 40 van de Grondwet, in samenhang gelezen met titel II van de Grondwet en met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, doordat het Centraal register wordt beheerd door de uitvoerende macht.

B.10.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 7982 bekritiseert drie modaliteiten van de nieuwe regeling : het stemrecht in en het (onder)voorzitterschap van het beheerscomité, de toegang tot de authentieke beslissingen in het Centraal register (cf. het interne luik) en de verboden handelingen (massaal downloaden, verwerken van een geheel van gegevens en profilering van de magistraten en advocaten) met betrekking tot gegevens in het Centraal register.

Ten aanzien van, enerzijds, de regeling inzake de stemrechten en het (onder)voorzitterschap van het beheerscomité (eerste onderdeel van het eerste middel) en, anderzijds, de regeling met betrekking tot de toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen in het Centraal register (tweede onderdeel van het eerste middel) voert zij een discriminerende behandeling aan tussen magistraten en advocaten. Zij voert daarbij telkens een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese

Unie (hierna : het Handvest) en met artikel 5, lid 2, van de verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 « betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Datagovernanceverordening) » (hierna : de Datagovernanceverordening). Wat de beperkte toegang van advocaten tot het interne luik betreft, voert zij eveneens een schending aan van de vrijheid van ondernemen. Zij voert een schending aan van artikel 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet en met artikel 16 van het Handvest (tweede middel).

Wat betreft ten slotte de verbodsbepalingen ten aanzien van het massaal downloaden, het verwerken van een geheel van gegevens in het Centraal register en profilering (derde onderdeel van het eerste middel en het tweede middel), voert zij een schending aan van het recht op een eerlijk proces, de openbaarheid van de rechtspraak en de vrijheid van ondernemen door de onmogelijkheid om hulpmiddelen van artificiële intelligentie te ontwikkelen. Zij leidt haar middel(onderdeel) af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet en met, enerzijds, artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 47 en 52 van het Handvest en met artikel 5, lid 2, van de Datagovernanceverordening en, anderzijds, artikel 16 van het Handvest.

B.10.4. De verzoekende partij in de zaak nr. 7986 bekritiseert eveneens drie modaliteiten van de nieuwe regeling : het stemrecht in en het (onder)voorzitterschap van het beheerscomité, de toegang tot de authentieke beslissingen in het Centraal register (cf. het interne luik) en de verboden handelingen (massaal downloaden, verwerken van een geheel van gegevens en profilering van de magistraten en advocaten) met betrekking tot gegevens in het Centraal register.

Wat betreft de toegang tot het Centraal register voert zij een ongerechtvaardigd verschil in behandeling aan in de mate dat advocaten op geen enkele wijze de mogelijkheid hebben om bij het beheerscomité een gemotiveerde aanvraag in te dienen teneinde een opzoeking te kunnen doen in het kader van hun taak als verdediger van de belangen van een cliënt, terwijl wel is voorzien in een voorwaardelijk toegangsrecht voor personen die zijn vermeld op de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek vermelde elektronische lijst. Zij leidt een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van

de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Wat betreft het verbod op massaal downloaden en het verwerken van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, bekritiseert zij het verbod op zichzelf (eerste onderdeel van het tweede middel). Zij voert ter zake een schending aan van de artikelen 10, 11, 19, 22 en 32, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6, 8 en 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7, 11 en 47 van het Handvest en met de artikelen 14, 17 en 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Zij richt zich vervolgens tegen de toegestane uitzonderingen op dat verbod omdat ze niet voorzien in een uitzondering ten behoeve van advocaten (tweede onderdeel van het tweede middel). Zij voert een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Ten slotte bestrijdt zij de strafbaarstelling van de niet-naleving van het verbod omdat het formeel en materieel strafrechtelijk wettigheidsbeginsel wordt geschonden (derde onderdeel van het tweede middel). Zij voert een schending aan van de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 33, 37, 105, 108 van de Grondwet.

Ten aanzien van de regeling inzake de stemrechten van de vertegenwoordigers in het beheerscomité voert zij een onverantwoord verschil in behandeling aan tussen de advocatuur en de magistraten. Zij leidt een derde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

B.11. De Ministerraad voert met betrekking tot de in de zaak nr. 7957 aangevoerde middelen verschillende excepties van onontvankelijkheid aan.

Ten eerste voert hij aan dat het eerste en het vierde middel niet ontvankelijk zijn wegens onbevoegdheid van het Hof. Zo werpt hij op dat het Hof niet bevoegd is om rechtstreeks aan de artikelen 40 en 149 van de Grondwet te toetsen. Ten tweede werpt hij op dat niet is voldaan aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk

Hof, aangezien de verzoekende partijen bij de uiteenzetting van die middelen hebben nagelaten uiteen te zetten in welk opzicht titel II van de Grondwet, namelijk de artikelen 8 tot 32 van de Grondwet, geschonden zouden worden. Ten derde voert hij aan dat de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord, in navolging van de tussenkomende partijen in hun memorie van tussenkomst, een bijkomend verschil in behandeling (een bijkomende vergelijking) en dus een nieuw middel voorleggen.

Hij voert in de zaak nr. 7986 twee excepties van onontvankelijkheid aan.

Ten eerste werpt hij op dat de kritiek van de tussenkomende partijen in hun memorie van tussenkomst omtrent het gebrek aan toegang van uitgevers tot de authentieke beslissingen in het Centraal register niet ontvankelijk is aangezien het een nieuw middel betreft. Ten tweede voert hij aan dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet ontvankelijk is in zoverre het is afgeleid uit een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet omdat de verzoekende partij op geen enkele wijze heeft toegelicht in welk opzicht er sprake zou zijn van een discriminatie.

B.12.1. Krachtens artikel 142, tweede lid, van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 is het Hof bevoegd om uitspraak te doen op de beroepen tot vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel, wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en wegens schending van de artikelen van titel II (« De Belgen en hun rechten ») en van de artikelen 143, § 1, 170, 172 en 191 van de Grondwet.

B.12.2. Noch artikel 142 van de Grondwet, noch artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 verlenen het Hof de bevoegdheid om wetskrachtige bepalingen rechtstreeks te toetsen aan de artikelen 40 en 149 van de Grondwet.

B.12.3. Artikel 40 van de Grondwet bepaalt :

« De rechterlijke macht wordt uitgeoefend door de hoven en rechtbanken.

De arresten en vonnissen worden in naam des Konings ten uitvoer gelegd ».

Artikel 149 van de Grondwet bepaalt :

« Elk vonnis is met redenen omkleed. Het wordt openbaar bekendgemaakt op de wijze bepaald door de wet. In strafzaken wordt het beschikkend gedeelte uitgesproken in openbare terechtzitting ».

De voormelde grondwetsbepalingen waarborgen de beginselen van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de openbaarheid van de rechterlijke uitspraken en bijgevolg van de rechtspraak als fundamentele kenmerken van de rechtsstaat. Die waarborgen beogen overigens niet alleen de bescherming van de individuele rechtzoekende, maar zij hebben als inrichtingsvereisten voor de rechterlijke macht ook een collectief karakter.

Die waarborgen zijn nauw verbonden met artikel 13 van de Grondwet, dat een recht op toegang tot de bevoegde rechter inhoudt. Dat recht zou inhoudsloos zijn indien niet voldaan is aan de vereisten van het eerlijk proces dat onder meer wordt gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Bijgevolg dienen bij een toetsing aan artikel 13 van de Grondwet die waarborgen te worden betrokken.

B.13.1. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, moeten de middelen van het verzoekschrift te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, en uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden.

B.13.2. De door de verzoekende partijen aangevoerde middelen in de zaken nrs. 7957 en 7986 beantwoorden slechts deels aan die vereisten daar zij met betrekking tot verschillende verdrags- en grondwetsbepalingen waarnaar zij verwijzen, niet voldoende uiteenzetten in welk opzicht die normen door de bestreden bepalingen zijn geschonden.

Het Hof onderzoekt de middelen in zoverre zij aan de voormelde vereisten voldoen.

B.14. Artikel 87 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 staat niet toe, in tegenstelling tot artikel 85, dat in de memorie nieuwe middelen worden geformuleerd. Het staat niet aan de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord de middelen van het beroep, zoals door henzelf omschreven in het verzoekschrift, te wijzigen.

Een bezwaar dat voor het eerst in een memorie van antwoord wordt aangebracht, maar dat verschilt van datgene dat in het verzoekschrift is geformuleerd, is een nieuw middel en is bijgevolg onontvankelijk. De grieven die worden geformuleerd door tussenkomende partijen kunnen eveneens slechts in aanmerking worden genomen in zoverre zij bij de in de verzoekschriften geformuleerde middelen aansluiten en in zoverre zij kunnen worden beschouwd als in een memorie vervatte opmerkingen.

Het Hof onderzoekt de middelen en grieven in zoverre zij reeds in de verzoekschriften zijn vervat.

B.15. Aangezien de respectievelijke middelen in de zaken nrs. 7957, 7982 en 7986 veelal overlappen, onderzoekt het Hof ze gezamenlijk.

Het Hof onderzoekt eerst het wezen en de fundamenteën van de regeling inzake de openbare bekendmaking van rechterlijke beslissingen (wijze van openbare bekendmaking, al dan niet via het Centraal register) alvorens meer in het bijzonder bepaalde modaliteiten van die regeling (de rol, de organisatie en de werking van het beheerscomité, de toegang tot het Centraal register en de verboden handelingen met betrekking tot de in het register opgenomen gegevens) te onderzoeken.

Wat betreft de wijze van openbare bekendmaking

B.16. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 leiden verschillende middelen in wezen af uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet en met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Zij voeren aan dat de bestreden artikelen 8, 10 en 13 van de wet van 16 oktober 2022, die de artikelen 782, 782bis en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek wijzigen, een systeem van geheime rechtspraak instellen wegens de beperkte toegang tot het Centraal register, de ontstentenis van een voor het publiek toegankelijk luik van de rechtspraakdatabank, de wijze waarop een rechterlijke beslissing kan worden uitgesproken (een louter schriftelijke uitspraak

in een « geheime, niet-toegankelijke databank »), de mogelijkheid om een bekendmaking in het register van een (deel van een) rechterlijke beslissing te verbieden, en het op algemene wijze pseudonimiseren van de vonnissen en de arresten die worden bekendgemaakt via het Centraal register (eerste middel). De regeling zou in dat opzicht ook niet waarborgen dat de burger toegang heeft tot een voor het publiek toegankelijke, gratis databank van de beslissingen van de rechterlijke orde (derde middel). De bestreden regeling zou bijgevolg ook leiden tot ongerechtvaardigde verschillen in behandeling onder rechtzoekenden (tweede middel, *partim*).

B.17. De bestreden regeling richt, enerzijds, een databank op bij de Federale Overheidsdienst Justitie, het « Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde » (hierna : het Centraal register), waarin alle vonnissen worden opgenomen (artikel 782, § 3 en § 4, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek) overeenkomstig het bijbehorende wettelijke kader (artikel 782, §§ 5 tot 10, van het Gerechtelijk Wetboek), en wijzigt anderzijds, de opmaak (artikel 782, §§ 1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek) en de wijze van uitspraak van vonnissen (artikelen 782*bis* en 1109 van het Gerechtelijk Wetboek).

De nieuwe databank en de wijzigingen met betrekking tot de wijze van uitspraak houden verband met elkaar.

B.18.1. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt :

« Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

[...]

2° het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;

[...]

4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;

[...] ».

B.18.2. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft om een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de onderscheiden wetgevers, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt niet wat die rechten, waarvan enkel het beginsel wordt uitgedrukt, impliceren, waarbij elke wetgever ermee is belast die rechten te waarborgen, overeenkomstig het tweede lid van dat artikel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten.

B.18.3. Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

B.18.4. Het door de Grondwetgever beoogde recht op juridische bijstand strekt ertoe de burgers « juridische bijstand [te] verlenen ter verdediging van [hun] rechtmatige belangen » (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 100-2/3°, p. 19). Hij beoogde te vermijden dat een burger het genot van een recht of de mogelijkheid een verweer te formuleren zou verliezen door een gebrek aan juridische kennis of maatschappelijke weerbaarheid (*ibid.*, p. 19). Daartoe heeft de Grondwetgever aan de wetgever « niet alleen een structurele opdracht bij het herdenken van de juridische bijstand [toevertrouwd], [...] [maar] ook de morele verplichting door het leveren van de nodige middelen de leefbaarheid van de nieuwe structuur te verzekeren » (*ibid.*, p. 19).

B.18.5. Uit het voorgaande kan niet worden afgeleid dat de Grondwetgever, toen hij het recht op juridische bijstand heeft vermeld onder de in artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde rechten, de bedoeling had om, naast de nadere regels van de rechtsbijstand en van de juridische bijstand, de gemakkelijke en kosteloze toegang van elke burger tot alle rechterlijke beslissingen te beogen. Correcte en volledige juridische informatie draagt weliswaar bij tot het waarborgen van het genot van de rechten en het vermogen om zich te verdedigen, maar die vaststelling houdt niet in dat de in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-verplichting inzake juridische bijstand aan de wetgever wordt opgelegd wanneer hij wetgevend optreedt inzake de openbare bekendmaking van de vonnissen en arresten.

B.18.6. Bovendien bevat artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus, dat de partijen aanvoeren in samenhang met artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, niet meer waarborgen

inzake de openbare bekendmaking van rechterlijke beslissingen dan artikel 149 van de Grondwet.

B.18.7. Het derde middel in de zaak nr. 7957, dat is afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet en van de *standstill*-verplichting, is niet gegrond.

B.19.1. Het Hof onderzoekt de grieven die zijn afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.19.2. Sedert de grondwetswijziging van 22 april 2019 vereist artikel 149 van de Grondwet niet meer dat alle rechterlijke beslissingen in openbare terechtzitting dienen te worden uitgesproken, maar waarborgt dat artikel het principe van de openbaarheid van die beslissingen (*Parl. St.*, Kamer, 2016-2017, DOC 54-2628/001, p. 4).

B.19.3. Artikel 149, tweede zin, van de Grondwet bepaalt dat vonnissen openbaar bekend worden gemaakt « op de wijze bepaald door de wet ». Het staat aan de wetgever om de wijze van de openbare bekendmaking van vonnissen te definiëren waarbij een juist evenwicht moet worden gecreëerd tussen, enerzijds, snelle technologische evoluties inzake de vormen van openbaarmaking en, anderzijds, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, bedoeld in artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (*Parl. St.*, Senaat, 2018-2019, nr. 6-486/2, p. 6; *Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2628/006, p. 4).

Door daarentegen te blijven vereisen dat minimaal het beschikkend gedeelte van het vonnis in strafzaken dient te worden uitgesproken in openbare terechtzitting (artikel 149, derde zin, van de Grondwet), beoogde de Grondwetgever tegemoet te komen aan een maatschappelijke vraag (*Parl. St.*, Senaat, 2018-2019, nr. 6-486/2, p. 6).

B.19.4. De Grondwetgever heeft zich bij de herziening van artikel 149 van de Grondwet geïnspireerd op de vereisten die uit artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens voortvloeien (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2628/006, pp. 2 en 3).

De draagwijdte van artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens is analoog aan die van de voormelde grondwetsbepaling, zodat de waarborgen die beide bepalingen bieden, een onlosmakelijk geheel vormen.

B.19.5. Artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt dat eenieder recht heeft op een « openbare behandeling van zijn zaak » en dat « het vonnis [...] in het openbaar [moet] worden gewezen ».

De in die verdragsbepaling verankerde openbaarheid van de uitspraak dient waarborgen te bieden tegen geheime rechtspraak waarbij geen publieke controle mogelijk is (EHRM, 2 juni 2022, *Straume t. Letland*, ECLI:CE:ECHR:2022:0602JUD005940214, § 124). Die waarborg stekt ertoe willekeur tegen te gaan en het vertrouwen in de rechtscolleges te behouden (EHRM, 8 december 1983, *Pretto e.a. t. Italië*, ECLI:CE:ECHR:1983:1208JUD000798477, § 21; 11 februari 2010, *Raza t. Bulgarije*, ECLI:CE:ECHR:2010:0211JUD003146508, § 53). Zij verzet zich niet ertegen dat een uitspraak op een andere wijze openbaar wordt gemaakt dan door een voorlezing in openbare terechtzitting (EHRM, 21 september 2006, *Moser t. Oostenrijk*, ECLI:CE:ECHR:2006:0921JUD001264302, § 101; 2 juni 2022, *Straume t. Letland*, voormeld, § 126). Wanneer enkel het beschikkend gedeelte van een uitspraak in het openbaar wordt voorgelezen, dan dient het brede publiek op een andere wijze toegang te hebben tot de uitspraak en de motieven die eraan ten grondslag liggen (EHRM, 17 januari 2008, *Ryakib Biryoukov t. Rusland*, ECLI:CE:ECHR:2008:0117JUD001481002, §§ 38 tot 46; 2 juni 2022, *Straume t. Letland*, voormeld, §§ 130 tot 133).

Die verdragsbepaling houdt dus in dat niet alleen een procespartij, maar ook het brede publiek op een of andere wijze toegang dient te hebben tot een rechterlijke uitspraak, al dan niet na toepassing van technieken om delen ervan niet publiek te maken ter bescherming van legitieme belangen of de rechten van anderen (EHRM, 16 april 2013, *Fazliyski t. Bulgarije*, ECLI:CE:ECHR:2013:0416JUD004090805, §§ 65 tot 69; 16 november 2021, *Vasil Vasilev t. Bulgarije*, ECLI:CE:ECHR:2021:1116JUD000761015, §§ 115 tot 117).

In het bijzonder dient een billijk evenwicht te worden gevonden tussen de openbaarheid van juridische procedures, die nodig is om het vertrouwen in de rechtscolleges te behouden, enerzijds, en de belangen van een partij of een derde om de persoonsgegevens die op haar of

hem betrekking hebben, vertrouwelijk te houden, anderzijds (EHRM, 6 oktober 2009, *C.C. t. Spanje*, ECLI:CE:ECHR:2009:1006JUD000142506, § 35).

B.20. Het Hof dient te beoordelen of de bestreden regeling beantwoordt aan de waarborgen en vereisten die uit de in B.19.1 vermelde grondwets- en verdragsbepalingen voortvloeien.

In het bijzonder dient het Hof na te gaan of de van toepassing zijnde wetgeving die vereisten en waarborgen in alle omstandigheden eerbiedigt en derhalve niet toelaat dat afbreuk wordt gedaan aan de vereisten en waarborgen. Daartoe dient het Hof zowel de wijze van uitspraak als de regeling van de bekendmaking van rechterlijke beslissingen in het Centraal register in ogenschouw te nemen.

B.21.1. Krachtens artikel 782*bis* van het Gerechtelijk Wetboek wordt in burgerlijke zaken het vonnis mondeling – het betreft minimaal het beschikkend gedeelte – of schriftelijk uitgesproken (artikel 782*bis*, eerste lid). Aldus kan in burgerlijke zaken in beginsel een vonnis voortaan op integrale wijze louter schriftelijk worden uitgesproken. Overigens kan uitdrukkelijk worden beslist dat de mondelinge uitspraak niet wordt beperkt tot het beschikkend gedeelte zodat het integrale vonnis kan worden voorgelezen (artikel 782*bis*, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek). In het geval van een mondelinge uitspraak kunnen de partijen de integrale beslissing onmiddellijk erna, behoudens indien de uitspraak dadelijk volgt na de debatten, ook op de griffie raadplegen (artikel 782*bis*, zevende en achtste lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Die mogelijkheid voor de partijen om het vonnis op de griffie te raadplegen, geldt overigens ook in het geval van een louter schriftelijke uitspraak (in die zin, artikel 782*bis*, zevende lid).

Wat het Hof van Cassatie betreft, bepaalt artikel 1109, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek dat het beschikkend gedeelte van het arrest mondeling wordt uitgesproken zodat een louter schriftelijke uitspraak uitgesloten is. Ook hier kan worden beslist dat de mondelinge uitspraak niet wordt beperkt tot het beschikkend gedeelte (artikel 1109, § 2, tweede lid).

Ongeacht de wijze van uitspraak, schriftelijk of mondeling, wordt elk uitgesproken vonnis of arrest opgenomen in het Centraal register (artikel 782, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek).

B.21.2. Het Centraal register is als een grote rechtspraakdatabank opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie (artikel 782, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek). In dat Register worden immers alle beslissingen van de rechterlijke orde opgenomen (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55–2754/001, pp. 10 en 13). Het Centraal register bestaat uit een intern en een extern luik (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55–2754/004, p. 20).

B.21.3. Het interne luik dient als authentieke bron van de erin opgenomen vonnissen en arresten, ongeacht of ze mondeling of schriftelijk zijn uitgesproken. Het uitgangspunt is dat alle beslissingen van de rechterlijke orde digitaal worden opgemaakt zodat zij, behoudens in het geval van technische problemen of van een beslissing « *à l'hôtel du président* », in een gedematerialiseerde vorm worden opgesteld en elektronisch worden ondertekend (artikel 782, § 1, eerste lid, en § 2, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Die digitale, ondertekende vonnissen worden opgenomen in het Centraal register (artikel 782, § 5, eerste lid, 1°, van hetzelfde Wetboek). Indien een digitale opmaak onmogelijk is, kunnen beslissingen in een niet-gedematerialiseerde vorm worden opgesteld (artikel 782, § 1, tweede lid, van hetzelfde Wetboek). In dat geval wordt een door de griffier eensluitend verklaard gedematerialiseerd afschrift van de minuten van het vonnis opgenomen in het Centraal register (artikel 782, § 5, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek).

De toegang tot het interne luik van het Centraal register is beperkt en voorwaardelijk (artikel 782, § 8, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Zo kunnen partijen en hun advocaten of vertegenwoordigers in rechte het integrale vonnis in hun zaak raadplegen (artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *c*), van hetzelfde Wetboek). Na een machtiging door het beheerscomité is een voorwaardelijke toegang mogelijk tot specifieke gegevens of een geheel van gegevens voor wetenschappelijke of historische doeleinden (artikel 782, § 8, eerste lid, 5°, van het Gerechtelijk Wetboek, in samenhang gelezen met artikel 782, § 4, tweede lid, 7°, van hetzelfde Wetboek). Voor journalistieke doeleinden kan eveneens na machtiging voorwaardelijke toegang worden verleend tot gespecificeerde, individuele gegevens (artikel 782, § 8, eerste lid, 5°, van het Gerechtelijk Wetboek, in samenhang gelezen met artikel 782, § 4, tweede lid, 8°, van hetzelfde Wetboek).

B.21.4.1. Het externe luik bevat de gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen waartoe het publiek vrije toegang heeft (artikel 782, § 5, eerste lid, 4°, en § 8, eerste lid, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek).

In het Centraal register wordt immers in beginsel het gepseudonimiseerde vonnis of arrest opgenomen (artikel 782, § 5, eerste lid, 4°, en derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, in samenhang gelezen met artikel 782*bis*, vijfde lid, en artikel 1109, derde lid, van hetzelfde Wetboek), behoudens een met redenen omklede rechterlijke beslissing tot gedeeltelijk of volledig verbod (artikel 782*bis*, tweede en vijfde lid, en artikel 1109, § 2, derde en vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Het gepseudonimiseerde vonnis of arrest dient overigens binnen een redelijke termijn te worden bekendgemaakt (artikel 782*bis*, tweede lid, en artikel 1109, § 2, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

In geval van opname van de rechterlijke beslissing in het Centraal register leest de voorzitter minstens het beschikkend gedeelte van het vonnis en kan hij, hetzij ambtshalve, hetzij op een met redenen omkleed verzoek van een van de partijen, beslissen zich niet te beperken tot het beschikkend gedeelte (artikel 782*bis*, vierde lid, en artikel 1109, § 2, eerste en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Na de uitspraak kunnen de partijen de integrale beslissing bovendien onmiddellijk raadplegen op de griffie (artikel 782*bis*, zevende lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Het externe luik van het register heeft tot doel de openbaarheid van de beslissingen en bijgevolg de rechtspraak te realiseren. Door het ter beschikking stellen van de gepseudonimiseerde vonnissen en arresten wordt aldus de transparantie en controle van het publiek op de rechterlijke macht beoogd (artikel 782, § 4, tweede lid, 9°, van het Gerechtelijk Wetboek).

B.21.4.2. Pseudonimisering is een maatregel tot bescherming van de persoonsgegevens die « het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze [inhoudt] dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld » (artikel 4, 5), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 « betreffende de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) », hierna :

de algemene verordening gegevensbescherming, waarnaar artikel 782, § 5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek verwijst).

Pseudonimisering verschilt van anonimisering in die mate dat het mogelijk is over te gaan tot identificatie door middel van aanvullende gegevens die apart worden bewaard. Volledige anonimisering van de rechterlijke beslissingen zou leiden tot het verwijderen van alle specifieke elementen van de zaak, en die beslissingen onbegrijpelijk maken. Daarom heeft de wetgever voor pseudonimisering geopteerd.

Zo worden de in een vonnis vermelde identiteitsgegevens van natuurlijke personen en alle elementen die toelaten hen rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren, met uitzondering van die met betrekking tot magistraten, leden van de griffie en advocaten, gepseudonimiseerd (artikel 782, § 5, derde lid, 1° en 2°, van het Gerechtelijk Wetboek). Het gaat bijvoorbeeld om de vervanging van de identiteitsgegevens van de natuurlijke personen door de rol die ze in de procedure opnemen (bijvoorbeeld eiser, verweerder of gerechtsdeskundige) of door het weglaten van hun woonplaats. In bijzondere veiligheidsomstandigheden kunnen voormelde identiteitsgegevens en elementen die betrekking hebben op magistraten, leden van de griffie en advocaten, eveneens worden gepseudonimiseerd terwijl die pseudonimisering van rechtswege geschiedt in zaken die met terroristische misdrijven of georganiseerde criminaliteit verband houden (artikel 782, § 5, derde lid, 3° en 4°, van het Gerechtelijk Wetboek).

Wat de andere elementen betreft, is de pseudonimisering begrensd opdat de rechterlijke beslissing niet betekenisloos zou zijn. De elementen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot identificatie van de in een vonnis vermelde natuurlijke personen kunnen leiden, met uitzondering van de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten, worden slechts gepseudonimiseerd in de mate dat de leesbaarheid en de begrijpelijkheid van het vonnis of arrest niet in het gedrang worden gebracht (artikel 782, § 5, derde lid, 2° tot 4°, van het Gerechtelijk Wetboek).

De pseudonimisering – die geautomatiseerd via informaticatools kan verlopen behoudens een menselijke controle op het resultaat (artikel 782, § 5, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek) – sluit niet uit dat elke belanghebbende bijkomende pseudonimisering van het vonnis of arrest kan vragen (artikel 782, § 5, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

B.21.4.3. De wetgever beoogt met de voormelde pseudonimisering « een evenwicht [tot stand te brengen] tussen enerzijds het verzekeren van de Grondwettelijk vereiste bekendmaking van de rechterlijke beslissingen en de transparantie van en controle op het functioneren van de rechterlijke macht die deze met zich mee brengt, en anderzijds het nastreven van de bescherming van de persoonsgegevens van de bij de gepubliceerde rechterlijke beslissingen betrokken natuurlijke personen, daarbij onder meer rekening houdend met het *de facto* permanent karakter van online gepubliceerde (persoons)gegevens » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55–2754/001, p. 28).

B.22.1. Een voorlezing van het integrale vonnis of arrest in openbare terechtzitting voldoet aan de in B.19.2 tot en met B.19.4 vermelde voorwaarden en vereisten.

B.22.2. Wanneer slechts het beschikkend gedeelte van de rechterlijke beslissing in openbare terechtzitting wordt uitgesproken of een rechterlijke beslissing uitsluitend schriftelijk wordt uitgesproken, dient te worden voorzien in een aanvullende wijze van openbaarmaking van die rechterlijke beslissingen die de controle van het publiek mogelijk maakt om te voldoen aan de in B.19 vermelde waarborgen en vereisten.

B.22.3. Met toepassing van artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek heeft het publiek vrije toegang tot de in gepseudonimiseerde vorm bekendgemaakte rechterlijke beslissingen in het externe luik van het Centraal register. Het feit dat de wetgever ervoor heeft gekozen om alleen een gepseudonimiseerde versie van de rechterlijke beslissingen bekend te maken, strekt ertoe zowel rekening te houden met de inachtneming van de waarborgen en vereisten die voortvloeien uit artikel 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en uit het recht op eerbiediging van het privéleven en op de bescherming van de persoonsgegevens, recht dat wordt gewaarborgd bij artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met, onder meer, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De wetgever vermocht ervan uit te gaan dat de bekendmaking van integrale rechterlijke beslissingen via een voor het publiek toegankelijke databank op het internet op onevenredige wijze afbreuk zou doen aan dat recht, gelet op de zeer ruime en permanente blootstelling welke die bekendmaking met zich zou meebrengen. De wetgever heeft evenwel erover gewaakt dat er een billijk evenwicht werd gevonden tussen, enerzijds, de openbaarheid van de rechterlijke beslissingen en, anderzijds, de voormelde privacyrechten door grenzen te stellen aan de pseudonimisering. Zo kan die pseudonimisering

niet ertoe leiden dat de rechterlijke beslissingen onleesbaar of onbegrijpelijk zouden worden, hetgeen betekent dat de determinerende feitelijke en juridische motieven die aan de rechterlijke beslissing ten grondslag liggen, niet kunnen worden weggelaten. De bijzondere, individuele en concrete aspecten van de beslissing worden niet verborgen en, in geval van twijfel over de duidelijkheid van de beslissing, zelfs al is die gepseudonimiseerd, krijgt het recht op de openbaarheid in beginsel de overhand op het recht op eerbiediging van het privéleven. Overigens worden de gegevens met betrekking tot de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten in beginsel niet gepseudonimiseerd.

B.22.4. Overigens tast artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek de mogelijkheid niet aan voor alle verzoekende partijen om op grond van artikel 1380 van het Gerechtelijk Wetboek op de griffie van het gerecht om uitgifte, afschrift of uittreksel van elke authentieke rechterlijke beslissing te verzoeken.

Artikel 1380 van het Gerechtelijk Wetboek maakt het elke rechtzoekende mogelijk om kennis te nemen van een vonnis dat hij heeft geïdentificeerd, hetgeen noodzakelijk is om te waarborgen dat de grondwettelijke plicht tot openbaarheid van de rechterlijke beslissingen bepaald bij artikel 149 van de Grondwet wordt nageleefd. Het komt aan de betrokken rechtscollages toe om die bepaling toe te passen met inachtneming van de regels die inzake de bescherming van de persoonsgegevens van toepassing zijn en rekening houdend met, onder meer, het recht om de wijze te controleren waarop recht wordt gesproken of het specifieke recht of het specifieke belang dat de rechtzoekende met betrekking tot zijn eigen situatie aanvoert.

B.22.5. Bijgevolg schendt artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen en gewijzigd bij de wet van 16 oktober 2022, artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 ervan, niet.

B.22.6. Met toepassing van artikel 782*bis*, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek is een louter schriftelijke uitspraak niet toegestaan wanneer de gepseudonimiseerde rechterlijke beslissing niet via het Centraal register kan worden bekendgemaakt. In een dergelijk geval dient de rechterlijke beslissing ofwel integraal te worden uitgesproken, ofwel ter beschikking te worden gesteld van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting. Zodra die onmogelijkheid evenwel ophoudt te bestaan, dient de gepseudonimiseerde versie alsnog via het Centraal register te worden bekendgemaakt.

B.22.7. In de parlementaire voorbereiding van de wet van 16 oktober 2022 wordt in dat verband gepreciseerd :

« Het nieuwe derde lid voorziet de situatie waarin de bekendmaking in het Centraal register niet mogelijk is, bijvoorbeeld indien het integrale vonnis om technische redenen niet overeenkomstig artikel 782, § 3, Ger.W. in het Centraal register kan worden opgenomen van zodra het is ondertekend; in dat geval zal de voorzitter van de kamer die het vonnis heeft gewezen dat vonnis integraal in openbare zitting moeten uitspreken, of het ter beschikking van het publiek moeten stellen in de zittingszaal tot aan het einde van die zitting. Dit lid voorziet tot slot dat de bekendmaking bedoeld in het tweede lid alsnog moet plaatsvinden van zodra de onmogelijkheid ophoudt te bestaan » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, pp. 31 en 32).

B.22.8. Artikel 782*bis*, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek maakt het dus niet mogelijk dat wordt afgeweken van de verplichting tot gepseudonimiseerde bekendmaking van het vonnis via het Centraal register, maar staat enkel toe dat die bekendmaking wordt uitgesteld totdat de technische onmogelijkheid die ze verhindert, werd beëindigd. De bekendmaking dient hoe dan ook plaats te vinden binnen een redelijke termijn, zoals artikel 782*bis*, tweede lid, voorschrijft.

B.22.9. Rekening houdend met hetgeen in B.22.8 is vermeld, schendt artikel 782*bis*, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 ervan, niet.

B.22.10. Met toepassing van de artikelen 782*bis*, vijfde lid, en 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd en vervangen bij de wet van 16 oktober 2022, kan het rechtscollege de bekendmaking van de gepseudonimiseerde rechterlijke beslissing verbieden of beslissen dat bepaalde onderdelen van de motivering worden weggelaten uit de door het publiek raadpleegbare gepseudonimiseerde versie van de beslissing, wanneer de bekendmaking van die gepseudonimiseerde beslissing of de betrokken onderdelen ervan het recht van de partijen of andere personen betrokken in de zaak op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, of hun andere fundamentele rechten en vrijheden, onevenredig aantast.

De wetgever heeft het gebruik van die mogelijkheid strikt willen afbakenen. Ten eerste wordt het beperkt tot de gevallen waarin de grondrechten van de bij het vonnis betrokkenen

onredelijk zouden worden ingeperkt, hetgeen betekent dat het moet gaan om zeer uitzonderlijke gevallen. Ten tweede wordt hetzelfde gebruik onderworpen aan een motiveringsplicht bij afzonderlijke beslissing in het vonnis of het arrest. Ten derde dienen alle partijen voorafgaand te worden gehoord over het gebruik van die mogelijkheid.

B.22.11. Bij de niet-bestreden wet van 19 december 2023 heeft de wetgever evenwel in een alternatieve wijze van openbaarmaking voorzien in een dergelijk geval. De rechterlijke beslissing dient immers ofwel integraal te worden uitgesproken, ofwel ter beschikking te worden gesteld van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting (artikel 782*bis*, vijfde lid, en artikel 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Hoewel de wet van 19 december 2023 niet het voorwerp uitmaakt van de onderhavige beroepen, kan het Hof bij de beoordeling van de tegen de bestreden bepalingen van de wet van 16 oktober 2022 aangevoerde middelen, in zoverre de in die middelen aangevoerde kritiek betrekking heeft op de nadere regels voor de openbaarheid van de rechtspraak, in voorkomend geval, rekening houden met de bepalingen van de wet van 19 december 2023.

B.22.12. Vóór de wijziging ervan bij de wet van 19 december 2023 stelden de artikelen 782*bis*, vijfde lid, en 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek geen aanvullende wijze van openbaarmaking van die rechterlijke beslissingen vast die de controle van het publiek mogelijk maakt in het geval waarin de bekendmaking van de beslissing wordt verboden of bepaalde onderdelen van de beslissing worden weggelaten. De verschillende voorwaarden die de wetgever in dergelijke gevallen heeft ingevoerd, die in B.22.10 in herinnering worden gebracht, strekken immers niet ertoe de openbaarheid van de rechterlijke beslissingen te waarborgen. Pas bij de wet van 19 december 2023 heeft de wetgever dergelijke aanvullende wijzen van openbaarmaking van rechterlijke beslissingen vastgesteld door, in de in de artikelen 782*bis*, vijfde lid, en 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde gevallen, erin te voorzien dat het arrest of het vonnis integraal wordt uitgesproken of ter beschikking wordt gesteld van het publiek in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting.

Zoals in B.22.1 is vermeld, voldoet een voorlezing van het integrale vonnis of arrest in openbare terechtzitting aan de in B.19.2 tot en met B.19.4 vermelde voorwaarden en vereisten.

Het Hof ziet daarentegen niet in in welk opzicht de vereiste van openbaarheid van de rechterlijke beslissingen en de daaruit voortvloeiende controle van het publiek zouden kunnen worden bereikt door het arrest of het vonnis ter beschikking te stellen in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting, zonder enige andere waarborg.

Immers, in tegenstelling tot de uitspraak in openbare terechtzitting en de verspreiding via het « externe luik » van het Centraal register, maakt de voormelde terbeschikkingstelling het niet mogelijk om in alle omstandigheden daadwerkelijk kennis te nemen van de motieven van de beslissing. Zulks hangt dan af van de omstandigheden van de zaak, met name de lengte en de complexiteit van de beslissing, maar ook de tijd die elk lid van het publiek, naargelang van zijn eigen specifieke kenmerken, nodig heeft om toegang te krijgen tot het afschrift en kennis ervan te nemen.

B.22.13. In zoverre zij niet in een wijze van openbaarmaking van de rechterlijke beslissingen voorzien middels waarborgen die een daadwerkelijke controle van het publiek mogelijk maakt, schenden de artikelen 782*bis*, vijfde lid, en 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd en vervangen bij de wet van 16 oktober 2022, artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 ervan.

B.22.14. Het Hof dient nog na te gaan of de inwerkingtreding van de diverse onderdelen van de wet van 16 oktober 2022, zoals de wijzen van uitspraak, het interne en het externe luik van het Centraal register, op verschillende data niet ertoe leidt dat de in B.19 vermelde waarborgen en vereisten tijdens een bepaalde periode niet worden gerespecteerd zodat er sprake zou zijn van een geheime rechtspraak omdat controle door het publiek niet mogelijk zou zijn.

Hoewel het interne luik van het Centraal register op 30 september 2023 in werking is getreden en het externe luik pas op 1 april 2024 in werking is getreden, is er in die tussenperiode geen sprake van een geheime rechtspraak waarop geen door het publiek uitgeoefende controle mogelijk is, ongeacht of het Centraal register juridisch of in de praktijk operationeel is.

Zo dienen vonnissen vanaf 30 september 2023 immers nog een niet-gedematerialiseerde – lees : papieren – vorm aan te nemen indien het Centraal register niet operationeel is wegens technische problemen of omdat het niet bestaat op grond van de artikelen 190, vierde lid, 337, vijfde lid, en 346, vierde lid, van het Wetboek van strafvordering en artikel 782*bis*, derde lid,

van het Gerechtelijk Wetboek. Vanaf 30 september 2023 en zolang het externe luik van het Centraal register met het oog op de verwezenlijking van de openbaarheid van de rechtspraak niet in werking is getreden en niet daadwerkelijk zal kunnen worden geraadpleegd, dienen rechterlijke beslissingen in beginsel integraal mondeling te worden uitgesproken, behoudens in uitzonderlijke omstandigheden en op voorwaarde dat in dergelijk geval de beslissing integraal aan het ruime publiek op een andere wijze ter beschikking wordt gesteld, om te voldoen aan de vereiste van openbaarheid, bedoeld in artikel 149 van de Grondwet (Cass., 29 november 2011, ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20111129.1; 6 maart 2023, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230306.3N.1).

B.22.15. Hoewel ter bescherming van de bij een uitspraak betrokken natuurlijke persoon de bekendmaking van de rechterlijke beslissingen wordt beperkt tot de gepseudonimiseerde versie ervan - hetgeen het publiek toelaat om in het algemeen controle uit te oefenen -, voorziet de bestreden wetgeving ook in een voorwaardelijke toegang tot de integrale, authentieke rechterlijke beslissingen (cf. het interne luik) voor journalistieke en wetenschappelijke (of historische) doeleinden (artikel 782, § 8, eerste lid, 5°, van het Gerechtelijk Wetboek). Aldus wordt op die wijze de toegang tot informatie voor bepaalde personen in het kader van specifieke doeleinden gewaarborgd. De voormelde doeleinden dienen overigens ruim te worden geïnterpreteerd (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, pp. 15 en 16). Bovendien, zoals in B.22.4 is vermeld, houdt artikel 1380 van het Gerechtelijk Wetboek niet op van toepassing te zijn.

Zo kunnen, naargelang van het geval, gespecificeerde uitspraken of een geheel van uitspraken worden geraadpleegd. Aldus kan langs die weg van passieve openbaarheid van de rechtspraak een bijzondere controle op de rechterlijke beslissingen worden uitgeoefend.

B.23. Uit hetgeen in B.22.4 is vermeld, blijkt dat artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek het brede publiek toelaat om in een of andere vorm kennis te nemen van de rechterlijke beslissingen en de motieven waarop zij steunen. Zij verhindert aldus niet dat er publieke controle op de rechterlijke beslissingen kan worden uitgeoefend. Bijgevolg is gebleken dat artikel 782 van het Gerechtelijk Wetboek waarbij gepseudonimiseerde vonnissen en arresten aan het ruime publiek worden bekendgemaakt via het externe luik van het Centraal register en waarbij de toegang tot de integrale, authentieke vonnissen (interne luik) beperkt is, zelfs mede rekening houdend met de inwerkingtredingsdatum van de respectieve onderdelen van het

Centraal register en wijzigingen van het wettelijk kader, een billijk evenwicht houdt tussen, enerzijds, de eisen inzake openbaarheid van de rechterlijke beslissingen, voortvloeiend uit artikel 149 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en, anderzijds, de bescherming van de private levenssfeer en persoonsgegevens.

B.24.1. De toetsing van de bestreden wetgeving aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, leidt overigens evenmin tot de vaststelling van een schending.

B.24.2. De door de verzoekende partijen aangevoerde verschillen in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen die voortvloeien uit de toepassing van verschillende regels met betrekking tot de wijzen van bekendmaking van rechterlijke beslissingen in verschillende omstandigheden houden - los van het feit dat een verschil in behandeling in aangelegenheden waar de federale staat en de deelstaten over eigen bevoegdheden beschikken of waarbij een regeling krachtens een internationaal verdrag is vastgesteld, op zich niet geacht wordt strijdig te zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die regels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.24.3. De door de verzoekende partijen aangevoerde verschillen onder rechtzoekenden naargelang zij zich al dan niet laten bijstaan door een advocaat en naargelang die laatste in meer of mindere mate beschikt over een eigen rechtspraakdatabank, berusten op het onjuiste uitgangspunt dat advocaten die door hun praktijk meer toegang hebben tot het interne luik van het Centraal register, over een voordeel beschikken ten opzichte van andere advocaten en de rechtzoekende in het algemeen. Allereerst is die toegang van een advocaat tot het interne luik (waarop die persoonlijke databank zou steunen) beperkt tot de individuele beslissingen waarin de advocaat heeft opgetreden. Ten tweede is het verschil tussen de beslissingen in het interne luik en in het externe luik, ingevolge de pseudonimisering en de grenzen ervan, niet van dien aard dat de beslechte rechtspunten niet op dezelfde wijze tot uiting komen. Alle advocaten hebben in dat opzicht eenzelfde toegang tot dezelfde informatie als elke rechtzoekende. Bijgevolg brengt de bestreden regeling geen schending van het gelijkheidsbeginsel, noch van de wapengelijkheid met zich mee.

B.25. De bestreden wetgeving schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149, tweede zin, van de Grondwet, en artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Wat betreft de rol, organisatie en werking van het beheerscomité van het Centraal register

B.26. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7957, 7982 en 7986 bekritisieren eveneens de modaliteiten van het Centraal register, die verband houden met de rol, de samenstelling, de werking van het beheerscomité en de toegekende stemrechten in dat comité.

B.27. De wettelijke opdrachten van het beheerscomité worden algemeen omschreven als de inrichting en het beheer van het Centraal register (artikel 782, § 6, negende lid, van het Gerechtelijk Wetboek) en hebben in het bijzonder betrekking op de volgende opdrachten : waken over het respecteren van de doelen van het Centraal register en over de maximale afwezigheid van het ongemachtigd massaal downloaden van vonnissen of gegevens; toezicht houden op de werking van en het beleid inzake de toegang tot het Centraal register; derden schriftelijk en onder voorwaarden machtigen voor bepaalde verwerkingen; de instroom bewaken van de beslissingen van de rechterlijke orde in het Centraal register; toezien op de technische infrastructuur van het Centraal register en regelmatig verslag uitbrengen over de werking van het Centraal register en over de uitoefening van zijn opdrachten.

B.28. Het beheerscomité is samengesteld uit vertegenwoordigers die door negen categorieën van *stakeholders* worden gemandateerd (artikel 782, § 6, tweede lid) : het College van hoven en rechtbanken (4), het Hof van Cassatie (2), het College van het openbaar ministerie (2), de Federale Overheidsdienst Justitie (2), de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie (1), de « *Ordre des Barreaux francophones et germanophone* » (1), de orde van de Vlaamse Balies (1), het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (1) en de beleidscel van de minister van Justitie (1). De vertegenwoordigers van de zittende magistratuur duiden onder de vertegenwoordigers van het College van hoven en rechtbanken en het Hof van Cassatie, enerzijds, een voorzitter aan met een doorslaggevende stem in geval van gelijkheid van stemmen en, anderzijds, een ondervoorzitter, die niet tot dezelfde categorie van zetelende magistraten mogen behoren (artikel 782, § 6, vijfde tot achtste lid).

B.29. Het stemrecht van die respectieve vertegenwoordigers is toegekend en bepaald per categorie. De vertegenwoordigers van de zittende en de staande magistratuur hebben een beslissende stem (artikel 782, § 6, derde en vierde lid, *a contrario*). De vertegenwoordigers van de Federale Overheidsdienst Justitie hebben stemrecht in een beperkt aantal aangelegenheden en hebben voor het overige zitting als waarnemer (artikel 782, § 6, derde lid). De vertegenwoordigers van de advocatuur hebben slechts een raadgevende stem (artikel 782, § 6, vierde lid). De overige leden hebben louter zitting als waarnemer.

B.30.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 voeren aan dat de bestreden regeling afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht doordat het bijhouden van de authentieke bron van de rechterlijke beslissingen wordt onttrokken aan de griffier, die als lid van de rechterlijke orde een gerechtelijke functie uitoefent, teneinde die taak toe te vertrouwen aan het beheerscomité als onderdeel van de uitvoerende macht (vierde middel). Zij leiden hun middel in wezen af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 40 en 149 van de Grondwet en met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986 voeren aan dat de regeling inzake het (onder)voorzitterschap van het beheerscomité en de toebedeling van het stemrecht in het beheerscomité de beroepsgroep van de advocaten discrimineert (eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7982 en derde middel in de zaak nr. 7986, afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens).

B.30.2. Teneinde de grondwettigheid van de rol van het beheerscomité als beheerder van het Centraal register, de authentieke bron van de rechterlijke beslissingen, te beoordelen, dient het Hof eerst de samenstelling, werking en de toebedeling van het stemrecht met betrekking tot dat comité te onderzoeken.

B.31. De vertegenwoordigers die worden gemandateerd vanuit de magistratuur (Hof van Cassatie, College van hoven en rechtbanken en College van het openbaar ministerie) bezitten volwaardige stemrechten, terwijl de andere categorieën die een vertegenwoordiger mandateren slechts over een beperkt stemrecht (Federale Overheidsdienst Justitie) of een raadgevende stem

(balies van de advocatuur) beschikken, dan wel louter als waarnemer zitting hebben. Zo hebben de vertegenwoordigers van de magistraten in alle aangelegenheden een beslissende stem, terwijl de vertegenwoordigers van de balies van de advocaten in diezelfde aangelegenheden slechts over een raadgevende stem beschikken. Enkel de vertegenwoordigers die worden gemandateerd vanuit het Hof van Cassatie of het College van hoven en rechtbanken kunnen bovendien tot (onder)voorzitter worden verkozen. De vertegenwoordigers van de balies komen evenmin in aanmerking voor het (onder)voorzitterschap.

B.32. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van de gelijkheid en van de niet-discriminatie zijn toepasselijk ten aanzien van alle rechten en alle vrijheden.

B.33. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.34. De wetgever beoogt het stemgewicht van de vertegenwoordigers te bepalen op een wijze die het beheerscomité het best toelaat om zijn opdrachten uit te oefenen.

Aldus streeft de wetgever een legitieme doelstelling na.

B.35. Het verschil in behandeling met betrekking tot de volwaardigheid van het stemrecht en inzake het (onder)voorzitterschap van het beheerscomité steunt op de rol van de onderscheiden actoren in de rechtsbedeling en hun hoedanigheid bij de rechtsbedeling.

Dat criterium van onderscheid is objectief.

B.36. Teneinde de werking van het beheerscomité efficiënt te houden, is het relevant om bepaalde actoren volwaardig stemrecht en andere actoren een louter raadgevende stem te geven, en andere actoren slechts als waarnemer zitting te laten hebben.

Het Hof dient nog na te gaan of de keuze om magistraten een volwaardig stemrecht te geven, redelijk verantwoord is.

B.37. De memorie van toelichting bij het oorspronkelijke wetsontwerp vermeldt met betrekking tot het stemrecht van de zetelende magistraten het volgende :

« Het zwaartepunt binnen het beheerscomité situeert zich bij de vertegenwoordigers van de Rechterlijke macht, die allen volwaardig stemrecht hebben. Dit is logisch, aangezien de in het Centraal register opgenomen beslissingen worden gewezen door de Rechterlijke macht » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 18).

De vertegenwoordiging van magistraten van het openbaar ministerie en hun stemrecht, enerzijds, en het verschil in behandeling met de advocaten, anderzijds, worden in de parlementaire voorbereiding toegelicht als volgt :

« In de meeste enge zin is het openbaar ministerie inderdaad, net als de advocaat die zijn cliënt vertegenwoordigt in rechte, ‘ slechts ’ een partij in het geding. In deze context dient de rol van het openbaar ministerie echter ruimer te worden bekeken. Vooreerst kan worden gesteld dat het openbaar ministerie zijn wettelijke taken van opsporing en vervolging onafhankelijk, rechtvaardig en in het belang van de samenleving vervult en hierdoor niet kan worden vergeleken met een andere partij in een strafprocedure. Deze zienswijze werd ook reeds verscheidene keren bevestigd in arresten van het Hof van Cassatie en het Grondwettelijk Hof. Zo wordt bijvoorbeeld aangehaald dat :

a) het recht op een eerlijk proces impliceert dat, in het Belgisch vervolgingssysteem, het openbaar ministerie alle elementen à décharge van de beklaagde, waarover het beschikt, aan de rechtbank dient over te leggen (...) en dat het Openbaar Ministerie, tot het bewijs van het tegendeel, wordt vermoed loyaal op te treden. (Cass. (2e K.) AR P.01 1239.N)

b) het openbaar ministerie weliswaar partij is in het strafgeding, maar een partij met een bijzonder karakter. Het OM treedt op in het algemeen belang en vervult een openbare dienst die verband houdt met de opsporing en vervolging van misdrijven en het instellen van de strafvordering, terwijl de beschuldigde slechts zijn persoonlijk belang verdedigt. (Cass. (2e K.) AR P.10 0119.N)

[...]

c) het openbaar ministerie met name als opdracht heeft de rechters bij te staan in de uitlegging van de wet en de toepassing ervan op de hen voorgelegde zaken. Die bijstandsplicht

houdt de verplichting in om de rechter op onpartijdige wijze in te lichten over de oplossing die het proces volgens de wet moet kennen (...). (Cass. (2^e K.) AR P.13 1869.F)

Ook in burgerlijke zaken [bekleedt] het OM een bijzondere rol. Zo moeten op straffe van nietigheid bepaalde zaken verplicht worden meegedeeld aan het OM (zie artikel 764 e.v. Ger.W.). Op basis van deze mededeling kan het OM ambtshalve optreden in deze burgerlijke zaken als er een toestand dreigt te ontstaan waardoor de openbare orde in het gedrang kan komen. Het advies van het OM moet op straffe van nietigheid in het vonnis worden vermeld en er kan cassatie worden aangetekend indien de mededeling aan het OM niet is geschied in de gevallen waarin de wet dat voorschrijft. Tot slot droeg de wetgever het openbaar ministerie via artikel 140 van het Gerechtelijk Wetboek op te waken over de regelmatigheid van de dienst van de hoven en rechtbanken. In die zin lijkt het aangewezen dat het openbaar ministerie, anders dan de ordes van advocaten, vertegenwoordigd zijn in het beheerscomité van het Centraal register » (*ibid* , pp. 19 en 20).

Wat de vertegenwoordiging van advocaten en hun stemrecht betreft, werd nog het volgende toegelicht bij het oorspronkelijke wetsontwerp :

« Hoewel ook andere actoren, zoals de partijen, desgevallend hun advocaten, eventuele getuigen of aangestelde gerechtsdeskundigen, een belangrijke rol spelen in de rechtspleging en in de totstandkoming van beslissingen van de rechterlijke orde, gaan deze beslissingen niet van hen uit. Om die reden, maar ook om een werkbaar beheer van het Centraal register te verzekeren, dat mogelijk zou worden bemoeilijkt bij een té omvangrijk beheerscomité, werd geopteerd om geen vertegenwoordigers van deze actoren of van hun belangenverenigingen of vertegenwoordigende organen op te nemen in de beheerder » (*ibid.*, pp. 18 en 19).

B.38. Het oorspronkelijke wetsontwerp werd via amendement bijgestuurd door een adviserende stem toe te kennen aan vertegenwoordigers van de ordes van advocaten. Dat amendement werd toegelicht als volgt :

« Concreet zullen de Orde van Vlaamse Balies (OVB), de Ordre des Barreaux Francophones et Germanophones (OBFG) en de Orde van de advocaten bij het Hof van Cassatie elk één vertegenwoordiger als raadgever kunnen mandateren naar het beheerscomité van het Centraal register. De advocaat is een belangrijke actor van Justitie die via de ontwikkeling van het standpunt van de partij die hij vertegenwoordigt in conclusies en memories een belangrijke creatieve bijdrage levert aan de vooruitgang van het recht in het algemeen, en aan het proces dat uiteindelijk uitmondt in het wijzen van een rechterlijke beslissing in het bijzonder. Omwille hiervan is de aanwezigheid, als raadgever in het beheerscomité, van een vertegenwoordiger gemandateerd door OVB, een vertegenwoordiger gemandateerd door OBFG en een vertegenwoordiger gemandateerd door de Orde van advocaten van het Hof van Cassatie, gerechtvaardigd. Voor OVB en OBFG ligt deze rol overigens ook in het verlengde van hun wettelijke opdracht omschreven in artikel 495, tweede lid, Ger.W., namelijk ‘ [het] nemen [van] initiatieven en maatregelen die nuttig zijn voor de opleiding, de tuchtrechtelijke regels en de loyaleit in het beroep en voor de behartiging van de belangen van de advocaat en van de rechtzoekende ’.

Er wordt bovendien verduidelijkt dat de vertegenwoordigers van de communautaire Ordes (OVB en OBF) en de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie zitting hebben als raadgever in alle aangelegenheden die het beheerscomité behartigt. Op die manier zijn de Ordes in de mogelijkheid om hun standpunt te laten kennen » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/003, p. 3).

B.39. Uit de parlementaire voorbereiding kan worden afgeleid dat de toekenning van het onderscheiden stemrecht van de respectievelijke stakeholders wordt verantwoord door hun respectieve rol bij de rechtsbedeling. Uit hetgeen de wetgever heeft overwogen, is eveneens gebleken dat hij het beheer van het Centraal register overwegend heeft willen toevertrouwen aan de actoren die aan de oorsprong van die rechterlijke beslissingen (cf. de rechtsprekende functie) liggen of op wie de taak rust om in alle onafhankelijkheid advies te verlenen of een vordering in te stellen.

B.40. Het Centraal register moet dienen als werkinstrument van en voor de rechterlijke orde (cf. het interne luik) en de bekendmaking van de rechtspraak via een onderdeel van het Centraal register verwezenlijken (cf. het externe luik). De wetgever vermocht bij de toebedeling van het stemrecht rekening te houden met het gegeven dat, enerzijds, het Centraal register in overwegende mate moet dienen als werkinstrument voor de leden van de rechterlijke orde (zowel de zittende als de staande magistratuur) en, anderzijds, het Register moet dienen om de bekendmaking van de rechtspraak mogelijk te maken, hetgeen steeds een inherente taak van de rechtsprekende organen is geweest. Door uitsluitend een beslissende stem toe te kennen aan vertegenwoordigers van actoren die de primaire doelgroep van gebruikers zijn van het Centraal register binnen het kader van zijn doelstelling om de leden van de rechterlijke orde te ondersteunen, kunnen beslissingen inzake de inrichting en het beheer van het Centraal register, en in het bijzonder zijn bijzondere opdrachten, *prima facie* worden afgestemd op die doelgroep en hun noden en bekommernissen. Het is in dat opzicht eveneens relevant om de advocatuur, die vooral belang heeft bij de werking van het externe luik – een onderdeel – van het Centraal register, slechts een adviserende stem via hun vertegenwoordigers toe te kennen. Het omgekeerde aanvaarden, zou betekenen dat de advocatuur medezeggenschap zou hebben over het register als werkinstrument voor de rechterlijke orde.

Het is derhalve niet zonder redelijke verantwoording dat enkel vertegenwoordigers van de magistraten een volwaardig stemrecht hebben met betrekking tot het beheer en de inrichting

van een rechtspraakdatabank en dat de (onder)voorzitter enkel kan worden gekozen uit die categorie waarvan de opgenomen rechterlijke beslissingen uitgaan.

B.41. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de toekenning van volwaardig stemrecht aan vertegenwoordigers van de magistraten en het toekennen van een louter raadgevende stem aan vertegenwoordigers van de balies onevenredige gevolgen met zich meebrengen voor de beroepscategorie van de advocaten, in het bijzonder wat betreft de uitoefening van hun taak om hun cliënten juridisch bij te staan. Immers, ook met een raadgevende stem kan er invloed worden uitgeoefend en kan men een standpunt kenbaar maken waarmee in voorkomend geval rekening kan worden gehouden.

Zij tonen evenmin aan dat de onmogelijkheid voor de vertegenwoordigers van de balies om als (onder)voorzitter te worden gekozen onevenredige gevolgen met zich meebrengt voor de advocatuur, in het bijzonder voor de uitoefening van hun opdracht om cliënten bij te staan.

B.42. Uit het voorgaande volgt dat artikel 782, § 6, derde tot zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, niet schendt.

B.43. Het Hof onderzoekt vervolgens of de rol van het beheerscomité afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

B.44. De scheiding der machten is een algemeen rechtsbeginsel dat dient te worden geïnterpreteerd overeenkomstig de Grondwet. De door het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding der machten gewaarborgde onafhankelijkheid van de rechterlijke macht betreft bijgevolg de functionele onafhankelijkheid van de magistraten.

Niettegenstaande de groeiende nadruk op het beginsel van de scheiding der machten en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, schrijft noch artikel 6, lid 1, noch enige andere bepaling van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens een specifiek theoretisch constitutioneel model voor met betrekking tot de toelaatbare interactie tussen de verschillende machten (EHRM, grote kamer, 6 mei 2003, *Kleyn e.a. t. Nederland*, ECLI:CE:ECHR:2003:0506JUD003934398, § 193; grote kamer, 6 november 2018, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá t. Portugal*,

ECLI:CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 144). Een interactie tussen de drie machten is niet alleen onvermijdelijk, maar ook noodzakelijk, zolang geen van hen onrechtmatig ingrijpt in de functies en bevoegdheden van de andere (EHRM, grote kamer, 1 december 2020, *Guðmundur Andri Ástráðsson t. IJsland*, ECLI:CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, § 215).

B.45. Het beginsel van de scheiding der machten en de beginselen van onafhankelijkheid, zoals gewaarborgd bij de artikelen 13 en 40 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, verzetten zich niet ertegen dat het bewaren van de authentieke rechterlijke beslissingen – een activiteit die nauw is verbonden met de rechtsprekende functie – en meer algemeen het beheer van de rechtspraakdatabank worden toevertrouwd aan een entiteit die wordt ingericht buiten de rechterlijke organisatie voor zover ten aanzien van hun leden de functionele onafhankelijkheid gewaarborgd blijft en de schijn van onafhankelijkheid van de rechtspraak niet in het gedrang wordt gebracht.

B.46. Wat de autonomie van de rechterlijke macht ten opzichte van de uitvoerende macht betreft, dient te worden gewezen op de wet van 18 februari 2014 « betreffende de invoering van een verzelfstandigd beheer voor de rechterlijke organisatie » (hierna : de wet van 18 februari 2014). Die wet heeft betrekking op het beheer van de middelen van de rechterlijke macht.

Dat beheer werd voorafgaand aan de wet van 18 februari 2014 in essentie waargenomen door de Federale Overheidsdienst Justitie, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. Met de wet van 18 februari 2014 beoogde de wetgever een « verzelfstandiging van het beheer van de rechterlijke organisatie » (*Parl. St.*, Kamer, 2013-2014, DOC 53-3068/001, p. 4).

De verdeling en de inzet van middelen zoals ICT behoorde dan ook tot de discretionaire beslissingsbevoegdheid van de minister van Justitie, maar bij de wet van 18 februari 2014 beoogde de wetgever een autonoom beheer binnen de rechterlijke organisatie uit te bouwen, hetgeen volgens hem veeleer een werk van lange adem betrof.

De parlementaire voorbereiding bij de wet van 18 februari 2014 bevat ter zake de volgende toelichting :

« Het proces van verzelfstandiging veronderstelt dat beheerscapaciteiten worden overgedragen vanuit de Federale Overheidsdienst Justitie naar de rechtelijke organisatie. Deze beheerscapaciteit is thans onvoldoende aanwezig binnen de rechterlijke organisatie. Een onmiddellijke overdracht van de beheersverantwoordelijkheid naar de lokale entiteiten is derhalve momenteel niet mogelijk en niet wenselijk. Eerst moet de nodige beheerscapaciteit worden uitgebouwd. Dat betreft zowel managementkennis en ervaring als de uitbouw van een ondersteunende organisatie, structuren en instrumenten. Organisatorisch moeten vele stappen gezet worden. Dergelijke aanpassingen zullen de nodige flexibiliteit vergen van de organisaties en in de regelgeving » (*ibid.*, p. 5).

De wetgever heeft de wet van 18 februari 2014 bijgevolg opgevat als een eerste stap in de richting van een verzelfstandiging van het beheer van de rechterlijke organisatie.

B.47.1. Voor de inrichting en het beheer van het Centraal register wordt ingestaan door het beheerscomité, dat is opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie (artikel 782, § 6, eerste en negende lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

Aldus wordt de digitalisering van de rechtspraak, de ontwikkeling van ICT-hulpmiddelen en het organiseren en beheren van de eigen rechtspraakdatabank, kortweg de ICT-infrastructuur die het nemen van en bewaren van de rechterlijke beslissingen dient te ondersteunen, niet aan een orgaan binnen de rechterlijke macht toevertrouwd.

Bijgevolg heeft de wetgever de oprichting en het beheer van het Centraal register niet als een opdracht opgevat die autonoom door de rechterlijke macht zelf kon worden ingevuld.

B.47.2. De wetgever was van oordeel dat een zelfstandig beheer van het Centraal register door de rechterlijke orde thans niet opportuun was omdat magistraten voldoende gewicht hebben in het beheerscomité (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/004, p. 20). De Minister van Justitie heeft eveneens verklaard dat het een bewuste keuze was om de databank binnen de Federale Overheidsdienst Justitie te organiseren omdat de uitwerking van het verzelfstandigd beheer – de autonomie – van de rechterlijke orde (zie de wet van 18 februari 2014), onder meer wat ICT betreft, nog bezig is (*Integraal Verslag*, Kamer, 10 januari 2024, CRIV 55 COM 1243, p. 24).

B.48.1. Overeenkomstig artikel 782, § 6, negende lid, van het Gerechtelijk Wetboek staat het beheerscomité in voor het beheer en de inrichting van het Centraal register, dat onder meer

tot doel heeft te fungeren als authentieke bron van de vonnissen waarvan de minuut of een gedematerialiseerd afschrift is opgenomen (artikel 782, § 4, tweede lid, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek). Het Centraal register betreft aldus een gegevensbank waarin gegevens worden bijgehouden die door een instantie verzameld en beheerd worden in een gegevensbank en als uniek en oorspronkelijk gegeven over de desbetreffende persoon of het rechtsfeit gelden, zodanig dat andere instanties datzelfde gegeven niet meer hoeven te verzamelen (cf. artikel 2, eerste lid, 5° en 6°, van de wet van 15 augustus 2012 « houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator »).

B.48.2. Die in het Centraal register opgenomen gegevens zijn in het bijzonder de minuten van de gedematerialiseerde (digitale) vonnissen (artikel 782, § 5, eerste lid, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek) en het door de griffier eensluidend verklaard gedematerialiseerd afschrift van de minuut van het vonnis opgemaakt in niet-gedematerialiseerde (papieren) vorm (artikel 782, § 5, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek).

B.48.3. Niet alleen een procespartij, maar ook het publiek moet erop kunnen vertrouwen dat de authentieke rechterlijke beslissingen (cf. het interne luik of digitale minuten), dan wel de gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen (cf. het externe luik) in het Centraal register zonder enige vorm van inmenging van de uitvoerende macht uitgaan van de rechterlijke instantie die is belast met de rechtsprekende functie in een bepaald geschil. Die bekommernis geldt des te meer nu de uitvoerende macht zelf vaak betrokken partij is in geschillen voor de rechter.

B.48.4. De digitale minuten worden *de facto* gegenereerd door de opmaak van het vonnis in gedematerialiseerde vorm in de dossierbeheerapplicatie van de rechterlijke orde. Digitale minuten worden na elektronische ondertekening automatisch via een rechtstreekse koppeling met de dossierbeheerapplicatie opgenomen in het Centraal register (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 13). Aldus biedt de ondertekening door de rechter(s) en de griffier een waarborg van de authenticiteit van de in het Register opgenomen rechterlijke beslissing. Dat geldt *mutatis mutandis* ook voor de bij uitzondering nog op papier gestelde vonnissen. Die vonnissen zijn handmatig door de rechter(s) en de griffier ondertekend. Zij worden vervolgens gedigitaliseerd doordat zij via een door de griffier eensluidend verklaard gedematerialiseerd afschrift worden opgenomen in het Centraal register. Ook hier dient de tussenkomst van de griffier als een waarborg inzake de authenticiteit van de aldus opgenomen

beslissing. Ook de toegang achteraf tot die in het Centraal register opgenomen rechterlijke beslissingen (zogenaamde “ authentieke gegevens ”) is strikt geregeld zodat enkel de leden van de rechterlijke orde van wie de opgenomen beslissingen uitgaan (bijvoorbeeld de rechter en de griffier) die authentieke rechterlijke beslissingen nog kunnen aanvullen of verbeteren, en zulks bovendien enkel binnen de grenzen van hun wettelijke opdrachten (zie bijvoorbeeld artikel 800 van het Gerechtelijk Wetboek).

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de functionele onafhankelijkheid van de magistraten. Bovendien wordt aan de eventuele vrees dat de administratieve inrichting bij de uitvoerende macht van het beheer van het Centraal register, in het bijzonder het bewaren van de authentieke beslissingen, de onafhankelijkheid van de rechtspraak in gevaar zou brengen, tegemoetgekomen door bovenvermelde waarborgen en door de samenstelling van en het toebedeelde stemrecht binnen het beheerscomité, evenals de uitdrukkelijke taken van het beheerscomité zelf. Zo ziet het beheerscomité toe op het bewaken van de doelen van het Centraal register, in het bijzonder op het functioneren ervan als bron voor de authentieke beslissingen, op de ontwikkeling van de ondersteunende hulpmiddelen, evenals op het beleid inzake de toegang tot de authentieke bron van de rechterlijke beslissingen en de controle hierop. In het bijzonder dient te worden opgemerkt dat de vertegenwoordigers van de magistraten van de zetel (cf. de rechterlijke macht), gelet op hun numerieke overwicht en op hun determinerende stem in het beheerscomité, zich steeds kunnen verzetten tegen ontwikkelingen, gebruiken of misbruiken met betrekking tot het Register die de onafhankelijkheid of het vertrouwen in het bijhouden van de authentieke rechterlijke beslissingen zouden aantasten.

Die waarborgen laten voldoende toe om, wat betreft de functie van het Centraal register als authentieke bron van de rechtspraak en als instrument om de bekendmaking aan het publiek te verwezenlijken, het noodzakelijke vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechtspraak te behouden.

B.48.5. De wetgever vermocht derhalve, zonder de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het beginsel van de scheiding der machten en met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, te schenden, te oordelen dat een beheerscomité bij de uitvoerende macht dient in te staan voor het beheer en de inrichting van het Centraal register, dat dient als bewaarplaats van de authentieke bron van de rechterlijke beslissingen.

Wat betreft de toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen

B.49. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7957, 7982 en 7986 bekritisieren eveneens de bestreden wetgeving met betrekking tot de toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen in het Centraal register (cf. het interne luik).

B.50. De toegang tot de authentieke, niet-gepseudonimiseerde beslissingen in het Centraal register (cf. het interne luik) is strikt gereguleerd (artikel 782, § 8, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

De toegang tot dat luik is dan ook voorbehouden aan welbepaalde categorieën van personen voor welbepaalde doeleinden of gebruiken.

Bepaalde categorieën van personen kunnen de beslissingen en de metagegevens die zijn vermeld in artikel 782, § 5, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek in het Centraal register raadplegen :

- de leden van de rechterlijke orde opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde elektronische lijst, kunnen binnen de grenzen van hun wettelijke opdrachten hun eigen beslissingen en de daaraan verbonden metagegevens raadplegen (2°, *a*);

- diezelfde leden van de rechterlijke orde kunnen onder bepaalde voorwaarden (een met redenen omklede aanvraag, de opzoeking is noodzakelijk in het kader van een onderzoek dat door de aanvrager wordt gevoerd of in het kader van een zaak die voor de aanvrager aanhangig is of waarin de aanvrager beroepshalve optreedt, de debatten zijn nog niet gesloten) andere specifieke beslissingen en de daaraan verbonden gegevens raadplegen (2°, *b*);

- de partijen, evenals hun advocaten of vertegenwoordigers in rechte, kunnen de in hun zaak gewezen beslissingen en de daaraan verbonden metagegevens raadplegen (2°, *c*);

- de functionaris voor gegevensbescherming kan eveneens de beslissingen en de daaraan verbonden metagegevens raadplegen binnen de grenzen van zijn wettelijke opdrachten (2°, *d*));

- andere actoren aan wie een in het Register opgenomen vonnis overeenkomstig de wet ter kennis dient te worden gebracht of die overeenkomstig de wet daartoe of een deel ervan toegang dienen te hebben, kunnen eveneens in het Centraal register het vonnis of vonnisdeel raadplegen (2°, *e*)).

Bepaalde categorieën van personen hebben toegang tot het interne luik van het Centraal register met het oog op gegevensverwerking :

- onder voorwaarden, de door de beheerder aangestelde personen belast met het technisch en operationeel beheer van het Centraal register voor het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens (3°);

- de gerechtelijke overheden die belast zijn met het beheer en de organisatie van de hoven en rechtbanken (4°, *a*) en de diensten die belast zijn met statistische analyse bij de in de beheerder vertegenwoordigde entiteiten, met inbegrip van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (4°, *b*) met het oog op het optimaliseren van de organisatie van de rechterlijke orde, om een efficiënter beheer, een betere beleidsondersteuning, een betere impactanalyse van wetwijzigingen en een betere toewijzing van de menselijke en logistieke middelen binnen de rechterlijke orde mogelijk te maken;

- onder bepaalde voorwaarden, de door de beheerder schriftelijk gemachtigde derden voor de ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde bij de uitoefening van hun wettelijke opdrachten, historische of wetenschappelijke of journalistieke doeleinden (5°);

- de publieke overheden voor statistische doeleinden met betrekking tot de gepseudonimiseerde vonnissen (6°).

B.51. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7957, 7982 en 7986 voeren in wezen aan dat de toegang tot het interne luik van het Centraal register (de authentieke beslissingen) op een discriminerende wijze, in strijd met de wapengelijkheid, wordt geregeld doordat advocaten en magistraten, in het bijzonder het openbaar ministerie, niet dezelfde toegang hebben. Zo worden,

enerzijds, de toegang ten behoeve van de magistraten (artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *b*), van het Gerechtelijk Wetboek) en, anderzijds, de ontstentenis van een soortgelijke toegang ten behoeve van advocaten (*c.q.* het beperkte toegangsrecht van advocaten tot het interne luik) bekritiseerd (tweede middel in de zaak nr. 7957, *partim*; tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7982; tweede middel in de zaak nr. 7982; eerste middel in de zaak nr. 7986).

Zij leiden (de onderdelen van) hun middelen af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 13 en 149 van de Grondwet, met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

B.52. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van de gelijkheid en van de niet-discriminatie zijn toepasselijk ten aanzien van alle rechten en alle vrijheden.

B.53. Het door artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens gewaarborgde recht op een eerlijke behandeling houdt de wapengelijkheid voor de procespartijen in, waarmee het recht om tegenspraak te voeren nauw is verbonden. Hieruit vloeit voort dat elke partij de mogelijkheid moet hebben om haar argumenten te doen gelden in omstandigheden die haar niet kennelijk benadelen ten opzichte van de tegenpartij (EHRM, 27 oktober 1993, *Dombo Beheer B.V. t. Nederland*, ECLI:CE:ECHR:1993:1027JUD001444888, § 33; 12 maart 2003, *Öcalan t. Turkije*, ECLI:CE:ECHR:2003:0312JUD004622199, § 140; 24 april 2003, *Yvon t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:2003:0424JUD004496298, § 31).

Dat recht wordt eveneens gewaarborgd bij artikel 14, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en bij een algemeen rechtsbeginsel.

B.54. Voorafgaand dient te worden opgemerkt dat de rechtsprekende functie op zichzelf de vermelding met zich meebrengt van persoonsgegevens van de actoren die bijdragen aan de behoorlijke rechtsbedeling, zoals magistraten, griffiepersoneel, advocaten, gerechtsdeskundigen, maar ook partijen of derden. Voorts bevatten rechterlijke beslissingen uit de aard zelf van de rechtsprekende functie een aantal persoonsgegevens, die verband houden

met de specificiteit van de aan de rechter voorgelegde zaak, zodat het voor de betrokkenen duidelijk is dat de beslissingen op hun specifieke zaak betrekking hebben.

Door de oprichting van het Centraal register wordt een grote hoeveelheid van die gegevens centraal verzameld (interne luik) aangezien die rechtspraakdatabank dient als de bewaarplaats voor de authentieke rechterlijke beslissingen. Uit het voorgaande volgt dat de toegang tot de in het Centraal register opgenomen gegevens uit de aard zelf een toegang tot persoonsgegevens betreft.

B.55. Wanneer de wetgever de toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen in het Centraal register (cf. het interne luik) regelt, dient hij dat op een wijze te doen die niet alleen rekening houdt met de wapengelijkheid, maar ook met de grondwettelijke en verdragsrechtelijke plicht om burgers met betrekking tot hun persoonsgegevens en persoonlijke informatie die vervat zijn in rechterlijke beslissingen, te beschermen.

B.56. Gelet op de noodzaak om inmengingen in de grondrechten van burgers te beperken tot het strikt noodzakelijke, vermocht de wetgever met het oog op het regelen van de toegang tot het Centraal register te werken met onderscheiden categorieën, die onder meer afhankelijk van hun wettelijke opdrachten en al dan niet onder bepaalde voorwaarden, toegang tot de authentieke rechterlijke beslissingen kunnen krijgen.

B.57. Rekening houdend met de doelstelling van het Centraal register om « de uitoefening van de wettelijke opdrachten van de rechterlijke orde te vergemakkelijken » (artikel 782, § 4, tweede lid, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek) en met de noodzaak om de toegang tot de persoonsgegevens te beperken tot het strikt noodzakelijke, is het pertinent om de leden van de rechterlijke orde, vermeld op de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde elektronische lijst (waaronder de magistraten van de zetel en het openbaar ministerie), toegang te verlenen tot de authentieke beslissingen van het Centraal register (cf. het interne luik).

Immers, een dergelijke toegang laat magistraten in beginsel toe om hun taak uit te oefenen met kennis van alle gerechtelijke precedenten of antecedenten van de betrokkenen in het Centraal register. Die opzoeking is van belang om inzicht te krijgen in de betrokkenheid van personen in andere rechterlijke beslissingen doordat zij toelaat om de persoonsgegevens, die

zijn gepseudonimiseerd in het externe luik (artikel 782, § 5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek), te raadplegen. Die toegang is derhalve niet bedoeld om rechterlijke beslissingen te raadplegen met het oog op inzicht in de beslechte rechtspunten. Daarvoor kunnen de voormelde leden van de rechterlijke orde zoals eenieder het externe luik van het Register raadplegen.

In het licht van het voorgaande is het dus niet pertinent om aan advocaten een soortgelijke toegang toe te kennen. Immers, de belangenbehartiging van een cliënt vereist niet dat advocaten een soortgelijke toegang krijgen omdat, enerzijds, advocaten toegang hebben tot de authentieke rechterlijke beslissingen waarbij hun cliënt is betrokken (artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *c*), van het Gerechtelijk Wetboek) en zij worden ingelicht wanneer de opzoeking door een lid van de rechterlijke orde een resultaat heeft opgeleverd ten aanzien van hun cliënt of derden (artikel 782, § 8, derde lid), en, anderzijds, advocaten zoals eenieder toegang hebben tot alle gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen (cf. het externe luik) in het Centraal register, zodat zij zich voldoende over de voor hun zaak relevante rechtspunten kunnen informeren om hun cliënten goed te adviseren.

B.58. Bovendien gaat de aan de magistraten verleende toegang tot het interne luik van het Centraal register niet verder dan nodig om de uitoefening van hun wettelijke opdrachten te vergemakkelijken. Zo is een opzoeking in de authentieke rechterlijke beslissingen in het Centraal register door magistraten niet onbegrensd, aangezien een dergelijke toegang tot het register is onderworpen aan procedurele en materiële voorwaarden. Zo dient de magistraat die toegang wenst een met redenen omklede aanvraag tot raadpleging in te dienen. De opzoeking moet voorts noodzakelijk zijn en passen in een door de aanvrager gevoerd onderzoek of in het kader van een zaak die voor de aanvrager aanhangig is of waarin hij beroepshalve optreedt. De opzoeking is bovendien beperkt tot een of meerdere gespecificeerde rechterlijke beslissingen.

Overigens heeft de voorwaardelijke, beperkte toegang op gemotiveerd verzoek ten behoeve van leden van de rechterlijke orde, in het bijzonder de magistraten van het openbaar ministerie, geen onevenredige gevolgen voor de andere partijen in een gerechtelijke procedure aangezien, indien een raadpleging van het register zoals bedoeld in artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, *b*), van het Gerechtelijk Wetboek een resultaat oplevert, de partijen in het geding tijdig in kennis dienen te worden gesteld van de raadpleging en het resultaat ervan teneinde hieromtrent hun recht op tegenspraak te kunnen uitoefenen (artikel 782, § 8, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

In dat verband kan overigens niet alleen worden aangenomen dat particulieren weet hebben van de rechterlijke beslissingen die op hen betrekking hebben, maar zij kunnen die zelf of via hun advocaat steeds opvragen. Indien een opzoeking geen resultaat oplevert, strekt dit niet tot nadeel van een partij. Het is derhalve redelijk verantwoord dat enkel melding dient te worden gemaakt van een « positief » resultaat omdat het een opzoeking betreft in de authentieke, niet-gepseudonimiseerde beslissingen die enkel van de beslissingen in het externe luik verschillen door de pseudonimisering. Een partij kan bovendien zelf een negatief resultaat aanvoeren omdat zij na een poging tot toegang op grond van artikel 782, § 8, eerste lid, 2°, c), van het Gerechtelijk Wetboek niet kan worden gevonden in de (meta)gegevens van het Centraal register, hetgeen in voorkomend geval kan worden bevestigd door de beheerder.

B.59. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 voeren nog aan dat de toegang tot het Register voor de korpsoversten en het College van hoven en rechtbanken (artikel 782, § 8, eerste lid, 4°, a), van het Gerechtelijk Wetboek) de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 40 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schendt, in zoverre die toegang de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang zou brengen.

B.60.1. Het beginsel van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht verzet zich *an sich* niet ertegen dat gerechtelijke overheden die belast zijn met de organisatie en het beheer van de hoven en rechtbanken (het College van hoven en rechtbanken, de beheerscomités en de korpschef; zie onder andere de artikelen 181 en 185/1 van het Gerechtelijk Wetboek) toegang hebben tot het Centraal register voor de verwerking van de in het Centraal register opgenomen gegevens, voor zover die toegang is beperkt tot de met de wettelijke opdracht van de gerechtelijke overheden verband houdende doelstelling, namelijk het optimaliseren van de organisatie van de rechterlijke orde, om een efficiënter beheer, een betere beleidsondersteuning, een betere impactanalyse van wetswijzigingen en een betere toewijzing van de menselijke en logistieke middelen binnen de rechterlijke orde mogelijk te maken. In dat verband heeft de wetgever uitdrukkelijk bepaald dat de gegevensverwerking niet mag leiden tot het evalueren, analyseren, vergelijken of voorspellen van de werkelijke of veronderstelde professionele praktijken van magistraten (artikel 782, § 5, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Opdat niet wordt geraakt aan de uitoefening van de rechtsprekende functie in individuele zaken, moet ervan worden uitgegaan dat de toegang van de gerechtelijke overheden geen enkele rol of

invloed kan hebben bij het aanwijzen, het benoemen of tuchtrechtelijk bestraffen van magistraten.

B.60.2. Onder voorbehoud van de interpretatie vermeld in B.60.1 schendt artikel 782, § 8, eerste lid, 4°, a), van het Gerechtelijk Wetboek niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 40 ervan en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.61. Ten slotte voeren de verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 nog aan dat de in artikel 782, § 8, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek beoogde machtiging van de Koning om de nadere regels en procedures inzake de toegang tot het Centraal register te bepalen, het in artikel 149 van de Grondwet verankerde wettigheidsbeginsel schendt.

B.62. Artikel 149, tweede zin, van de Grondwet bepaalt dat de openbaarheid van de vonnissen wordt bepaald door de wet. De Grondwetgever heeft het aan de wetgever overgelaten om zelf de modaliteiten van de openbaarmaking nader te bepalen. Die bepaling drukt de bedoeling van de Grondwetgever uit om aan de federale wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van de openbaarheid van de vonnissen. Aldus waarborgt die bepaling dat over die aangelegenheid wordt beslist door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.

Ofschoon die bepaling de normatieve bevoegdheid in die aangelegenheid voorbehoudt aan de federale wetgever - die de essentiële elementen ervan moet regelen -, sluit zij niet uit dat een beperkte uitvoeringsbevoegdheid aan de Koning wordt overgelaten (*Parl. St.*, Kamer, 2016-2017, DOC 54-2628/001, pp. 4 en 5; 2017-2018, DOC 54-2628/006, pp. 4 en 5).

Een dergelijke delegatie is niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgelegd.

B.63. Artikel 782, § 8, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek machtigt de Koning, na advies van de beheerder en de Gegevensbeschermingsautoriteit, tot het bepalen van « de nadere regels en procedures betreffende de toegang tot het Centraal register, met inbegrip van de

parameters voor het beoordelen van de motivering bedoeld in het eerste lid, 2°, *b*, en de wijze waarop de aanvraag bedoeld in diezelfde bepaling onder *b*) wordt gedaan ».

B.64. Die bepaling wordt in de parlementaire voorbereiding toegelicht als volgt :

« In het derde lid van paragraaf 8 wordt de Koning gemachtigd om, na advies van de beheerder van het Centraal register en de Gegevensbeschermingsautoriteit, de nadere regels en procedures te bepalen betreffende de toegang tot het register, met inbegrip van de parameters voor het beoordelen van de motivering bedoeld in lid 1, 2°, *b*). Dit betreft het geval waarin andere leden van de rechterlijke orde dan diegenen van wie het vonnis uitgaat, een gemotiveerde aanvraag doen om toegang te krijgen tot een vonnis met het oog op een noodzakelijke opzoeking in het kader van een onderzoek dat zij voeren of in het kader van een zaak die voor hen aanhangig is of waarin zij beroepshalve optreden. Ook wordt de Koning gemachtigd om te bepalen op welke wijze de hoger [vermelde] gemotiveerde aanvraag moet worden gedaan. Andere nadere regels die de Koning op grond van deze machtiging kan bepalen betreffen bijvoorbeeld de regels en procedures betreffende de toegangsverificatie, die voldoende garanties moet bieden, of over het inrichten van een systeem van logging nodig voor een adequate controle op de toegang tot en het gebruik van het Centraal register » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 25).

B.65. Rekening houdend met, enerzijds, de duidelijke bewoordingen van artikel 782, § 8, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat de toegang tot het externe luik van het Centraal register publiek is (7°) en dat alle andere toegangsmogelijkheden tot het interne luik van het Register (1° tot 6°) aan voorwaarden zijn onderworpen, en, anderzijds, de parlementaire voorbereiding, heeft de bestreden machtiging louter betrekking op de nadere procedures en regels voor de toegang tot het interne luik van het Centraal register bepaald bij de wet en de concrete wijze om het recht op toegang tot het externe luik uit te oefenen. Er anders over oordelen, zou betekenen dat de essentie van de openbare bekendmaking, de publieke toegang tot het externe luik, aan regels en procedures zou kunnen worden onderworpen, hetgeen de door de wetgever beoogde actieve openbaarheid van de rechterlijke beslissingen en bijgevolg de rechtspraak in het gedrang zou brengen. De bestreden machtiging heeft bijgevolg geen betrekking op de in artikel 149, tweede zin, van de Grondwet beoogde openbare bekendmaking van de rechterlijke beslissingen en de rechtspraak als zodanig.

Bijgevolg is het door de verzoekende partijen aangevoerde wettigheidsbeginsel niet geschonden.

Wat betreft de verbodsbepalingen met betrekking tot het gebruik van de gegevens in het Centraal register

B.66. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 7982 en 7986 bekritisieren ten slotte ook de verbodsbepalingen (artikel 782, § 5, zesde lid, en § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot het gebruik van gegevens van het Centraal register.)

B.67.1. Artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, bepaalt :

« Behoudens de krachtens het eerste lid voorziene uitzonderingen, zijn het massief downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, verboden. De overtreding van dit verbod wordt bestraft met de straf bedoeld in artikel 222 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens ».

B.67.2. Aldus wordt het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van de in het Centraal register opgenomen gegevens door de wetgever in principe verboden en wordt de overtreding van het verbod strafbaar gesteld. Er zijn ook uitzonderingen op dit principiële verbod.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de uitzonderingen betrekking hebben op de gevallen waarbij een machtiging kan worden gegeven door de beheerder onder voorwaarden en voor welbepaalde doelen (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 24).

Uit de samenlezing van artikel 782, § 8, eerste lid, en artikel 782, § 4, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek kan aldus worden afgeleid dat de verwerkingen, namelijk de bewerkingen (met inbegrip van het massaal downloaden) betreffende een geheel – dit overstijgt de individuele of gespecificeerde beslissing – van de gegevens in het Centraal register niet onder het voormelde verbod ressorteren indien ze de volgende drie doelstellingen dienen :

1) de verwerking voor de ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde, opgenomen in de in artikel 315ter, § 1, eerste lid, bedoelde elektronische lijst, bij de uitoefening van hun wettelijke opdrachten (6°)

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat die doelstelling erop gericht is om in eerste instantie de technologische ontwikkeling van hulpmiddelen door derden, onder meer op basis van artificiële intelligentie, mogelijk te maken ter ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde :

« Dit betreft meerbepaald de ontwikkeling van informaticatools of de ontwikkeling en training van algoritmes die de magistraten in de uitvoering van hun wettelijke opdrachten zullen moeten ondersteunen. ‘ Ondersteuning ’ impliceert dat het lid van de rechterlijke orde dat zich door een algoritme of informaticatool laat ondersteunen, steeds centraal blijft staan, en steeds het laatste woord zal hebben. Ondersteuning door algoritmes of informaticatools omvat bijvoorbeeld de verwerking van deze gegevens door algoritmes om magistraten bij te staan in de aanloop naar/voorbereiding van hun beslissing, bijvoorbeeld door ‘ *case law enhancement* ’, namelijk het gebruik van ‘ *Natural Language Processing* ’-technieken voor het identificeren en creëren van nieuwe zoek-opties (naast *keyword* of *full-text* zoekopdrachten) en/of voor het linken van gegevens uit het Centraal register met gegevens uit andere relevante bronnen (bijv. wetgevingsdatabank, databank met rechtsleer, ...). Daarnaast kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de creatie van automatische samenvattingen van rechterlijke beslissingen.

Ook zullen de leden van de rechterlijke orde (magistraten, griffiers, ...) de in het register opgenomen gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen middels een op basis van deze doelstelling ontwikkelde performante zoekmotor kunnen raadplegen, waardoor deze publieke onderdelen van het Centraal register voor hen een belangrijk werkinstrument zullen worden » (*ibid.*, pp. 14 en 15).

In de parlementaire voorbereiding wordt vervolgens gewezen op de risico's en gevaren van een ongecontroleerde private ontwikkeling of privaat gebruik van hulpmiddelen, die steunen op artificiële intelligentie, om de rechtspraakdatabank te consulteren en de gegevens daarin te exploiteren :

« *De minister* geeft aan dat hij er de voorkeur aan heeft gegeven dat het debat over de artificiële intelligentie in een volgende fase wordt gevoerd. De werkgroep wordt in de volgende weken samengesteld. Het is geen onbeduidend debat. Er moeten bakens worden uitgezet. Er moet correct gebruik worden gemaakt van de algoritmen. Wat zal er gebeuren de dag dat iemand op de proppen komt met een website die de voorspelbaarheid van de gerechtelijke uitspraken aangeeft ? Wie zou dan kunnen waarborgen dat de gebruikte algoritmen correct zijn ? Om van de artificiële intelligentie gebruik te kunnen maken, moet er eerst een controle worden uitgevoerd door een ethische commissie om de juistheid na te gaan van wat wordt gepubliceerd » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/010, p. 6).

In de parlementaire voorbereiding wordt eveneens toegelicht waarom de uitzondering op het principieel verbod niet geldt voor de ondersteuning van andere sectoren :

« *De minister* stelt dat de rechterlijke orde eigenaar zal zijn van de gegevensbank, en niet de advocaten. Het betreft beslissingen van de onafhankelijke rechterlijke macht. Er is dus een verschil tussen de rechterlijke macht – de Staat – en de privésector. Indien de algoritmes door de administratie worden ontwikkeld, onder toezicht van de rechterlijke orde, zijn er meer garanties dat zij correct zullen worden ontwikkeld. Het is de rechterlijke orde zelf die de bakens zal uitzetten en het beheerscomité zal in dat opzicht een rol spelen. Het is dus normaal de rechterlijke orde en de privésector anders te behandelen. Bovendien voorziet onze wetgeving in een gelijkaardige bepaling als die welke in het Franse recht vervat is » (*ibid.*, p. 8).

2) de verwerking voor historische of wetenschappelijke doeleinden (7°)

De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« De zevende doelstelling betreft de verwerking van een in het Centraal register opgenomen geheel van gegevens of individuele gegevens voor historische of wetenschappelijke doeleinden, waarbij ‘ wetenschappelijke doeleinden ’, net als in de Algemene Verordening Gegevensbescherming, ruim moet worden opgevat, en bijvoorbeeld technologische ontwikkeling en demonstratie, fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en uit particuliere middelen gefinancierd onderzoek omvat (zie overweging 159 van die verordening). Historisch onderzoek omvat overeenkomstig overweging 160 van dezelfde verordening het eigenlijke historisch onderzoek evenals het onderzoek voor genealogische doeleinden, zij het dat de verordening niet van toepassing is op overleden personen. Deze bepaling moet samen worden gelezen met de ontworpen paragraaf 8, eerste lid, 5°. Daaruit volgt dat enkel de daartoe schriftelijk door de beheerder gemachtigde derden tot een dergelijke verwerking zullen kunnen overgaan, en dit overeenkomstig de door de beheerder bepaalde voorwaarden » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55–2754/001, p. 15).

3) de verwerking voor journalistieke doeleinden (8°)

De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« Deze doelstelling hangt samen met overweging 153 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die preciseert dat lidstaten wettelijke maatregelen moeten treffen om het evenwicht tussen de bescherming van de persoonsgegevens enerzijds, en het recht op vrije meningsuiting en van informatie anderzijds, tot stand te brengen. Verder wordt verduidelijkt dat, gelet op het belang van de vrijheid van meningsuiting in elke democratische samenleving, begrippen die betrekking hebben op die vrijheid, zoals journalistiek, ruim moeten worden uitgelegd. Concreet gaat het om de verwerking van gespecificeerde individuele gegevens, dit om misbruiken maximaal te beperken. In dat kader dient ook verduidelijkt dat deze bepaling samen moet worden gelezen met de ontworpen paragraaf 8, eerste lid, 5°. Daaruit volgt dat enkel de daartoe schriftelijk door de beheerder gemachtigde derden tot een dergelijke verwerking zullen kunnen overgaan, en dit overeenkomstig de door de beheerder bepaalde voorwaarden » (*ibid.*, p. 16).

B.67.3. Artikel 782, § 5, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« De identiteitsgegevens van magistraten, leden van de griffie en advocaten mogen niet het voorwerp uitmaken van een hergebruik met als doel of als gevolg het evalueren, analyseren, vergelijken of voorspellen van hun werkelijke of veronderstelde professionele praktijken. De overtreding van dit verbod wordt bestraft met de straf bedoeld in artikel 227 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens ».

B.68.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7957 voeren aan dat het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van de gegevens artikel 23 van de Grondwet schendt doordat het de zelfredzaamheid van individuen op juridisch vlak verhindert.

De verzoekende partij in de zaak nr. 7982 voert aan dat het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van de gegevens de ontwikkeling verhindert van zoekmotoren en analysetools op basis van artificiële intelligentie (verschillend van de middelen die aan de magistraten en het publiek beschikbaar zullen zijn), evenals een goede juridische dienstverlening door advocaten waardoor de wapengelijkheid en de toegankelijkheid van de enorme hoeveelheid van gegevens als corollarium van de openbare bekendmaking (derde onderdeel van het eerste middel) en de vrijheid van ondernemen van advocaten (tweede middel) in het gedrang komt. Ten aanzien van het verbod op profilering voert zij aan dat het verhindert dat rechtspraak, eigen aan de zetelende magistratuur, kan worden aangetoond (derde onderdeel van het eerste middel).

Zij voert een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, met respectievelijk artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 5, lid 2, van de Datagovernanceverordening (derde onderdeel van het tweede middel) en artikel 16 van het Handvest (tweede middel).

De verzoekende partij in de zaak nr. 7986 voert in het eerste onderdeel van het tweede middel aan dat het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens afbreuk doet aan de verplichting om op algemene wijze de toegang tot de rechtspraak te waarborgen, verhindert dat het publiek kan kennisnemen van rechterlijke beslissingen als een voedingsbodem voor ideeën en informatie, en ten slotte een inmenging vormt in de wijze waarop die publieke informatie eigen wordt gemaakt, voor professioneel of persoonlijk gebruik wordt geordend, beschikbaar wordt gesteld en wordt verspreid. Zij voert ter zake een schending aan van de artikelen 10, 11, 19, 22 en 32 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen

met artikel 149 van de Grondwet, met de artikelen 6, 8 en 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7, 11 en 47 van het Handvest en met de artikelen 14, 17 en 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

In het tweede onderdeel van het tweede middel voert zij een discriminatie aan doordat in uitzonderingen op het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens is voorzien voor doeleinden inzake ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde, en voor journalistieke, historische of wetenschappelijke doeleinden, terwijl er niet in een uitzondering ten behoeve van advocaten is voorzien voor doeleinden van effectieve rechtsbescherming. Zij voert een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 149 van de Grondwet, artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

In het derde onderdeel van het tweede middel bekritiseert zij de strafbaarstelling van de overtreding van het verbod doordat, enerzijds, in strijd met het beginsel van de scheiding der machten de essentiële elementen van de strafbaarstelling niet door de wetgever zijn vastgesteld aangezien de toegang tot het Centraal register voor doeleinden inzake ondersteuning van de rechterlijke orde, journalistieke, wetenschappelijke of historische doeleinden afhankelijk is van de voorwaarden die het beheerscomité bepaalt, en, anderzijds, de formulering met betrekking tot de uitzondering op het verbod zo vaag is dat niet duidelijk is welke de uitzonderingen nu precies zijn. Zij voert een schending aan van de artikelen 12 en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 33, 37, 105 en 108 ervan.

B.68.2. Zoals in B.18.5 is vermeld, kan uit artikel 23 van de Grondwet geen verplichting voor de wetgever worden afgeleid om het massaal downloaden en de verwerking van de in het Centraal register opgenomen gegevens toe te staan.

Het derde middel in de zaak nr. 7957 is niet gegrond.

B.69.1. Artikel 19 van de Grondwet bepaalt :

« De vrijheid van erediens, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd ».

Artikel 19 van de Grondwet verbiedt dat de vrijheid van meningsuiting aan preventieve beperkingen wordt onderworpen, maar niet dat misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheid worden gepleegd, worden bestraft.

B.69.2. Artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens waarborgt het recht op vrijheid van meningsuiting, dat de vrijheid omvat om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of door te geven. Artikel 11 van het Handvest waarborgt eveneens het recht op vrije meningsuiting, dat de vrijheid omvat om meningen te hebben en om kennis te nemen of te geven van informatie of ideeën. Artikel 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten waarborgt eveneens de voormelde vrijheid.

B.69.3. In zoverre het recht op vrijheid van meningsuiting daarin wordt erkend, hebben artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, artikel 11, lid 1, van het Handvest en artikel 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten een draagwijdte die analoog is aan die van artikel 19 van de Grondwet, waarin de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, wordt erkend.

De bij die bepalingen geboden waarborgen vormen derhalve, in die mate, een onlosmakelijk geheel.

B.69.4. Artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens geeft individuen geen recht op toegang tot informatie die in het bezit is van een overheid, en verplicht die overheid evenmin om dergelijke informatie aan hen mee te delen. Een dergelijk recht of een dergelijke verplichting kan echter wel ontstaan, ten eerste, wanneer de openbaarmaking van de informatie is opgelegd door een rechterlijk bevel dat juridisch bindend is en, ten tweede, in omstandigheden waar toegang tot de informatie instrumenteel is voor de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting van het individu, met name de vrijheid om informatie te ontvangen en door te geven, en waar het ontzeggen ervan een inmenging vormt in dat recht (EHRM, grote kamer, 8 november 2016, *Magyar Helsinki Bizottság t. Hongarije*, ECLI:CE:ECHR:2016:1108JUD001803011, § 156). Er is sprake van een dergelijke inmenging wanneer (a) de toegang tot de informatie een noodzakelijke voorwaarde is voor de uitoefening

van het recht op het ontvangen en verspreiden van informatie of ideeën in overeenstemming met de relevante plichten en verantwoordelijkheden, (b) de informatie betrekking heeft op een aangelegenheid van algemeen maatschappelijk belang, (c) de toegang wordt nagestreefd door een persoon in de hoedanigheid van publieke waakhond en (d) de gewenste informatie klaar en beschikbaar is (*ibid.*, §§ 157 tot 170).

B.69.5. Opdat rechterlijke beslissingen onder de passieve openbaarmakingsverplichting beoogd in artikel 10 van het Verdrag zou vallen, moet het specifieke onderwerp van de individuele rechterlijke beslissing een voldoende maatschappelijk belang hebben om de noodzaak van die openbaarmaking aan te tonen (EHRM, beslissing, 29 augustus 2017, *Sioutis t. Griekenland*, ECLI:CE:ECHR:2017:0829DEC001639314, §§ 28 tot 30). Voorts moeten de personen die toegang wensen met het oog op het informeren van het publiek handelen in de hoedanigheid van een publieke waakhond, bijvoorbeeld als journalisten of wetenschappers (EHRM, grote kamer, 8 november 2016, *Magyar Helsinki Bizottság t. Hongarije*, voormeld, § 168).

B.69.6. De vrijheid van meningsuiting kan, krachtens artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, onder bepaalde voorwaarden worden onderworpen aan formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, met het oog op, onder meer, de bescherming van de volksgezondheid, de goede naam of de rechten van anderen. De uitzonderingen waarmee zij gepaard gaat, dienen echter « eng te worden geïnterpreteerd, en de noodzaak om haar te beperken moet op overtuigende wijze worden aangetoond » (EHRM, grote kamer, 20 oktober 2015, *Pentikäinen t. Finland*, ECLI:CE:ECHR:2015:1020JUD001188210, § 87).

Een inmenging in de voormelde vrijheid van meningsuiting dient te worden vastgesteld bij een voldoende toegankelijke en nauwkeurige wet. Zij dient aldus in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen te worden geformuleerd die het mogelijk maken dat eenieder - desnoods met gepast advies - in de gegeven context in redelijke mate de gevolgen van zijn handelen kan voorzien. Die vereisten dienen evenwel niet te leiden tot overdreven rigiditeit die zou verhinderen dat bij de interpretatie van een wettelijke norm rekening wordt gehouden met veranderende omstandigheden of opvattingen (EHRM, grote kamer, 22 oktober 2007, *Lindon, Otchakovsky-Laurens en July t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:2007:1022JUD002127902, § 41; grote kamer, 15 oktober 2015, *Perinçek*

t. Zwitserland, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008, §§ 131 tot 133). Voorts moet worden aangetoond dat de beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving, aan een dwingende maatschappelijke behoefte beantwoordt en evenredig is aan de wettige doelstellingen die daarmee worden nagestreefd.

B.70.1. Artikel 22 van de Grondwet bepaalt :

« Ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald.

De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht ».

B.70.2. Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« 1. Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen ».

B.70.3. Artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten bepaalt :

« 1. Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, noch aan onwettige aantasting van zijn eer en goede naam.

2. Een ieder heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting ».

B.70.4. De Grondwetgever heeft gestreefd naar een zo groot mogelijke concordantie tussen artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (*Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 997/5, p. 2).

De draagwijdte van dat artikel 8 is analoog aan die van de voormelde grondwetsbepaling, zodat de waarborgen die beide bepalingen bieden, een onlosmakelijk geheel vormen.

B.70.5. Het recht op eerbiediging van het privéleven, zoals gewaarborgd in de voormelde grondwets- en verdragsbepalingen, heeft als essentieel doel de personen te beschermen tegen inmengingen in hun privéleven.

In de context van de bescherming van persoonsgegevens heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens benadrukt dat de term privéleven niet restrictief mag worden geïnterpreteerd. Die ruime interpretatie komt overeen met die van het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (hierna : het Verdrag nr. 108), waarvan het doel is « om op het grondgebied van elke Partij voor ieder individu [...] eerbiediging van zijn rechten en fundamentele vrijheden te waarborgen, en met name zijn recht op privacy, met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die op hem betrekking hebben », waarbij persoonsgegevens worden gedefinieerd als « alle informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon » (EHRM, grote kamer, 16 februari 2000, *Amann t. Zwitserland*, ECLI:CE:ECHR:2000:0216JUD002779895, § 65; 30 januari 2020, *Breyer t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:2020:0130JUD005000112, § 74).

B.70.6. Het recht op eerbiediging van het privéleven is evenwel niet absoluut. Artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens sluiten een overheidsinmenging in de uitoefening van dat recht niet uit, voor zover zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling.

De wetgever beschikt ter zake over een beoordelingsvrijheid. Die vrijheid is evenwel niet onbegrensd : opdat een wettelijke regeling verenigbaar is met het recht op eerbiediging van het privéleven, is vereist dat de wetgever een billijk evenwicht heeft ingesteld tussen alle rechten en belangen die in het geding zijn. Bij de beoordeling van dat evenwicht houdt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens onder meer rekening met de bepalingen van het Verdrag nr. 108 (EHRM, 25 februari 1997, *Z t. Finland*, ECLI:CE:ECHR:1997:0225JUD002200993,

§ 95; grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:2008:1204JUD003056204, § 103).

Het Verdrag nr.108 bevat onder meer de beginselen inzake de verwerking van persoonsgegevens : rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie, doelbinding, evenredigheid, juistheid, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid, en verantwoordingsplicht.

B.70.7. Binnen de werkingssfeer van het recht van de Europese Unie waarborgen artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 7 van het Handvest analoge grondrechten (HvJ, grote kamer, 9 november 2010, C-92/09 en C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR en Hartmut Eifert*, ECLI:EU:C:2010:662), terwijl artikel 8 van dat Handvest specifiek de rechtsbescherming van persoonsgegevens beoogt. Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelt dat de eerbiediging van het recht op persoonlijke levenssfeer bij de verwerking van persoonsgegevens gelijk welke informatie betreft aangaande een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (HvJ, grote kamer, 9 november 2010, C-92/09 en C-93/09, voormeld, punt 52; 16 januari 2019, C-496/17, *Deutsche Post AG*, ECLI:EU:C:2019:26, punt 54).

De bestaanbaarheid van een wetskrachtige bepaling met de artikelen 7 en 8 van het Handvest, in samenhang gelezen met artikel 22 van de Grondwet, kan slechts door het Hof worden onderzocht in zoverre de bestreden bepaling binnen het toepassingsgebied van het Unierecht valt (HvJ, grote kamer, 26 februari 2013, C-617/10, *Åklagaren*, ECLI:EU:C:2013:105, punten 17 e.v.).

Te dezen dient rekening te worden gehouden met de algemene verordening gegevensbescherming.

B.70.8. Ter staving van de toepassing van de voormelde bepalingen van het Handvest wordt door de verzoekende partij in de zaak nr. 7986 de richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 « inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (herschikking) » (hierna : de richtlijn (EU) 2019/1024) ingeroepen.

Artikel 1, lid 2, van de richtlijn (EU) 2019/1024 bepaalt :

« Deze richtlijn is niet van toepassing op :

[...]

h) documenten waartoe de toegang uit hoofde van de toegangsregelingen uitgesloten of beperkt is op grond van de bescherming van persoonsgegevens, en gedeelten van documenten die uit hoofde van die regelingen toegankelijk zijn, maar persoonsgegevens bevatten waarvan het hergebruik wettelijk onverenigbaar is verklaard met het recht betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens of waarvan het hergebruik wettelijk is aangemerkt als een ondermijning van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, met name in overeenstemming met het Unierecht of het nationale recht betreffende de bescherming van persoonsgegevens;

[...] ».

Uit die bepaling volgt dat gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen die in het Centraal register toegankelijk zijn, rekening houdend met hetgeen in B.21.4.3 is vermeld, niet onder het toepassingsgebied van de voormelde richtlijn vallen.

Tegelijkertijd kan de Datagovernanceverordening slechts van toepassing zijn in de mate dat het hergebruik van gegevens wordt toegestaan, aangezien zij geen enkele verplichting tot het mogelijk maken van een hergebruik van gegevens instelt (artikel 1, lid 2). Het is derhalve aan de wetgever om te bepalen of hij het hergebruik toestaat en in welke gevallen. Het hergebruik dient te worden begrepen als het gebruik van gegevens die in het bezit zijn van openbare lichamen door natuurlijke of rechtspersonen, voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de openbare taak waarvoor de gegevens zijn geproduceerd (artikel 2, 2)).

Enkel indien het hergebruik effectief is toegestaan, moeten de voorwaarden en de procedure om de aanvraag voor het hergebruik te faciliteren en te beoordelen, voldoen aan de vereisten van de Datagovernanceverordening (artikel 5).

Artikel 5, lid 2, van de Datagovernanceverordening bepaalt :

« De voorwaarden voor hergebruik moeten niet-discriminerend, transparant, evenredig en objectief gerechtvaardigd zijn wat betreft de gegevenscategorieën, het doel van het hergebruik en de aard van de gegevens waarvoor hergebruik wordt toegestaan. Die voorwaarden mogen niet worden gebruikt om de mededinging te beperken ».

Het bestreden artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en het bestreden artikel 782, § 5, zesde lid, van hetzelfde Wetboek bepalen louter de gevallen waarin een hergebruik toegestaan, dan wel verboden is. De verbodsbepalingen vallen derhalve niet onder de toepassing van het voormelde artikel 5, lid 2, dat de voorwaarden bepaalt in het geval van een hergebruik.

Aangezien de bestreden verbodsbepalingen betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens die onder het toepassingsgebied van de algemene verordening gegevensbescherming vallen, dienen de artikelen 7 en 8 van het Handvest in samenhang te worden gelezen met artikel 22 van de Grondwet.

B.71. De in de artikelen 7 en 8 van het Handvest verankerde grondrechten hebben evenmin een absolute gelding (HvJ, grote kamer, 16 juli 2020, C-311/18, *Data Protection Commissioner*, ECLI:EU:C:2020:559, punt 172).

Overeenkomstig artikel 52, lid 1, eerste volzin, van het Handvest moeten beperkingen op de uitoefening van de daarin erkende rechten en vrijheden, waaronder met name het door artikel 7 gewaarborgde recht op eerbiediging van het privéleven en het in artikel 8 ervan neergelegde recht op bescherming van persoonsgegevens, bij wet worden gesteld, de wezenlijke inhoud van die rechten eerbiedigen en, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan een doelstelling van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2020, C-623/17, *Privacy International*, ECLI:EU:C:2020:790, punt 64).

B.72.1. Door te bepalen, in artikel 32 van de Grondwet, dat elk bestuursdocument – begrip dat volgens de Grondwetgever zeer ruim moet worden geïnterpreteerd – in de regel openbaar is, heeft de Grondwetgever het recht op de openbaarheid van de bestuursdocumenten ingeschreven als een grondrecht.

B.72.2. Volgens de Grondwetgever gelden de beginselen vastgesteld in artikel 32 van de Grondwet ten aanzien van alle administratieve overheden en dient bij de concrete invulling van

dat begrip « administratieve overheid » een zo breed mogelijke interpretatie te worden gehanteerd, aangezien het recht op de openbaarheid van de bestuursdocumenten een fundamenteel recht vormt.

B.72.3. Het feit dat het Centraal register als bewaarplaats van authentieke en gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen wordt beheerd, is evenwel een opdracht die dermate onlosmakelijk is verbonden met de uitoefening van de rechtsprekende functie dat het bij de FOD Justitie opgerichte beheerscomité bedoeld in artikel 782, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek, bij de uitoefening van de in dat artikel 782, § 6, achtste lid, van hetzelfde Wetboek opgesomde opdrachten, geen administratieve overheid is die is onderworpen aan de bekendmakingsplicht bepaald bij artikel 32 van de Grondwet.

B.73. De vrijheid van ondernemen, zoals gewaarborgd bij artikel 16 van het Handvest, kan niet als een absolute vrijheid worden opgevat. Zij belet niet dat de wet, het decreet of de ordonnantie de economische bedrijvigheid van personen en ondernemingen regelt.

Nationale maatregelen die het gebruik van de in het Handvest en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gewaarborgde fundamentele vrijheden kunnen belemmeren of minder aantrekkelijk kunnen maken, zijn niettemin toelaatbaar indien zij bij wet worden ingevoerd, alsook de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen, een rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang of voldoen aan de eisen van bescherming van de rechten en vrijheden van anderen, geschikt zijn om de verwezenlijking van het beoogde doel te waarborgen en niet verder gaan dan noodzakelijk is om dat doel te bereiken (HvJ, grote kamer, 22 januari 2013, C-283/11, *Sky Österreich GmbH*, ECLI:EU:C:2013:28, punten 45 tot 50; 4 mei 2016, C-477/14, *Pillbox 38 (UK) Ltd*, ECLI:EU:C:2016:324, punten 157 tot 160; grote kamer, 13 november 2018, C-33/17, *Čepelník d.o.o.*, ECLI:EU:C:2018:896, punt 42). De bevoegde wetgever zou derhalve pas onredelijk optreden indien hij de vrijheid van ondernemen zou beperken zonder dat daartoe enige noodzaak bestaat of indien die beperking onevenredig zou zijn met het nagestreefde doel.

B.74.1. De wetgever heeft ervoor gekozen om de voor het publiek toegankelijke gegevens niet alleen te pseudonimiseren, maar bovendien ook het gebruik te beperken.

In dat verband dient eraan te worden herinnerd dat persoonsgegevens in het Centraal register, zelfs in gepseudonimiseerde vorm, persoonsgegevens blijven. Een verwerking van persoonsgegevens is evenwel altijd een inmenging in het recht op bescherming van persoonsgegevens en vaak ook in het recht op eerbiediging van het privéleven. Het vrij gebruik van een enorme hoeveelheid gegevens (zogenaamde « big data »), zelfs indien ze gepseudonimiseerd zijn, gelet op de ruime (*in casu* naar tijd en plaats onbepaalde) beschikbaarheid en de aard van de gegevens die in het Centraal register zijn opgenomen, zou niet alleen raken aan het recht op bescherming van persoonsgegevens, maar ook aan het recht op eerbiediging van het privéleven.

B.74.2. De voormelde rechten zijn niet absoluut. Zo moeten die rechten worden afgewogen tegen andere grondrechten en die van derden. Het komt aan de wetgever toe om ter zake een evenwicht te vinden.

De wetgever vermag in dat opzicht rechtstreeks verwerkingen van persoonsgegevens mogelijk of noodzakelijk te maken, dan wel ze uit te sluiten of te verbieden.

B.74.3. Het volledig vrije gebruik van gegevens in het Centraal register zou in dat opzicht eveneens kunnen leiden tot het opzetten of ontwikkelen van private (ten behoeve van, enerzijds, zakelijke en, anderzijds, persoonlijke of huishoudelijke doeleinden), publieke (door de overheid voor informatieve of voorlichtende doeleinden) of commerciële rechtspraakdatabanken, die vervolgens door de analytische inzet van artificiële intelligentie, een nuttige voedingsbodem kunnen zijn voor de kennisname en de verspreiding van nieuwe ideeën en inzichten met betrekking tot de opgenomen rechtspraak (onder andere door het analyseren, evalueren, vergelijken of voorspellen van professionele praktijken van magistraten, leden van de griffie en advocaten), alsook voor de ontwikkeling van commerciële diensten die de grote hoeveelheid rechtspraak niet alleen voor juridische dienstverleners zoals advocaten (met het oog op de verdediging in rechte), maar voor iedere rechtzoekende toegankelijk kunnen maken via zoekmotoren en andere analytische hulpmiddelen.

Bijgevolg raakt een principieel verbod op het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens in het Centraal register, met inbegrip van het profileringsverbod, in wezen aan de wijze waarop de gegevens in het Centraal register toegankelijk kunnen worden gemaakt en kunnen worden aangewend om controle uit te oefenen op de rechtsprekende functie,

rechtzoekenden voor te lichten of een argumentatie te ondersteunen. Die verbodsbepalingen kunnen dus al dan niet rechtstreeks raken aan de openbaarheid van de beslissingen van de gerechten en de rechtspraak, het recht op een eerlijk proces, het recht op vrije meningsuiting en de vrijheid van ondernemen.

Aangezien de overtreding van de voormelde verbodsbepalingen strafbaar is gesteld, is het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel eveneens van toepassing.

B.74.4. Het Hof dient niet alleen na te gaan of de bestreden verbodsbepalingen inzake het gebruik van de gegevens in het Centraal register als inmengingen in de voormelde rechten zijn vastgesteld bij een voldoende duidelijke wetgevende norm, maar ook of die verbodsbepalingen geschikt en noodzakelijk zijn om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken, en of ze niet leiden tot een onevenredige beperking van de rechten van anderen.

B.75.1. De inmenging in de voormelde rechten is vastgesteld bij een wetgevende norm, die enkele handelingen met betrekking tot de gegevens in het Centraal register verbiedt. Zo verbiedt artikel 782, § 8, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek het « massief downloaden » en de « verwerking van een geheel » van « in het Centraal register opgenomen gegevens ». Eveneens wordt het hergebruik van identiteitsgegevens van drie actoren die bijdragen aan de rechtsbedeling verboden (artikel 782, § 5, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek) indien zij het evalueren, analyseren, vergelijken of voorspellen van hun werkelijke of veronderstelde professionele praktijken tot doel of gevolg hebben (verbod op profilering).

B.75.2. De verzoekende partijen voeren aan dat die wetsbepalingen zijn geformuleerd in te onduidelijke en te vage bewoordingen zodat de betrokkenen hun gedrag er onvoldoende op kunnen afstemmen. Zij voeren ook aan dat de wetgever niet zelf alle essentiële elementen van de aangelegenheid heeft geregeld.

B.75.3. Een norm dient met voldoende precisie te worden geformuleerd om de betrokken persoon in staat te stellen zijn of haar gedrag te reguleren : die persoon moest in staat zijn - indien nodig met passend advies - om redelijkerwijs de mogelijke gevolgen van een bepaalde handeling te voorzien zonder te vervallen in overdreven rigiditeit (EHRM, grote kamer, 15 oktober 2015, *Perinçek t. Zwitserland*, voormeld, §§ 131 tot 133). Dit geldt zelfs in de gevallen waarin de inmenging in de rechten en vrijheden van het Verdrag de vorm heeft

aangenomen van een strafrechtelijk gesanctioneerd verbod (EHRM, 6 februari 2001, *Tammer t. Estland*, ECLI:CE:ECHR:2001:0206JUD004120598, §§ 34 tot 38).

B.75.4. De wetgever heeft ervoor gekozen om de overtredingen van zowel het verbod op profilering als het principieel verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens strafbaar te stellen zodat ook rekening dient te worden gehouden met artikel 12, tweede lid, van de Grondwet.

B.75.5. Artikel 12, tweede lid, van de Grondwet bepaalt :

« Niemand kan worden vervolgd dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft ».

B.75.6. In zoverre zij vereisen dat elk strafbaar feit bij een voldoende duidelijke, voorzienbare en toegankelijke norm moet worden bepaald, hebben artikel 7, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 15, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten een draagwijdte die analoog is aan die van artikel 12, tweede lid, van de Grondwet. De door die bepalingen geboden waarborgen, die het inhoudelijke aspect van het beginsel van de wettigheid van de strafbaarstellingen betreffen, vormen in die mate dan ook een onlosmakelijk geheel.

B.75.7. Door aan de wetgevende macht de bevoegdheid te verlenen om te bepalen in welke gevallen strafvervolgning mogelijk is, waarborgt artikel 12, tweede lid, van de Grondwet aan elke rechtsonderhorige dat geen enkele gedraging strafbaar zal worden gesteld dan krachtens regels aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.

Het wettigheidsbeginsel in strafzaken dat uit de voormelde grondwetsbepaling voortvloeit, gaat bovendien uit van de idee dat de strafwet moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. Het vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat, enerzijds, diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het strafrechtelijke gevolg van dat gedrag zal zijn en, anderzijds, aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten.

Het wettigheidsbeginsel in strafzaken staat evenwel niet eraan in de weg dat de wet aan de rechter een beoordelingsbevoegdheid toekent. Er dient immers rekening te worden gehouden met het algemene karakter van de wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de gedragingen die zij bestraffen.

Aan het vereiste dat een misdrijf duidelijk moet worden omschreven in de wet is voldaan wanneer de rechtzoekende, op basis van de bewoordingen van de relevante bepaling en, indien nodig, met behulp van de interpretatie daarvan door de rechtscolleges, kan weten voor welke handelingen en welke verzuimen hij strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Enkel bij het onderzoek van een specifieke strafbepaling is het mogelijk om, rekening houdend met de elementen eigen aan de misdrijven die zij wil bestraffen, te bepalen of de door de wetgever gehanteerde algemene bewoordingen zo vaag zijn dat ze het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel zouden schenden.

B.75.8. Het wettigheidsbeginsel in strafzaken gaat bovendien niet zover dat het de wetgever ertoe verplicht elk aspect van de strafbaarstelling zelf te regelen. Een delegatie aan een andere overheid is niet in strijd met dat beginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld.

B.75.9. Artikel 33 van de Grondwet bepaalt :

« Alle machten gaan uit van de Natie.

Zij worden uitgeoefend op de wijze bij de Grondwet bepaald ».

Artikel 37 van de Grondwet bepaalt :

« De federale uitvoerende macht, zoals zij door de Grondwet is geregeld, berust bij de Koning ».

Artikel 105 van de Grondwet bepaalt :

« De Koning heeft geen andere macht dan die welke de Grondwet en de bijzondere wetten, krachtens de Grondwet zelf uitgevaardigd, hem uitdrukkelijk toekennen ».

Artikel 108 van de Grondwet bepaalt :

« De Koning maakt de verordeningen en neemt de besluiten die voor de uitvoering van de wetten nodig zijn, zonder ooit de wetten zelf te mogen schorsen of vrijstelling van hun uitvoering te mogen verlenen ».

B.75.10. Wanneer een specifieke grondwetsbepaling, zoals artikel 12 van de Grondwet, de waarborg biedt dat over de essentiële elementen van een bepaalde aangelegenheid door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering dient te worden beslist, wordt de waarborg van de overige bepalingen die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht regelen daardoor opgeslorpt. Hetzelfde geldt voor de in de grieven aangevoerde beginselen van de wettigheid en van de scheiding der machten.

B.76.1. Hoewel noch de bestreden bepaling, noch de parlementaire voorbereiding een zeer precieze definitie van de door de wetgever gehanteerde begrippen bevat, geeft niets in de parlementaire voorbereiding aan dat aan die begrippen een andere betekenis zou moeten worden verleend dan die welke daaraan in de gebruikelijke betekenis wordt gegeven.

Bijgevolg dient het verbod met betrekking tot een « geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens » zo te worden begrepen dat het niet de handelingen met betrekking tot slechts één individuele rechterlijke beslissing beoogt.

Hoewel de wetgever het begrip « verwerking » niet nader omschrijft, dient dit begrip te worden begrepen in het licht van het doel van de wetgever om de persoonsgegevens van de bij de rechterlijke beslissingen betrokken personen maximaal te beschermen, zodat te dezen rekening dient te worden gehouden met de invulling van dat begrip in relevante wetgeving, in het bijzonder met de omschrijving van het begrip « verwerking » in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming als « een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken

door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens ».

B.76.2.1. Hoewel de voormelde begrippen door het ontbreken van precieze criteria met het oog op de concrete toepassing ervan een zekere beoordelingsvrijheid aan de rechter laten, dienen ze echter mede te worden begrepen in het licht van het doel van de wetgever en het opzet van de regeling.

B.76.2.2. Uit de parlementaire voorbereiding en uit het gehele opzet van de wettelijke regeling kan immers worden afgeleid dat de wetgever tot doel had om de individuele gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen via het Centraal register beschikbaar te stellen teneinde te voldoen aan de openbaarheid van de rechterlijke beslissingen en de rechtspraak.

B.76.2.3. Het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens zijn enkel mogelijk voor de bij wet bepaalde doelen en behoudens een schriftelijke machtiging van de beheerder onder de door hem bepaalde voorwaarden. Zonder machtiging is het bijgevolg niet toegelaten om een geheel van gegevens in het Centraal register « massief te downloaden » of te « verwerken ».

B.76.2.4. Zo vermeldt de parlementaire voorbereiding dat het verbod op « massief downloaden » en de « de verwerking van een geheel » van in het Centraal register opgenomen gegevens hoofdzakelijk erop gericht is om analyserende en voorspellende verwerkingstechnieken (bijvoorbeeld algoritmes) op die « big data » niet toe te laten (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/007, p. 7) en dat er technische maatregelen in de plaats worden gesteld om dat verbod ook concreet te maken. Zo vermeldt de parlementaire voorbereiding met betrekking tot dat laatste :

« Geavanceerde middelen zullen worden geïmplementeerd om op technisch vlak het massief downloaden (‘ *bulk downloading* ’) of de ‘ *scraping* ’ van de gepseudonimiseerde beslissingen die via het Centraal register worden bekendgemaakt (of van de gegevens die deze bevatten), maximaal te verhinderen » (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 21).

In ieder geval beoogde de wetgever met het verbod op de verwerking van een geheel van gegevens de zogenaamde « scraping » van de gegevens die in het Centraal register zijn opgenomen. In de voorliggende context van gegevensverwerking is « scraping » een vorm van

verzamenen en samenvoegen van gegevens van het internet (*in casu* worden ze beschikbaar gesteld op een publieke website), meestal in een gecentraliseerde gegevensbank of een rekenblad, voor latere opvraging of analyse van die verkregen gegevens.

Voor het overige blijkt uit de parlementaire voorbereiding dat « het publieke karakter van de *individuele* gepseudonimiseerde gegevens opgenomen in het Centraal register [...] tegenover de verwerking van *een geheel van* gepseudonimiseerde gegevens opgenomen in het Centraal register [staat] », waarbij die laatste verwerking slechts mogelijk is « voor de bij wet bepaalde doelen en mits schriftelijk machtiging van de beheerder onder de door hem bepaalde voorwaarden » (*ibid.*, pp. 30 en 31).

B.76.2.5. Het verbod op het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens moet derhalve zo worden geïnterpreteerd dat het niet verhindert dat verschillende individuele rechterlijke beslissingen apart worden gedownload en in voorkomend geval aan bepaalde verwerkingen worden onderworpen, zoals bijvoorbeeld de publicatie in een juridisch tijdschrift of de opname in een commerciële juridische databank, met inachtneming van de toepasselijke regelgeving inzake bescherming van de persoonsgegevens. De verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens als geheel is verboden.

B.76.3. Er kan de wetgever niet worden verweten dat hij te dezen geen bewerkingen of criteria heeft vastgesteld die dermate precies zijn dat de rechter over geen enkele beoordelingsbevoegdheid zou beschikken in een aangelegenheid die wordt gekenmerkt door zeer uiteenlopende situaties en door voortdurende technische ontwikkelingen inzake het verwerken van internetgegevens.

Niettegenstaande de formulering en de bewoordingen van het verbod tot een zeer ruime toepassing aanleiding zouden kunnen geven, dient de rechter bij de beoordeling van de overtreding ervan evenwel rekening te houden met hetgeen in B.76.2 is uiteengezet.

B.76.4. Rekening houdend met hetgeen in B.76.2 is vermeld, laten de door de wetgever gehanteerde begrippen iedere persoon toe om vooraf de gevolgen van zijn handelen in te schatten.

B.76.5. De wetgever heeft ook de strafbaarstelling zelf geregeld door de overtreding van het verbod op massaal downloaden of de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens strafbaar te stellen. Alle essentiële aspecten van de strafbaarstelling, zoals de overtreding, het verbod en de uitzonderingen op het verbod - die worden toegestaan via het toekennen van een machtiging -, zijn door de wetgever zelf bepaald. De overtreding bestaat in wezen erin dat de verboden handelingen worden gesteld zonder de daartoe vereiste machtiging of zonder de voorwaarden van de machtiging na te leven.

Het feit dat die machtiging dient te worden gegeven door een beheerder, die voorwaarden aan die toelating kan koppelen, houdt niet in dat een essentieel aspect van de strafbare gedraging wordt vastgesteld door het beheerscomité. De aan dat comité toegekende bevoegdheid houdt immers geen verordenende bevoegdheid, maar enkel een individuele beslissingsbevoegdheid in waarbij aan een individuele aanvrager, al dan niet onder voorwaarden, een louter individuele machtiging wordt verleend om een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens massaal te downloaden en/of te verwerken. Bijgevolg bestaat het essentiële element van het misdrijf enkel erin dat het overtreden van het verbod om zonder een machtiging of in strijd met die machtiging over te gaan tot massaal downloaden of verwerken van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, strafbaar wordt gesteld.

B.76.6. Uit het voorgaande volgt dat het wettigheidsbeginsel in strafzaken, voortvloeiend uit artikel 12, tweede lid, van de Grondwet, niet geschonden is.

B.77. Met het verbod op profilering beoogde de wetgever in wezen om onder meer het rangschikken, het evalueren of het labelen van die individuele actoren die bijdragen aan de rechtsbedeling tegen te gaan, hetgeen in het tegenovergestelde geval de deur zou kunnen openen voor vormen van *forum shopping*, een toename van wrakingsverzoeken, vormen van *cherry picking* door advocaten, het risico van een ongenueanceerd of eenzijdig vergelijkend concurrentieel model binnen de beroepsgroep van advocaten, of een verregaand wantrouwen van het publiek in de persoon zelf van de advocaat of de rechter in de hand kan werken.

Het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens van het Centraal register beoogt in hoofdzaak de bescherming van persoonsgegevens, en derhalve van het privéleven van, enerzijds, de bij rechterlijke beslissingen betrokken personen en van, anderzijds, de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten die bijdragen aan de

rechtsbedeling – en wier namen derhalve niet gepseudonimiseerd zijn - tegen ongewenste, zelfs onethische, effecten van verdere verwerking van de op grote schaal beschikbaar gestelde rechterlijke beslissingen, zelfs in een gepseudonimiseerde vorm. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt immers dat de wetgever met dat verbod de bekommernis had om, enerzijds, het verbod op profilering van magistraten, advocaten en leden van de griffie te consolideren en, anderzijds, een zeer voorzichtige houding aan te nemen met betrekking tot het ontwikkelen en het toelaten van het gebruik van technieken van artificiële intelligentie (bijvoorbeeld algoritmes) op de gegevens in het Centraal register (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55–2754/007, pp. 6 en 7; DOC 55–2754/004, p. 30).

B.78. Artikel 10 van het Verdrag verzet zich niet ertegen dat actoren die bijdragen aan de behoorlijke rechtsbedeling, een fundamentele instelling en een verantwoordelijkheid van de overheid binnen de democratische rechtsstaat - behoudens in het geval van ernstig schadelijke en in wezen ongegronde aanvallen - als zodanig onderhevig kunnen zijn aan persoonlijke kritiek met betrekking tot het handelen in hun officiële hoedanigheid die verder gaat dan wat een gewone burger dient te verdragen voor zover daarbij de grenzen ter bescherming van de reputatie niet worden overschreden (EHRM, 11 maart 2003, *Lešnik t. Slowakije*, ECLI:CE:ECHR:2003:0311JUD003564097, § 54; 14 februari 2008, *July en SARL Libération t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:2008:0214JUD002089303, § 74; grote kamer, 23 april 2015, *Morice t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:2015:0423JUD002936910, §§ 131 en 132).

Niettegenstaande het functioneren van het rechtssysteem een aangelegenheid van algemeen belang betreft en het publiek, al dan niet via de pers, moet kunnen verifiëren dat actoren die bijdragen aan de rechtsbedeling hun zware verantwoordelijkheden vervullen op een manier die in overeenstemming is met het doel dat aan hun taak ten grondslag ligt, dient echter rekening te worden gehouden met de bijzondere rol van de actoren die, gelet op hun centrale rol, bijdragen aan de behoorlijke rechtsbedeling (EHRM, 26 april 1995, *Prager en Oberschlick t. Oostenrijk*, ECLI:CE:ECHR:1995:0426JUD001597490, § 34; 20 mei 1998, *Schöpfer t. Zwitserland*, ECLI:CE:ECHR:1998:0520JUD002540594, § 29). Het is immers in het algemeen belang dat actoren die bijdragen aan de behoorlijke rechtsbedeling, waaronder magistraten en advocaten, het vertrouwen van het publiek (blijven) genieten (EHRM, 26 april 1995, *Prager en Oberschlick t. Oostenrijk*, voormeld, § 34; 21 maart 2002, *Nikula t. Finland*, ECLI:CE:ECHR:2002:0321JUD003161196, § 45; 11 maart 2003, *Lešnik t. Slowakije*, voormeld, § 54). Het kan daarom noodzakelijk zijn om hen te beschermen omdat ze, gelet op

hun professionele discretieplicht, niet noodzakelijk kunnen reageren (EHRM, 26 april 1995, *Prager en Oberschlick t. Oostenrijk*, voormeld, § 34; 30 oktober 2012, *Karpetas t. Griekenland*, ECLI:CE:ECHR:2012:1030JUD000608610, § 68; grote kamer, 23 april 2015, *Morice t. Frankrijk*, voormeld, § 128).

Artikel 8 van het Verdrag noopt ook tot maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij het publiek maken van rechterlijke beslissingen (EHRM, 6 oktober 2009, *C.C. t. Spanje*, voormeld, §§ 31 tot 41). Artikel 10 van het Verdrag verzet zich niet ertegen dat er maatregelen ter bescherming van persoonsgegevens worden genomen tegen de verdere verwerking van reeds publiek gemaakte persoonsgegevens, *a fortiori* op grote schaal, wanneer die verwerking verder zou gaan dan het doel dat de overheid nastreefde met de openbare bekendmaking van die persoonsgegevens zelf (EHRM, grote kamer, 27 juni 2017, *Satakunnan Markkinapörssi Oy en Satamedia Oy t. Finland*, ECLI:CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, §§ 189 en 190).

B.79. Uit de in B.78 vermelde rechtspraak kan worden afgeleid dat de in B.77 vermelde doelstellingen, die alle verband houden met de behoorlijke rechtsbedeling, legitiem zijn.

B.80. De bestreden maatregelen zijn overigens geschikt om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken daar zij ertoe kunnen bijdragen dat het publieke vertrouwen in de actoren niet zonder meer in het gedrang kan worden gebracht en dat op voorzichtige wijze wordt omgegaan met technologische ontwikkelingen inzake gegevensverwerking, meer in het bijzonder wat het gebruik van artificiële intelligentie in de ruime context van de rechtsbedeling betreft.

B.81.1. Hoewel profilering nuttig kan lijken voor diegenen die het wensen toe te passen, vermocht de wetgever redelijkerwijs bij de uitoefening van zijn beoordelingsbevoegdheid ervan uit te gaan dat het verbod noodzakelijk was om het evenwicht te bereiken dat hij tussen de betrokken rechten en belangen tot stand wilde brengen.

Het wettelijke verbod om identiteitsgegevens te gebruiken voor profileringsdoelen kan natuurlijke personen wier gegevens publiek zijn om reden van openbaarheid van en vertrouwen in de rechtspraak, immers beschermen door alle gevolgen van die methode voor exploitatie van de gegevens, die nader worden beschreven in de derde alinea van B.81.5, te vermijden.

Dat verbod is voor het overige tot het strikt noodzakelijke beperkt. Zo heeft het enkel betrekking op het hergebruik van identiteitsgegevens van de magistraten, de leden van de griffie en de advocaten, zodat voor die drie categorieën van personen geen enkel profiel kan worden opgesteld.

Teneinde de effectiviteit van dat profileringsverbod te waarborgen, vermocht de wetgever redelijkerwijs te oordelen dat het nodig is om de noodzakelijke, voorbereidende handelingen om tot een profilering te komen, met name het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens, eveneens te verbieden. Profilering vereist immers de verwerking van een grote hoeveelheid gegevens (een geheel), hetgeen mogelijk wordt gemaakt door die massaal te downloaden. Overigens draagt het voorgaande *mutatis mutandis* ook meer algemeen bij tot zowel de bescherming van persoonsgegevens als het recht op eerbiediging van het privéleven van de bij de gepseudonimiseerde rechterlijke beslissingen betrokken personen. Het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens biedt overigens ook de wettelijke grondslag voor technische maatregelen die blijkens de parlementaire voorbereiding zullen worden gebruikt bij de uitwerking van de databank (*Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2754/001, p. 21).

B.81.2. De bestreden verbodsbepalingen beletten overigens niet dat het publiek op onbeperkte wijze toegang heeft tot de gepseudonimiseerde beslissingen en zich zo kan informeren over de inhoud van de rechtspraak om controle uit te oefenen op de rechtspraak en zich vervolgens een mening te vormen en deze mening ook door te geven aan anderen. Zij verhinderen ook niet dat juridische dienstverleners zoals advocaten kunnen kennisnemen van de individuele rechterlijke beslissingen om vervolgens bijstand te verlenen aan hun cliënten en die gepseudonimiseerde rechtspraak te gebruiken als instrument om argumenten te ondersteunen of te weerleggen.

B.81.3. Ten slotte is het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens niet absoluut. Zo heeft de wetgever voorzien in uitzonderingen op het principieel verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens. Het is eveneens legitiem dat de wetgever voorziet in een aantal uitzonderingen teneinde rekening te houden met andere doelstellingen of belangen.

Wanneer het massaal downloaden en de verwerking van een geheel van gegevens wordt nagestreefd met het oog op wetenschappelijke, historische doeleinden, of met het doeleinde om de leden van de rechterlijke orde te ondersteunen bij de uitoefening van hun wettelijke opdrachten, dan zijn die handelingen met betrekking tot de in het Centraal register opgenomen gegevens toegelaten. Dat impliceert niet dat in het kader van die doeleinden het gebruik van de identiteitsgegevens van magistraten, leden van de griffie en advocaten voor profilering wel toegelaten is. Dat profileringsverbod op het hergebruik van die gegevens blijft onverminderd gelden.

B.81.4. In zoverre een ontstentenis wordt aangevoerd van een soortgelijke uitzondering voor de advocaten als die waarin is voorzien voor journalisten en wetenschappers, dient te worden vastgesteld dat advocaten slechts spreken in hun eigen naam en namens hun cliënten, hetgeen hen onderscheidt van onder meer journalisten en wetenschappers, die als publieke waakhonden een intrinsiek verschillende rol in de samenleving opnemen (EHRM, grote kamer, 23 april 2015, *Morice t. Frankrijk*, voormeld, §§ 116, 122 en 168). Het is dus niet zonder redelijke verantwoording dat niet in een soortgelijke uitzondering op het verbod is voorzien voor advocaten.

B.81.5. In zoverre een verschil in behandeling met betrekking tot de mogelijkheid tot ontwikkeling van ondersteunende hulpmiddelen om de gegevens van het Centraal register te doorzoeken of te analyseren, wordt aangevoerd doordat wel in een uitzondering op het principieel verbod is voorzien ten behoeve van de ondersteuning van de leden van de rechterlijke orde terwijl dat niet het geval is ten behoeve van de private sector (bijvoorbeeld advocatuur of uitgeverijen), steunt dat verschil op een objectief criterium.

Het verschil in behandeling is ook pertinent in het licht van de in B.67.2 vermelde doelstellingen om, enerzijds, ondersteuning te bieden aan de leden van de rechterlijke orde bij de uitoefening van hun wettelijke opdrachten en, anderzijds, tegemoet te komen aan de legitieme bekommernis om persoonsgegevens zoveel mogelijk te beschermen en vooral de risico's en de gevaren inzake het gebruik van artificiële intelligentie tegen te gaan of onder controle te houden.

Het is dus niet zonder redelijke verantwoording dat de ontwikkeling van technologische hulpmiddelen en artificiële intelligentie met betrekking tot persoonsgegevens zoals rechterlijke

beslissingen enkel wordt toegelaten voor het ondersteunen van de leden van de rechterlijke orde, zodat technische hulpmiddelen en analytische artificiële intelligentie, die ernstige risico's kunnen inhouden op foutieve correlaties en onjuiste resultaten, hetgeen een verkeerde informatieverstrekking met zich kan meebrengen, enkel op een gecontroleerde wijze – dit is onder de aansturing en het toezicht van de rechterlijke orde – kunnen worden ontwikkeld voor een beperkte werkingssfeer.

Het is bovendien niet onredelijk dat de wetgever vanuit een voorzorgsprincipe oordeelt dat zowel een dergelijke ontwikkeling met betrekking tot persoonsgegevens die de rechterlijke macht noodzakelijkerwijs heeft verwerkt in het kader van de geschillenbeslechting, als het gebruik van hulpmiddelen op basis van artificiële intelligentie niet kan worden overgelaten aan de private sector voor andere doelen dan de ondersteuning van een publieke taak. De ontstentenis van een uitzondering voor private of commerciële doeleinden heeft bovendien ook geen onevenredige gevolgen voor de uitoefening van juridische dienstverlening en dus de vrijheid van ondernemen door de advocatuur of juridische uitgeverijen.

B.81.6. Evenmin wordt de wapengelijkheid geschonden. Het gebruik en de ontwikkeling van technologische hulpmiddelen om rechterlijke beslissingen in het Centraal register te ontsluiten voor commerciële doelen is niet verboden, zolang er geen gebruik wordt gemaakt van artificiële intelligentie op een geheel van gegevens die zijn verzameld door ze massaal te downloaden (zogenaamde « big data »). Dat betekent dat commerciële actoren en advocaten nog steeds zelf, zoals zij overigens al jaren plegen te doen, individuele rechterlijke beslissingen kunnen selecteren en verwerken door onder meer te zoeken naar rechtscolleges, woorden, zinnen, wetsartikelen, plaatsen, data, periodes, zonder massaal downloaden en de verwerking van een geheel van in het Centraal register opgenomen gegevens, teneinde vast te stellen waaruit de rechtspraak op dat tijdstip of op die plaats bestaat, door ze al dan niet te koppelen aan wetgeving en/of rechtsleer in eigen private databanken met eigen zoekmotoren zodat advocaten op basis van die gegevens en persoonlijke ervaring hun cliënten kunnen adviseren over de mogelijkheden van procedures en hun rechten.

B.82. Het Hof dient ten slotte nog te onderzoeken of de mogelijke sanctionering van de overtreding van het verbod onevenredige gevolgen met zich meebrengt.

De overtreding van het verbod op massaal downloaden en de verwerking van een geheel wordt onder verwijzing naar de straf in artikel 222 van de wet van 30 juli 2018 « betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens » bestraft met een geldboete van 250 tot 15 000 euro. De overtreding van het profileringsverbod wordt onder verwijzing naar de straf in artikel 227 van de voormelde wet van 30 juli 2018 bestraft met een geldboete van 100 tot 20 000 euro.

Zo wordt de overtreding van beide verbodsbepalingen enkel bestraft met een geldboete. Daarbij beschikt de rechter over een ruime marge binnen de minimum- en maximumgeldboete om een aan de overtreding aangepaste straf op te leggen.

B.83. Aldus worden de openbaarheid van de rechterlijke beslissingen, het recht op wapengelijkheid en de vrijheid van meningsuiting en ondernemen niet op onevenredige wijze beperkt.

B.84. De middelen in de zaken nrs. 7957, 7982 en 7986 zijn niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

1. vernietigt de artikelen 782*bis*, vijfde lid, en 1109, § 2, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij de wet van 16 oktober 2022 « tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen, houdende tijdelijke versoepelingen betreffende de elektronische ondertekening door leden of entiteiten van de rechterlijke orde en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen » en gewijzigd bij de wet van 19 december 2023 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen », in zoverre zij niet in een aanvullende wijze van openbaarmaking van de rechterlijke beslissingen voorzien die de controle door het publiek mogelijk maakt;

2. onder voorbehoud van de interpretaties vermeld in B.22.8, B.60.1 en B.81.6, verwerpt de beroepen voor het overige.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 30 januari 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Nicolas Dupont

Luc Lavrysen